JAARSTUKKEN 2020

JAARVERSLAG &
JAARREKENING 2020

Gemeente Westerveld

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2020. In het jaarverslag legt het college inhoudelijk verantwoording af over het gevoerde beleid en in de jaarrekening is de financiële verantwoording opgenomen. De verantwoording leggen we af zodat u als gemeenteraad de controlerende taak goed kunt vervullen. In het jaar 2020 zijn ondanks de 'lock down' de doelen behaald met de financiële middelen die daarvoor beschikbaar waren. Tegelijk zien we ook dat de uitvoering van taken zijn achtergebleven vanwege diezelfde 'lock down'. We sluiten af met een positief resultaat van € 83.000.

De uitbraak van het Covid-19-virus heeft wereldwijd tot een van de grootste crises sinds de Tweede Wereldoorlog geleid. De (gedeeltelijke) 'lockdowns' in Nederland zorgen ervoor dat de verspreiding van het virus wordt beperkt waarmee wordt getracht de druk op de ziekenhuiszorg en het aantal sterfgevallen te beperken. Maar het leidt er ook toe dat bedrijfsactiviteiten in vele sectoren zijn geraakt en dat het gewone leven is veranderd. De overheid is daarbij continu op zoek naar de balans van wat wel kan en wat niet kan. Zo zijn ondernemers zwaar geraakt in hun bedrijfsvoering en hun inkomen. Het Rijk heeft compensatiemiddelen ter beschikking gesteld ter ondersteuning. Direct hebben wij de organisatie ingericht op het toewijzen van aanvragen om steun. Dat is gedaan met de beschikbare menskracht. De uitvoering van de maatregelen kwam daardoor snel op gang. Voor ondernemers zijn de belastingaanslagen later opgelegd. Zo hebben we de toeristenbelasting pas in februari 2021 gefactureerd. We doen daar uitgebreid verslag van.
Ook sport- en cultuurorganisaties zijn ondersteund door het kwijtschelden van de huur. Subsidies zijn ook in 2020 uitgekeerd, zonder dat daar prestaties tegenover staan. Dit om het verband van de samenleving in tact te houden.

In de begroting 2020 is een ombuiging voor het sociale domein opgenomen. Door Covid-19 lopen we vertraging op. Toch hebben we 70% van de beoogde ombuiging kunnen realiseren. Daarvan doen wij hierna verslag, zodat uw raad kennis kan nemen van de successen maar ook weet waar nog acties nodig zijn voor de verdere realisatie van de ombuigingen.

Vergelijken we het resultaat met de primitieve begroting dan is het resultaat over 2020 verbeterd. Het resultaat over 2020 is positief geworden, daar waar wij bij de Najaarsrapportage 2020 nog uitgingen van een negatief financieel perspectief. Dat verschil is grotendeels toe te schrijven aan de eenmalige winstneming uit de grondexploitaties en door extra middelen in de algemene uitkering. De verwachte lagere uitkomst van de toeristenbelasting, welke werd gecompenseerd door het Rijk valt achteraf mee.

Hoewel het jaar een positief resultaat kent, daalt de solvabiliteit als gevolg van onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Na correctie van de incidentele baten en lasten is het resultaat negatief. Na twee jaren van grotere tekorten, sluiten we 2020 af met een gering positief resultaat. Het is daarom geen 'vrijbrief' voor het doen van nieuwe uitgaven. We zullen daarom scherp aan de wind blijven zeilen in het licht van de financiële positie van de gemeente. Tegelijk is de inzet in VNG verband dat de 'koek' van het gemeentefonds moet worden verruimd onder het motto 'knaken voor taken'. Ook speelt de discussie over het afschaffen van het abonnementstarief in de WMO, die door ons wordt ondersteund.

Westerveld blijft uitvoering geven aan haar gemeentelijke taken, ondanks Covid-19. Daarbij gehinderd door de beperkingen die ons worden opgelegd voor het beheersen van de gevolgen van de pandemie. Deze situatie kan per dag veranderen. Ook na de introductie en het toedienen van succesvolle vaccinatie zal het economisch herstel tijd kosten en kunnen effecten lang zichtbaar blijven.

In dit jaarverslag en deze jaarrekening wordt in de bijlagen aanvullende informatie opgenomen en is er aandacht besteed aan begrotingsrechtmatigheid. Wij geven u daarmee een beter inzicht.

Voor de ondernemers, de mensen in de culturele sector en alle inwoners is deze langdurige 'lock down' een grote opgave. Wij danken iedereen voor het samen op een goede wijze omgaan met de aan ons opgelegde regels. We bedanken onze mensen die zich ondanks alle beperkingen getrouw hebben ingezet voor onze gemeente en het welzijn van haar inwoners. Wij wensen u veel plezier bij het lezen van deze jaarstukken.

College van burgemeester en wethouders van Westerveld

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 5
Leeswijzer 6
Deel A | Jaarverslag **7**
Inleiding 8
Analyse financieel resultaat 2020 8
Deel A.1 | Programmaverantwoording **17**
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 19
Programma 1 Veiligheid 21
Programma 2 Verkeer en vervoer 23
Programma 3 Economie 27
Programma 4 Onderwijs 30
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 32
Programma 6 Sociaal domein 35
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 40
Programma 8 VHROSV 45
Overige programma onderdelen 48
Overhead 48
Algemene dekkingsmiddelen 52
Deel A.2 | Paragrafen **55**
Paragraaf A Lokale Heffingen 57
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing 62
Paragraaf C Onderhoud Kapitaalgoederen 72
Paragraaf D Financiering 77
Paragraaf E Bedrijfsvoering 81
Paragraaf F Verbonden Partijen 85
Paragraaf G Grondbeleid 93
Deel B | Jaarrekening **96**
B.1 Balans per 31 december 2020 98
B.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020 100
B.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 101
B.3.1 Algemene grondslagen voor waardering 101
B.3.2 Algemene grondslagen voor resultaatbepaling 103
B.4 Toelichting op de balans per 31 december 2020 104
B.4.1 Vaste activa 104
B.4.2 Vlottende activa 106
B.4.3 Vaste passiva 109
B.4.4 Vlottende passiva 117
B.4.5 Waarborgsommen en garanties 119
B.4.6 Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen 119
B.4.7 EMU-saldo 120
B.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 122
B.5.1 Toelichting financiële afwijkingen programma's 122
B.5.2 Overzicht mutaties reserves 126
B.5.3 Overzicht incidentele baten en lasten 129
B.5.4 Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT) 133
B.5.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid 135
Deel C | Bijlagen **139**
Bijlage 1. Gedetailleerd overzicht reserves 140
Bijlage 2. Gedetailleerd overzicht voorzieningen 141
Bijlage 3. Gedetailleerd investeringenoverzicht 142
Bijlage 4. Taakveldenoverzicht 144
Bijlage 5. Overzicht begrotingswijzigingen 147
Bijlage 6. Overzicht SISA 148
Bijlage 7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 164

Leeswijzer

Deze jaarstukken bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de inhoudelijke verantwoording, de jaarrekening omvat de financiële verantwoording. De jaarstukken zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) en zijn gecontroleerd door HZG Accountants.

Deel A: Jaarverslag
Dit deel start met de bestuurlijke samenvatting waarin het resultaat over 2020 op hoofdlijnen wordt verklaard.

Deel A - 1: Programmaverantwoording
De programmaverantwoording bestaat uit de negen programma's van de gemeente gevolgd door een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van overhead, het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

In de cijfermatige financiële overzichten is ten behoeve van het bevorderen van de leesbaarheid aangegeven of er sprake is van een Voordelig **[V]** verschil of van een Nadelig **[N]** verschil.

Per programma wordt aangegeven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost. Bij het onderdeel 'wat hebben we bereikt' staat een toelichting die ingaat op de visie uit de begroting van dat betreffende programma, daarnaast worden de beleidsindicatoren vermeld. De beleidsindicatoren hebben 31 december 2020 als peildatum en zijn terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij het onderdeel 'wat hebben we daarvoor gedaan' worden de doelen uit de begroting en de geboekte voortgang in het jaar 2020 weergegeven. Ten behoeve van een snelle interpretatie van de voortgang, is ervoor gekozen de stoplichtmethode toe te passen. **Rood**: doelstelling niet behaald en nog geen actie ondernomen, **oranje**: er is actie ondernomen, echter is de doelstelling nog niet behaald, **groen**: doelstelling behaald.
Bij het onderdeel 'wat heeft het gekost' staat het financieel overzicht van alle producten die in 2020 zijn gerealiseerd. Verschillen tussen de 'raming 2020 na wijziging' en de 'realisatie 2020' groter dan € 50.000 worden op productniveau voorzien van een toelichting. Geringe afrondingsverschillen kunnen zich voordoen omdat bedragen worden afgerond op 1.000-tallen. Vervolgens wordt per investering aangegeven hoeveel geld er is uitgegeven en wordt de uitgave toegelicht. Wanneer een project in 2020 is afgerond en in gebruik is genomen, dan worden de kapitaallasten vanaf 2021 ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Van de investeringen die in 2020 niet zijn afgerond wordt het krediet overgeheveld naar 2021. Als de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte krediet, dan komt het restantkrediet te vervallen. Afwijkingen op de kredieten groter dan 10% of € 50.000 worden toegelicht.
Ten einde volledige aansluiting te houden met regelgeving van het BBV zijn programmaonderdelen herschikt.

Deel A - 2: Paragrafen
De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede van alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten. De paragrafen betreffen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Al onze paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV.

Deel B: Jaarrekening
Dit hoofdstuk bevat de jaarrekening 2020 en bestaat uit de balans per 31 december 2020 en het overzicht van baten en lasten over het verslagjaar. In de toelichtingen staan de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten.

Deel C: Bijlagen
In het laatste hoofdstuk zijn de verplichte bijlagen opgenomen. Dit deel omvat het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (nieuwe programma indeling), de Single information Single audit (hierna: SiSa) en de controleverklaring van de (onafhankelijke) accountant.

De jaarstukken worden afgesloten met het Vaststellingsblad.

Deel A | Jaarverslag

Inleiding

Wijziging van de programma indeling
In deze jaarstukken worden de budgetten van de taakvelden overhead, algemene dekkingsmiddelen en VpB conform de vereisten van het BBV afzonderlijk gepresenteerd onder de overige programma onderdelen (vanaf pag. 48). De door de gemeenteraad vastgestelde budgetten van de overeenkomstige taakvelden uit programma 0 blijven gelijk en worden herschikt naar de nieuwe indeling. De investeringen onder programma 0 met betrekking tot de overhead zijn nu daar verantwoord. Zie verder deel A.1 Programmaverantwoording.

Begrotingswijzigingen
Er zijn normaal in het jaar twee momenten waarop de begroting kan wijzigen. Bij de Voorjaars- en Najaarsrapportage. Dit jaar is er gekozen om daarnaast in de maand december[1] de baten en lasten van COVID-19 te verwerken. Het late moment is zo gekozen om een zo volledig mogelijk inzicht te hebben in de te verwachten baten en lasten. Voor het inzicht in alle begrotingswijzigingen in 2020 wordt verwezen naar bijlage 5.

Analyse financieel resultaat 2020

Bij het opstellen van de primitieve begroting 2020 is uitgegaan van een rekeningsaldo na mutatie in reserves van € 122.000 voordelig. Na de wijzigingen in de Najaarsrapportage 2019, de Voorjaarsrapportage 2020, de Najaarsrapportage 2020, de bijstelling budgetten vanwege Covid-19 en de overige begrotingswijzigingen in 2020 was het te verwachten resultaat € 425.000 nadelig. Het werkelijke resultaat 2020 is uitgekomen op € 83.000 voordelig. In onderstaande tabel wordt dit verloop weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
0 Bestuur en ondersteuning	1.711	1.845	1.886	1.999	-113	N
1 Veiligheid	1.374	1.477	1.467	1.483	-15	N
2 Verkeer en vervoer	2.977	3.235	2.782	3.122	-340	N
3 Economie	-323	-446	-336	-672	336	V
4 Onderwijs	1.292	1.317	1.374	1.390	-17	N
5 Sport cultuur en recreatie	4.505	4.310	4.648	4.568	79	V
6 Sociaal domein	17.313	15.327	16.543	16.546	-3	N
7 Volksgezondheid en milieu	345	734	1.189	966	223	V
8 VHROSV	758	1.624	2.215	489	1.725	V
Totaal saldo programma's	**29.952**	**29.424**	**31.767**	**29.891**	**1.876**	**V**
Overhead	7.433	6.943	7.634	8.186	-551	N
VpB	-	-	-	380	-380	N
Onvoorzien	-	20	20	-	20	V
Algemene dekkingsmiddelen	34.493	35.004	36.569	36.677	108	V
Saldo lasten en baten	**-2.892**	**-1.382**	**-2.852**	**-1.779**	**1.073**	**V**
Mutaties in reserves	1.237	1.505	2.427	1.862	-565	N
Resultaat	**-1.655**	**122**	**-425**	**83**	**508**	**V**

[1] Voorstel COVID-19 kosten overzicht en begrotingswijziging, vastgesteld in de raadsvergadering van 22 december 2020.

Het resultaat over 2020 is opgebouwd uit voor- en nadelen op de verschillende programma's. Bij de Voorjaarsrapportage 2021 komen we met voorstellen hoe om te gaan met de structurele doorwerking daarvan.

Analyse van het verschil t.o.v. gewijzigde begroting 2020
Het resultaat wijkt af van de laatste bijstelling in de budgetbijstelling van wege Covid-19. Een globale analyse van dat verschil is als volgt:

Omschrijving	Progr.	Bedrag x € 1000	V / N	I/S
Op overhead extra lasten voor de inhuur van personeel o.a. voor het invullen van capaciteit door het hoger dan begrote ziekteverzuim	0.4	524	N	S
Doorbelaste loonkosten voor detachering personeel	0.4	148	V	S
Overschrijding transitie ICT technisch beheer naar SSC-ONS	0.4	275	N	I
Lagere dividend uitkeringen a.g.v. slechter economisch klimaat	0.5	92	N	S
Algemene uitkering: voorgaande jaren	0.7	131	N	I
Algemene uitkering: cf. decembercirculaire	0.7	73	V	I
Algemene uitkering: verschil met gemaakte berekening september	0.7	136	V	S
VpB 2019 en 2020 op winsten uit grexen	0.9	380	N	I
Aanvulling dotatie voorzieningen kunstwerken (negatieve voorziening 2028)	2.1	274	N	I
Opbrengst toeristenbelasting	3.4	307	V	I
Opbrengst forensenbelasting	3.4	21	N	S
Inzet handhaving vakantieparken door latere en andere inzet	3.4	43	V	I
Afrekening solidariteit jeugdhulp 2018	6.7	120	V	I
Een nadeel op baten en lasten in het sociale domein	Progr. 6	437	N	S
TOZO middelen dekking eigen organisatiekosten	Progr. 6	375	V	I
Aanvullende storting egalisatievoorziening rioleringen vanwege tarief	7.2	144	N	S
Lagere beheerskosten rioleringen (visuele inspectie, beheersysteem e.d.)	7.2	221	V	I
Een voordeel in het programma op verwerking van afval	7.3	178	V	S/I
Oud papier aanvulling subsidie	7.3	45	N	I
Lagere baten begraafplaatsen	7.3	67	N	S
Minder trajecten bestemmingsplannen en vrijval besteding facetbestemmingsplan	8.0	165	V	I
GREX: Tussentijdse winstneming	8.0	1.243	V	I
GREX: Vormen voorziening Vledder Noord fase 1B	8.0	295	N	I
GREX: Vrijval voorziening Oeveraseweg	8.0	129	V	I
WABO omgevingsvergunningen	8.0	190	V	I
Vrijval bestemmingsreserve zonnelening / starterslening	8.1	50	V	I
Onttrekking bestemmingsreserve ter dekking kapitaallasten Stad en Esch	0.10	39	V	I
Onttrekking bestemmingsreserve ter dekking kapitaallasten gemeentehuis	0.10	49	N	S
Onttrekking bestemmingsreserve licht en duisternisplan	0.10	164	N	I
Onttrekking bestemmingsreserve ruimtelijk actieplan Havelte (nog niet gereed)	0.10	48	N	I
Saldo overige niet nader verklaarde baten en lasten		37	N	I/S
Totaal		**508**	V	
Waarvan incidenteel		**403**	V	I

De mutatie reserves betreft een lagere onttrekking aan de reserves, omdat in de programma's minder kosten zijn gemaakt dan begroot. De mutatie reserves is resultaatneutraal. Het gaat hier bijvoorbeeld om de uitgaven voor de invoering van de omgevingswet, duurzaamheid en zonnelening.
Voor een complete analyse van de afwijkingen wordt verwezen naar de programmaverantwoording.

Beoordelen structureel evenwicht
Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten.
Het jaar 2020 sluit met een positief resultaat. Dat bestaat vooral uit incidentele posten. Voor het beoordelen van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk structureel. Daarom wordt in B.5.3 (pag. 129) een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. Dit verplichte overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.
Door het betrekken van de eindcijfers uit deze bijlage van incidentele baten en lasten met de cijfers uit het overzicht van de (totale) baten en lasten (pag. 8) wordt inzicht gegeven in het 'structurele' karakter van het rekeningsaldo.

Bedragen x € 1.000

Presentatie van het structureel rekeningsaldo		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Saldo baten en lasten		-1.382	-2.852	-1.779	1.073
Structurele toevoegingen en ontrekkingen aan reserves		452	452	396	-56
Rekeningsaldo		**-930**	**-2.400**	**-1.383**	**1.017**
Incidentele baten	AF	1.115	8.324	8.156	-168
Incidentele lasten	BIJ	711	9.144	7.753	-1.391
Structureel rekeningsaldo		**-1.334**	**-1.580**	**-1.786**	**-206**

De druk op de exploitatie blijft daarmee onverminderd hoog. De manoeuvreerruimte (wendbaarheid) voor de gemeente is beperkt. Zie ook de toelichting op het kengetal structurele exploitatieruimte in paragraaf B: Risicobeheersing en weerstandvermogen. Dat kengetal is negatief en geeft aan dat de gemeente onvoldoende structurele baten heeft om de structurele lasten te dragen. Zonder extra middelen vanuit het Rijk is een kerntaken discussie en/of bezuinigen onvermijdelijk.

Sociaal domein ombuigingen
Zoals in de begroting 2020 is aangeven houden we vast aan de gedragslijn waarbij we maximaal € 2,0 miljoen uit de algemene middelen aanwenden bovenop de (voorheen) integratie-uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om zelf de kosten in dit domein te beperken. In de notitie 'ombuigingen sociaal domein' is dit concreet gemaakt.
Hierbij geven wij u de stand van zaken weer. Het ombuigingsproces betreft een geleidelijk proces (van ingroeien) waarbij bezuinigingen gaandeweg worden gerealiseerd. Covid-19 heeft ook zijn weerslag gehad op het inzetten en realiseren van de gewenste ombuigingen.

Maatregel	Omschrijving	Gereali-seerd	Bedrag x € 1000
1 en 2	Inzet regisseur 18- / 18+	Nee	
3 en 4	Collectiviseren onderdelen huishoudelijke hulp	Nee	
4 en 5	Collectiviseren dagbesteding in combinatie met begeleiding licht	Nee	
6	Beperken post subsidie vrijwilligerswerk	Ja	42
7	Ombuigen subsidie algemene voorziening dagbesteding ouderen	Ja	45
8	Verlagen budget onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO)	Ja	123
9	Verlagen budget sociale experimenten	Ja	25
10	Verlagen deel participatiebudget	Ja	45
11 en 12	Niet permanente bewoning en gebruik voorzieningen sociaal domein	Nee	
13	Omgekeerde toets	Ja	130
14	Afbakening wetgeving	Nee	
15 en 17	Contractmanagement Wmo / Jeugd	Nee	
	TOTAAL		**410**

Totaal is er € 410.000 van de geraamde ombuigingen van € 592.000 gerealiseerd. Dat is circa 70% van de beoogde ombuiging. Hieronder volgt een nadere toelichting op de onderdelen die nog niet zijn gerealiseerd.

Maatregel 1 en 2: Inzet regisseur 18- / 18+
Na onderzoek - waar gesprekken met huisartsen een onderdeel van was - wordt niet gekozen voor de inzet van POH Jeugd. Er wordt ingezet op een betere samenwerking met huisartsen, kostenbesparing, behoud van kwaliteit én vloeiende jeugdhulpketen (zorgaanbieders, voorliggend veld, aansluiting op andere wetten). Om dit in de praktijk te brengen zetten we in 2021 op een regisseur/ relatiemanager als aanjager van de samenwerking met huisartsen en als spil en motor in de jeugdhulpketen Westerveld.

Maatregel 3 en 4: Collectiviseren onderdelen huishoudelijke hulp
We hebben contact met een bedrijf dat al in meerdere gemeenten besparingen realiseert met een innovatief concept. Concreet gaat het om een was service. We zijn met een Westerveldse organisatie in gesprek die dit kan uitvoeren. De ombuiging € 82.000 is nog niet gerealiseerd. De besparingen zullen naar verwachting vooral binnen de participatiewet liggen.

Maatregel 11 en 12: Niet permanente bewoning en gebruik voorzieningen sociaal domein
Dit is onderdeel van het project Vitale vakantieparken: handhaven permanente bewoning, beperking inschrijving op adressen recreatiewoningen. De permanente bewoning lijkt te dalen en daarmee daalt het beroep op voorzieningen. De ombuiging is nog niet gerealiseerd. Deze was ook voor 2020 nog niet ingeboekt. Kosten van € 18.000 zijn niet gemaakt.

Maatregel 14: Afbakening wetgeving
Deze maatregel wordt uitgezocht. Het betreft hier de afbakening van WMO en Wlz. Mate van ombuiging en de termijn waarop is nog niet bekend. De ombuiging van € 100.000is nog niet gerealiseerd.

Maatregel 15, 16 en 17: Contractmanagement jeugd-WMO
In verband met de bedrijfsvoering in coronatijden is deze ombuiging van € 50.000 niet gerealiseerd.
De kosten van € 40.000 voor de versterking van het contractmanagement zijn (nog) niet gemaakt.

Sociaal domein kostenvergelijking[2]
De uitgaven voor het Sociale domein zijn 29% van de totale lasten. Op de uitgaven voor jeugd en WMO (zorgbeleid) is ten opzichte van begroting 2020 € 722.000 meer uitgegeven. Dat wordt in geringe mate gecompenseerd door lagere bestedingen op de onderdelen participatie en werkvoorziening.
De uitgaven voor jeugd zijn verder toegenomen. Ten opzichte van 2019 is er in 2020 € 818.000 meer uitgegeven.
Ten opzichte van de begroting is er voor het sociaal domein (als geheel) sprake van een nadelig verschil van € 612.000.
De totale (gerealiseerde) uitgaven van totaal € 15,0 miljoen voor het Sociaal domein zijn € 3,415 miljoen hoger dan dat er via de integratie uitkeringen van het Rijk beschikbaar is. De beschikbare middelen zijn meer dan volledig benut voor de taken in het Sociaal domein. Zie onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000

Analyse Sociaal domein	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Verschil 2020	Verschil t.o.v 2019
Jeugdhulp	4.471	4.170	4.441	4.988	-546	-818
Werkvoorziening	2.866	3.446	3.454	3.416	37	30
Participatie	722	892	872	799	73	93
Zorgbeleid	5.870	5.947	5.674	5.851	-176	96
Totale uitgaven Sociaal domein	13.929	14.455	14.441	15.053	-612	-598
Integratieuitkering Sociaal domein	-11.125	-11.283	-11.492	-11.638		
Bijdrage vanuit de algemene middelen	**2.803**	**3.172**	**2.949**	**3.415**	**-466**	**-243**

[2] Dit betreft een doorsnede op basis van een indeling in 2018 uit het programma sociaal domein en valt daarmee niet samen. Die indeling blijft dezelfde om onderlinge vergelijkbaarheid tussen jaren en begroting te handhaven. In het programma zijn nieuwe taken toegevoegd die hier geen deel van uitmaken.

Ten opzichte van 2019 is de totale eigen bijdrage uit (algemene) middelen voor het sociale domein in 2020 met € 243.000 toegenomen tot € 3.415.000.

Het beheersen van de kosten sociaal domein is van belang om te voorkomen dat deze kosten ten koste gaan van andere programmakosten. Er wordt blijvend ingezet op het realiseren van de beoogde ombuigingen.

COVID-19 maatregelen: Tegemoetkoming Ondersteuning Zelfstandigen zonder Personeel (TOZO).
Het jaar 2020 was een ingrijpend jaar voor het team Werk & Inkomen. Net twee maanden functionerend binnen het gemeentehuis werden we verrast door Covid-19.

Vanaf maart waren wij van de een op de andere dag bezig met het opzetten en vervolgens uitvoeren van de TOZO-regeling. Die we als één van de eerste gemeenten online hadden staan. Meer dan 558 aanvragen voor TOZO-1. Veel medewerkers, niet alleen in de uitvoering, maar ook van beleid en de traineepool, waren ineens aan het werk om aanvragen te beoordelen, af te handelen en uit te betalen. Het 'gewone' werk bleef liggen.
Langzamerhand kwam ook het 'gewone' werk weer in beeld, waarin we werkten aan het begeleiden en uitplaatsen van klanten, de armoedeagenda, schuldhulploket, voorbereidingen Wet Inburgering en de nieuwe wet schuldhulpverlening met het accent op vroegsignalering. Toen kwam TOZO-2, de aantallen (128) waren niet meer zo hoog als bij de eerste vanwege de verscherpte eisen, maar wederom in de voorbereiding vroeg het onze volle aandacht. In het najaar maakte TOZO-3 (134) maakte het rijtje compleet.
Na de zomer zijn de kennissessies rondom vorming van de Integrale Toegang weer opgepakt en inmiddels zijn daar mooie stappen in gezet. We hopen dat dit jaar te vervolmaken.
In oktober is gestart met het overnemen van 19 medewerkers groen van Reestmond. Dat was een afspraak die een aantal jaren gelden was gemaakt in de uitwerking van het plan 'Reestmond in Ontwikkeling'. Dat zou per 01-01-2021 afgerond zijn maar is uitgesteld naar 01-04-2021. Ook dit vroeg veel ambtelijke inzet.
Nadat het beleid en de uitvoering van de TOZO-regelingen enigszins genormaliseerd waren, zijn we aan de slag geen met de harmonisatie van het minimabeleid naar 120%, zoals genoemd in het coalitieakkoord. De voorbereiding tot herijking van het beleid is vanaf juli 2020 opgepakt (Inmiddels is het in maart 2021 door uw raad vastgesteld) De VoorzieningenWijzer heeft in 2019 een goede pilot gedraaid. Na de zomer van 2020 is het verder doorontwikkeld zodat we onze inwoners ook daarmee van dienst kunnen zijn. Zij kunnen besparen op hun vaste lasten en kunnen aanspraak maken op regelingen waarvan ze nog geen gebruik maken terwijl ze daar wel recht op hebben. Dit betreft zowel landelijke als gemeentelijke regelingen.
De toeslagenaffaire belandde ook op het bordje van de gemeente en vanaf eind december zijn we in contact met gedupeerden om te kijken hoe we als gemeente de helpende hand kunnen bieden.

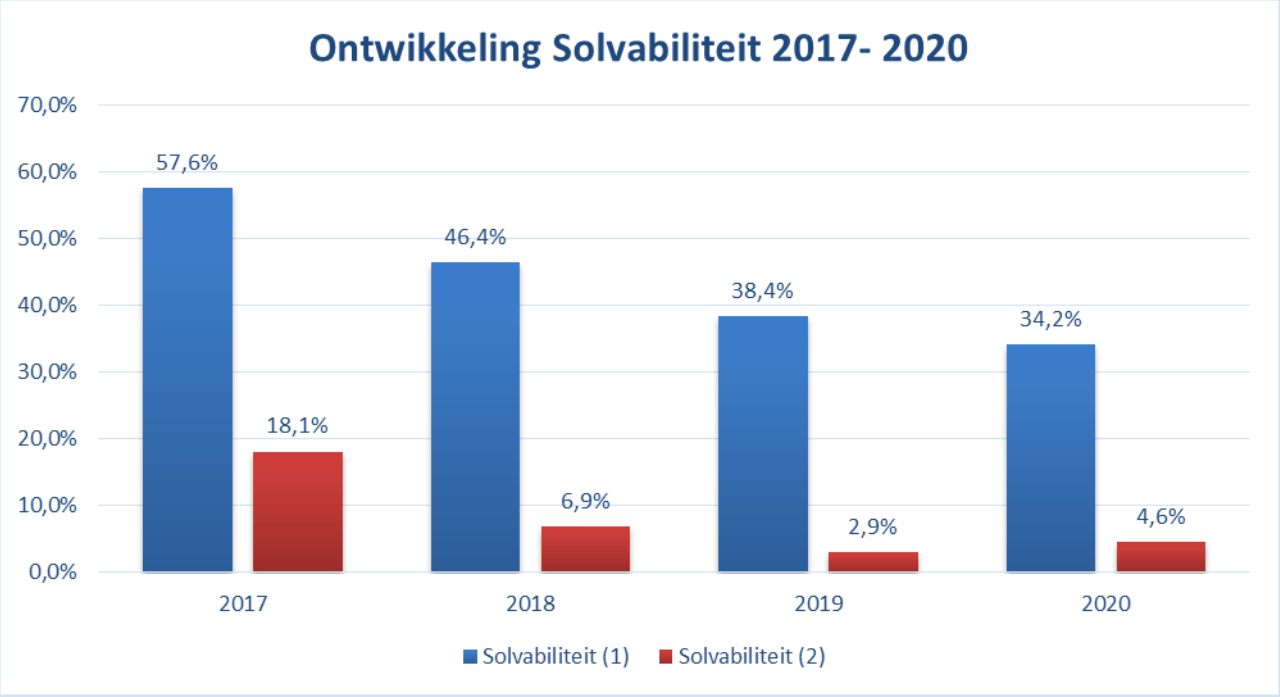
Uit de TOZO middelen mag voor elk dossier een vast bedrag worden gerekend voor de kosten van de uitvoering. Dat geeft een eenmalige dekking van organisatiekosten (overhead) van € 375.000.

Ontwikkeling Eigen Vermogen en solvabiliteit
De vermogenspositie (het eigen vermogen) van de gemeente daalt met € 1,8 miljoen. Enerzijds daalt het eigen vermogen door mutaties (meer onttrekkingen dan toevoegingen) van de bestemmingsreserve van € 2,6 miljoen (B) en anderzijds is er sprake van een positief rekening resultaat van € 0,1 en een omzetting van bestemmingsreserve[3]s in algemene reserve € 0,7 miljoen (A).
Ondanks het positieve resultaat daalt de solvabiliteit (1) doordat de bestemmingsreserves sterker zijn afgenomen dan de toename van de algemene reserve bij een hoger balanstotaal. Nu tot 34,2%.
Voor de solvabiliteit (2) is sprake van een stijging naar 4,2%. De stijging kan worden toegeschreven aan het positieve resultaat en omzetting van bestemmingsreserve naar algemene reserve. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf B: weerstandsvermogen en risicobeheersing.

[3] Vrijval van een aantal bestemmingsreserves na besluitvorming op 2 juli 2020 door de raad over de resultaatbestemming 2019.

Ontwikkeling Eigen vermogen		2019	2020	Mutatie
Algemene reserve	A	1.404	2.216	812
Bestemmingsreserve	B	16.909	14.318	-2.591
Som van Algemene reserve en bestemmingsreserve	C=A+B	18.313	16.534	-1.779
Balans totaal	D	47.697	48.407	
Solvabiliteit (1)	**E=C/D**	**38,4%**	**34,2%**	**-4,2%**
Solvabiliteit (2)	**F=A/D**	**2,9%**	**4,6%**	**1,6%**

Ontwikkeling solvabiliteit
Grafisch kan de ontwikkeling van de solvabiliteit als volgt worden gepresenteerd.

Solvabiliteit (1) is het eigen vermogen inclusief de bestemmingsreserves gedeeld door het balanstotaal. Solvabiliteit (2) betreft het eigen vermogen exclusief de bestemmingsreserves gedeeld door het balanstotaal. De laatste geeft een beter inzicht in de solvabiliteit, omdat bestemmingsreserves zijn ingesteld door de raad met als doel bestedingen in de toekomst. De raad kan de inzet van bestemmingsreserves herzien. Tegelijk worden bestemmingsreserves ingezet voor afschrijvingen (bijv. gemeentehuis). Deze bestemmingsreserves zijn ‘beklemd’ en kunnen niet zonder meer vrijvallen. Daarom laat de Solvabiliteit (2) van 4,6% beter zien dat de ruimte voor het opvangen van tegenvallers gering is. Dit kengetal neemt toe, vanwege het positieve resultaat over 2020. Zie voor verdere toelichting paragraaf B: weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Resultaatbestemming
Het exploitatieresultaat voor mutatie bestemmingsreserves is € 1.779.000 negatief. Na verwerking van de mutaties uit de reserves door eerdere besluiten van de gemeenteraad, resteert een resultaat van € 83.000 positief.

Bedragen x € 1.000

Resultaatbestemming	2020
Resultaat voor mutaties bestemmingsreserves	-1.779
Af: mutatie reserves uit eerder genomen besluiten (zie voor een toelichting hoofdstuk B.5.1)	1.862
Resultaat 2020	**83**
Financiële gevolgen voor het boekjaar 2020	
Te onttrekken aan bestemmingsreserve huishoudelijk afval	66
Per saldo toe te voegen aan de algemene reserve	**149**

Onderdekking afvalverwijdering en –verwerking
Wij stellen voor om € 66.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve huishoudelijk afval.

Op een budget van circa € 2 miljoen voor de verwerking van afval is in totaal sprake van hogere uitgaven van € 66.000 dan er aan baten wordt ontvangen. Het betreft een gesloten (dekking)systeem, waarbij de kosten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Voor de verschillen tussen baten en lasten is een bestemmingsreserve huishoudelijk afval ingesteld. We stellen dan ook voor om de overschrijding te onttrekken aan deze bestemmingsreserve. Door de onttrekking wordt de kostendekkendheid voor 100% hersteld. Het betekent feitelijk dat het tarief voor de afvalstoffen(heffing) te laag is vastgesteld voor 2020. Bij de vaststelling van de tarieven voor 2022 zal na de reeds toegepaste verhoging in 2021 het tarief zodanig worden verhoogd dat er sprake is van 100% kostendekkendheid. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar programma 7 en paragraaf A: Lokale heffingen.

Algemene reserve
Wij stellen voor om het ‘resterende’ resultaat van € 149.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Opheffen reserve rekeningsaldo en reserve weerstandsvermogen
De algemene reserve heeft tot doel incidentele tegenvallers op te vangen. De algemene reserve dient daarmee als weerstandvermogen. In de hiervoor genoemde nota is een norm vastgelegd: de ratio weerstandvermogen. Deze moet ten minste 1 zijn: voldoende. Daarmee wordt een goede maatstaf gecreëerd om toekomstige risico’s te beoordelen in relatie tot de beschikbare algemene reserve. Dat wordt nader uitgewerkt in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
In december 2020 is de Nota reserves en voorzieningen 2020 vastgesteld, waarbij de reserve rekening saldo en reserve weerstandsvermogen zijn samengevoegd met de algemene reserve. Bij de vaststelling van de jaarrekening neemt de raad daarover een definitief formeel besluit.
Wij stellen voor om de reserve rekeningsaldo en reserve weerstandsvermogen op te heffen waardoor na samenvoeging van de saldi een ongedeelde algemene reserve ontstaat.

Toelichting op het verloop van het eigen vermogen

Verloop eigen vermogen na de voorgestelde bestemming[4] van het resultaat
In onderstaand overzicht wordt de algemene reserve getoond vóór resultaat bestemming, en ná bestemming van het resultaat en ná de vrijval van de hiervoor genoemde reserves. Het totaal van de algemene reserve op 31 december 2020, dus voor resultaatbestemming, is het saldo dat wordt getoond in de balans. Het rekening resultaat wordt dan nog apart getoond, omdat de bestemming van het resultaat is voorbehouden aan de gemeenteraad.
Tegelijk maken is zichtbaar de samenvoeging van reserve rekening saldo reserve weerstandsvermogen met de algemene reserve na besluitvorming door de raad.

[4] Vooruitlopend op besluitvorming door de gemeenteraad.

Bedragen x € 1.000

Verloop Eigen vermogen	31-12-2020 voor bestemming	Resultaat bestemming	Samenvoegen Reserves		AR 1-1-2021 na bestemming resultaat
Algemene reserve	1.026	149	1.107		2.282
Reserve weerstandsvermogen	607		-607		-
Reserve rekening saldo	500		-500		-
Totaal	**2.133**	**149**	**-**	**-**	**2.282**
Rekening resultaat	83				
Totaal Algemene reserve	**2.216**	**149**	**-**	**-**	**2.282**
Totaal bestemmingsreserves	14.318	-66	-		14.252
Totaal Eigen vermogen	**16.534**	**83**	**-**	**-**	**16.534**

Door het positieve resultaat over 2020 stijgt het beschikbare weerstandsvermogen.

Wij stellen voor een ondergrens vast te stellen in de algemene reserve die gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit bij de begroting. Het meerdere functioneert dan primair als het opvangen van incidentele tegenvallers. Bij begroting 2022 wordt hier nader op ingegaan.

Deel A.1 | Programmaverantwoording

Programma 0	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	H. Jager en K. Smidt

Taakvelden

1. Bestuur
2. Burgerzaken
3. Beheer overige gebouwen en gronden

In deze jaarstukken zijn de taakvelden 0.4 t/m 0.8 op grond van BBV-regelgeving verplaatst naar het hoofdstuk ‘Overige programma onderdelen’ (pag. 48).

Wat hebben we bereikt?
We hebben met inwoners, ondernemers, deskundigen, raads- en collegeleden om de tafel gezeten en zo met zijn allen beleid ontwikkeld welke is verwoord in samenlevingsagenda’s.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Meer betrekken van de samenleving. In 2020 gaan we samen met de samenleving samenlevingsakkoorden opstellen.	Het opstellen van kaders waarbinnen de thema’s uitgewerkt kunnen worden. De samenlevingsakkoorden zullen de basis vormen voor de strategische visie en de omgevingsvisie.	
Resultaat 2020		
De samenlevingsagenda’s, als resultante van de opbrengst van de campagne *Westerveld Natuurlijk*, zijn in juni 2020 vastgesteld.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Betrekken van jongeren. *Vaststellen of er voldoende draagvlak is voor het instellen van een jongerenraad.*	Bij één van de samenlevingsakkoorden zal worden besproken hoe jongeren betrokken willen worden.	
Resultaat 2020		
In 2019 is in Stad en Esch éénmalig een bijeenkomst belegd met jongeren. Het doel een jongerenraad in te stellen wordt niet gehaald. Jongeren zijn meer geïnteresseerd in specifieke onderwerpen. Het op thematische wijze betrekken van jongeren ligt meer voor de hand.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
0.1 Bestuur	Lasten	1.828	1.509	1.605	-96	N
	Baten	279	-	-	-	N
	Saldo	**1.549**	**1.509**	**1.605**	**-96**	N
0.2 Burgerzaken	Lasten	490	484	432	52	V
	Baten	373	283	200	-83	N
	Saldo	**117**	**201**	**232**	**-31**	N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	261	248	301	-53	N
	Baten	81	71	139	68	V
	Saldo	**180**	**177**	**162**	**15**	V
Saldo programma 0		**1.846**	**1.887**	**1.999**	**-112**	**N**

Toelichting

0.1 Bestuur: een nadelig verschil van € 96.000 aan lasten te verklaren

Er is meer uitgegeven aan accountantskosten € 21.500. Voor het op peil houden van de voorziening van voormalig personeel is een extra dotatie nodig van € 113.000. Op de loonkosten voor de gemeenteraad wordt € 38.000 minder uitgegeven.

0.2 Burgerzaken: een voordelig verschil van € 52.000 aan lasten te verklaren

Wij dragen een vaste bijdrage af aan het Rijk voor leges voor rijbewijzen, reisdocumenten, naturalisaties e.d. Door Covid-19 zijn de inkomsten lager (zie hierna) en daardoor is de afdracht aan het Rijk ook lager.

0.2 Burgerzaken: een nadelig verschil van € 83.000 aan baten te verklaren

De geinde leges burgerzaken zijn vanwege Covid-19 lager. Er zijn minder rijbewijzen (€ 10.000) en minder reisdocumenten uitgegeven (€ 56.700), minder uittreksels GBA verstrekt (€ 2.000) en er zijn minder verbintenissen gesloten (€ 14.100).

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: een nadelig verschil van € 53.000 aan lasten te verklaren

Voor vervanging wegens ziekte en de verkoop van snippergroen is ingehuurd € 69.800. Daar staan een aantal besparingen tegenover op de voormalige werf Havelte.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: een voordelig verschil van € 68.000 aan baten te verklaren

Er zijn meer gronden uitgegeven, waaronder de overdacht van kleine percelen grond aan particulieren. Dat geeft extra inkomsten van € 72.500. Waaronder een grondoverdracht nabij Brink 4 voor € 40.500. Daar staat een lagere huuropbrengst van € 4.000 tegenover.

Programma 1	Veiligheid
Portefeuillehouder	H. Jager

Taakvelden

1. Crisisbeheersing en Brandweer
2. Openbare orde en Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Op het gebied van ondermijning is er een nauwe samenwerking met het RIEC, om uitvoering te geven aan de adviezen die in het integraal ondermijningsbeeld naar voren zijn gekomen. Zowel op lokaal niveau als op regionaal niveau met de vier andere gemeenten in Zuidwest- Drenthe. Deze lopen door in 2021. In de aanpak tegen woonoverlast is in de APV een artikel toegevoegd. Deze maakt het mogelijk een gedragsaanwijzing op te leggen door de burgemeester. In kader van de Wet verplichte ggz, hier wordt uitvoering aangegeven conform de wet- en regelgeving. Daarnaast is er in 2020 een start gemaakt met het jeugdketenbeleid, welke nu in de afrondende fase zit.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2019	89,00	100,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	-	1,40
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2019	3,10	4,20
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	2,60	2,00
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2019	2,60	5,40

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het zorgen voor maatwerk aan cliënten door te voldoen aan de nieuwe wet verplichte GGZ.	Uitvoering geven aan de wet verplichte GGZ. Input leveren voor het opstellen van een plan van aanpak voor de nieuwe wet verplichte GGZ (WVGGZ).	
Resultaat 2020		
In 2020 is er uitvoering gegeven aan de Wet verplichte ggz conform de wet- en regelgeving. Er is input geleverd aan het Sociaal domein voor het plan van aanpak ‘Personen verward gedrag’ (PVG).		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het terugdringen van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.	Het leveren van een bijdrage aan het project vitale vakantieparken. Samenwerken met handhaving, het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum), het sociaal team en andere ketenpartners om de criminaliteit, zowel sociaal als fysiek, inzichtelijk te maken en terug te dringen.	

Resultaat 2020

Er is een integraal ondermijningsbeeld opgeleverd. Aan de hand van die adviezen is er eind 2020 met samenwerkende partijen gestart met het opvolgen van deze adviezen. Dit loopt door in 2021. Een voorbeeld hiervan is het implementeren van het Bibob- beleid (Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur). En er loopt een onderzoek in Zuidwest Drents verband, waarvoor op een integrale wijze informatie is opgehaald binnen de gemeente Westerveld. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2021 verwacht.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Regionaal eenduidig integraal veiligheidsbeleid formuleren en realiseren.	Opleveren van een integraal veiligheidsplan, inclusief uitvoeringsplan.	

Resultaat 2020

Door de COVID-19-crisis heeft de oplevering van het integraal veiligheidsplan vertraging opgelopen. Dit heeft erin geresulteerd dat nut en noodzaak voor het verder opstellen van het Integraal veiligheidsplan voor de periode 2019-2022 is weg gevallen. In 2022 wordt hier verdere opvolging aan gegeven. Er volgt nog een informerende memo over dit onderwerp.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1.266	1.215	1.223	-8	N
	Baten	38	4	5	-1	V
	Saldo	**1.228**	**1.211**	**1.218**	**-7**	**N**
1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	256	267	267	-	N
	Baten	7	11	3	8	N
	Saldo	**249**	**256**	**264**	**-8**	**N**
Saldo programma 1		**1.477**	**1.467**	**1.482**	**-15**	**N**

Programma 2	Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder	H. Doeven

Taakvelden
1. Verkeer en vervoer
2. Parkeren
3. Recreatieve Havens
4. Economische Havens en waterwegen
5. Openbaar vervoer

De taakvelden 2 t/m 5 zijn bij de gemeente Westerveld niet van toepassing.

Wat hebben we bereikt?

Het nieuwe Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) is vastgesteld. Een van de thema's in de verdere uitwerking van het GVVP is het fietsverkeer. Bij de (her)inrichting en het beheer van openbare ruimte en weginrichting zijn inwoners en andere stakeholders betrokken. De BrinQ-visie is hierin leidend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Samen met de inwoners en andere stakeholders een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren. *We hebben de hiernaast genoemde plannen opgestart en/of gerealiseerd.*	Herinrichting openbare ruimte: - Ruimtelijk Actieplan Havelte - Heuvelenweg Dwingeloo - Brinkenplan Diever - Herinrichting locatie Dingspilhuus Diever - Herinrichting dorpskern Lhee Uitvoering geven aan het BrinQ-plan[5] (wegen, groen, water en kunstwerken)	

Resultaat 2020

Het Ruimtelijk Actieplan Havelte loopt. De Beukenlaan, Hofweg, Molenkampweg en Korte Molenstraat zijn heringericht. De volgende fase is Havelter Schapendrift. De voorbereiding hiervoor is opgestart.
De Heuvelenweg in Dwingeloo is afgerond. Het Brinkenplan Diever is afgerond.
Voor de herinrichting van de locatie Dingspilhuus Diever is het voorlopig ontwerp gereed. Dit wordt in 2021 uitgevoerd.
De herinrichting van de dorpskern van Lhee is afgerond.
Het beheer van de openbare ruimte wordt uitgevoerd volgens het BrinQ-plan. De belevingsschouw is door de stakeholders uitgevoerd en deze dient als monitoring. Komende jaren zal deze werkwijze worden gecontinueerd.

[5] Hiervoor wordt verwezen naar de Knoppenvoorstel van 2 mei 2019.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Verbeteren bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming. *Het aantal klachten / meldingen ten aanzien van verkeersaangelegenheden en het aantal verkeersslachtoffers is afgenomen.*	Vaststellen GVVP waarin opgenomen het uitvoeringsprogramma. Uitvoering geven aan het GVVP.	
Resultaat 2020		
Het GVVP 2021-2030 is vastgesteld.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het aantrekkelijk houden van de gemeente Westerveld voor fietsverkeer.	Het opstellen van een uitvoeringsplan 'fiets'.	
Resultaat 2020		
In het GVVP 2021-2030 is een visie met betrekking tot fietsverkeer opgenomen. In het bijbehorende uitvoeringsplan is opgenomen dat de visie wordt uitgewerkt in een breed en integraal fietsplan Westerveld. Op basis van inventarisatie/analyse zijn al enkele concrete actiepunten ten aanzien van de fiets (infrastructuur) opgenomen in het uitvoeringsplan.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Duurzame vervanging van openbare verlichting (CO2-reductie en energiebesparing).	Het vervangen van armaturen in het gebied van Havelte, Uffelte en Wapserveen.	
Resultaat 2020		
Alle werkzaamheden zijn in 2020 afgerond.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	5.559	3.096	3.306	-210	N
	Baten	2.324	314	184	-130	N
	Saldo	**3.235**	**2.782**	**3.122**	**-340**	N
Saldo programma 2		**3.235**	**2.782**	**3.122**	**-340**	**N**

Toelichting

2.1 Verkeer en vervoer: een nadelig verschil van € 210.000 aan lasten te verklaren

Er zijn veel meer storingen geweest aan de openbare verlichting wat € 23.000 meer kosten geeft. Het betreft oude armaturen die inmiddels zijn vervangen door ledverlichting. De kosten van elektra openbare verlichting zijn € 26.000 hoger door een nabetaling over 2019.

Het meerjaren onderhoudsplan kunstwerken dat in de Voorjaarsrapportage 2018 is opgenomen heeft in de beginjaren vertraging opgelopen en de uitvoering is pas gestart in 2019. De looptijd is daardoor van 2019 t/m 2028. Doordat 2028 een relatief duur jaar is, is jaarlijks gelijkblijvende dotatie te laag, waardoor per ultimo 2020 aan aanvullinde dotatie van € 275.000 noodzakelijk wordt om te komen tot een toereikende voorziening kunstwerken in 2028 (d.w.z. de voorziening is in 2028 niet negatief). De ontvangen subsidie Verkeersveiligheid van € 130.000 is in mindering gebracht op de lasten.

2.1 Verkeer en vervoer: een nadelig verschil van € 130.000 aan baten te verklaren
Dit betreft subsidies die zijn verantwoord onder de lasten.

Investeringen
In de investeringstabellen wordt inzicht gegeven in het (bruto) krediet (K) en de bijdrage van derden (B). Het restant krediet zal worden overgeheveld naar 2021, wanneer de investering nog niet gereed gemeld is. De mutatie krediet betreft de over- of onderschrijding van gereed gemelde investeringen.

Investeringen programma 2	K B	Oorspr. jaar	Oorspr. krediet	Krediet 1-1-2020	Besteed in 2020	Gereed 2020	Mutatie krediet	Restant krediet 31-12-2020
a. Vervanging en reconstructie wegen	K	2018	627.585	327.585	326.643	Ja	942	-
b. Vervanging reconstructie wegen	K	2019	200.000	143.589	142.364	Ja	1.225	-
c. Vervanging en reconstructie wegen	K	2020	1.027.000	1.027.000	861.314	Nee	-	165.686
d. Reconstructie dorpskern Diever	K	2017	1.750.000	-25.317	353.632	Nee	-	-378.949
	B	2020	-	-	100.000	Nee	-	-100.000
	N		1.750.000	-25.317	253.632		-	-278.949
e. Kwaliteitsimpuls fietspaden	K	2017	329.763	46.145	18.016	Ja	28.129	-
	B	2017	83.279	28.129		Ja	28.129	-
	N		246.484	18.016	18.016		-	-
f. Fietspad De Vennen - De Mussels	K	2017	775.000	-14.233	1.642	Nee	-	-15.875
	B	2017	425.000	425.000	489.232	Nee	-	-64.232
	N		350.000	-439.233	-487.590		-	48.357
g. Fietspaden	K	2020	205.000	205.000	-	Nee	-	205.000
h. AC Idehof	K	2020	35.000	35.000	-	Nee	-	35.000
i. Vervanging M.A. Naamen van Eemneslaan	K	2018	460.000	85.894	-	Nee	-	85.894
j. Ruimtelijk Actie Plan Havelte	K	2017	2.200.000	641.176	-253.405	Nee	-	894.581
k. Reconstructie Heuvelenweg	K	2019	270.000	202.943	207.277	Ja	-4.334	-
l. Herontwikkeling locatie Dingspilhuus	K	2019	820.000	671.123	339.024	Nee	-	332.099
m. Herinrichting omgeving Stad en Esch	K	2019	480.000	78.340	103.625	Ja	-25.285	-
n. Armaturen IJselmijgebied	K	2020	64.380	64.380	64.439	Ja	-59	-
o. Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	K	2020	15.000	15.000	13.732	Ja	1.268	-
p. Evenementen terrein Uffelte	K	2020	80.000	80.000	1.182	Nee	-	78.818
q. Licht en duisternisplan (2020)	K	2020	106.005	106.005	135.410	Ja	-29.405	-
			8.936.454	**3.236.501**	**1.725.663**		**-55.649**	**1.566.486**

K = Bruto Investeringskrediet, B = Bijdragen van derden, N = Investerings krediet zoals de raad dat vaststelt

d. Reconstructie dorpskern Diever (2017)
In 2019 is het krediet volledig besteed met een overschrijding van het krediet. Voor dit project is in 2020 aan BDU subsidie € 100.000 ontvangen van provincie Drenthe. Dit bedrag is ingezet voor nog uit te voeren werkzaamheden. Daarnaast zijn de uitgaven hoger uitgevallen doordat:

- in overleg met de provincie de bushalte bij de Raadhuislaan /Hoofdstraat is verplaatst naar de Ten Darperweg (€ 80.000);
- er een onvoorziene bodemsanering is uitgevoerd in het centrum van Diever (€ 30.000);
- het participatietraject langer heeft geduurd dan was voorzien en hierdoor de inhuur van het adviesbureau langer heeft geduurd (€ 74.500)

- vanuit het project de stichting Village of Shakespeare is ondersteund bij het opstellen van het Kunstenplan Diever (€ 30.000).

Voor dit project wordt in 2021 een BDU subsidie ontvangen van € 117.500 van de provincie Drenthe.

k. Reconstructie Heuvelenweg

De overschrijding is te wijten aan de Covid-19 pandemie. Er is vanwege Covid-19 extra krediet van € 9.713 gevraagd, wat niet voldoende was. De werkzaamheden zijn door toepassen van de RIVM-richtlijnen uitgelopen. Hierdoor is de externe toezichthouder langer ingehuurd en was het al te laat om de ingekochte beplanting te planten. Deze beplanting is nu in het najaar geplant. In de tussentijd heeft de beplanting in opslag gestaan en moest deze worden verzorgd.

l. Herontwikkeling locatie Dingspilhuus

De planvorming voor de herinrichting locatie Dingspilhuus is gereed en de bestemmingsplanprocedure is opgestart. In de loop van 2021 wordt gestart met de uitvoering en afronding zal plaatsvinden in 2021. De financiële middelen zijn toereikend en aan het krediet wordt nog toegevoegd de opbrengsten verkoop bouwkavels Actium (90.000).

m. Herinrichting Locatie Stad en Esch

Dit onderdeel van het project "Diever op Dreef" locatie Stad en Esch is afgerond en kan worden afgesloten. De werkzaamheden in de omgeving van Stad en Esch zijn uitgevoerd en het project kan worden afgesloten. De kosten van deze werkzaamheden zijn iets hoger (3,5%) uitgevallen dan was begroot. In het kader van de toegankelijkheid is er meer onderhoud uitgevoerd aan voetpaden in de omgeving van Stad en Esch.

q. Licht- en duisternisplan (2020)

Dit betreft een project voor de duur van 10 jaar waarvoor jaarlijks € 179.500 door de raad beschikbaar is gesteld. Door wijzigingen in het BBV is bij de jaarrekening 2019 is vastgelegd dat voor 2020 anders met het beschikbare budget zal worden omgegaan. De totale gedane investeringen t/m 2019 zijn gesaldeerd met het totale budget van € 1.795.000. Voor 2020 resteert dan een beschikbaar budget van € 106.005. Daarmee zou het project voor de gehele looptijd binnen het beschikbare krediet blijven[6]. Dat laatste is niet gehaald door:

- De afgelopen jaren zijn de materiaalkosten behoorlijk gestegen omdat de vraag naar LED verlichting landelijk erg hoog was.
- Daarnaast zijn binnen het project meer technisch versleten masten vervangen dan dat op voorhand is ingecalculeerd.

[6] Zie ook de toelichting bij ‘af te sluiten kredieten’, raadsvoorstel 22 december 2020.

Programma 3	Economie
Portefeuillehouder	J.Y.A. de Haas en H. Jager

Taakvelden

1. Economische ontwikkeling
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3. Bedrijfsloket en regelingen
4. Economische promotie

Wat hebben we bereikt?

Om de zichtbaarheid te vergroten van de gemeente Westerveld binnen de Regio Zwolle zijn we aan de slag gegaan met het binnen halen van de Regio Deal. We hebben voor de actielijnen 1 (Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het MKB) en 3 (Evenwichtige groei van stad en platteland) een subsidie aangevraagd en deze toegekend gekregen. Met het aansluiten bij actielijn 4 (Human Capital Agenda van de Regio Zwolle en de Regio Deal) gaan we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of schoolverlaters zo veel mogelijk helpen bij het vinden van een baan bij het reguliere bedrijfsleven.
Het Leader traject Zuidwest Drenthe is voor de gemeente in 2020 afgerond waarmee we een kwaliteitsverbetering van dertien projecten van recreatieve organisaties in de gemeente Westerveld hebben ondersteund.
In het kader van Nationale Parken ‘nieuwe stijl’ is er een subsidie toegekend aan partners voor het versterken van de relatie van de Nationale Parken en het tussen- en omliggende gebied. Omdat dit het hele grondgebied van de gemeente Westerveld betreft, zijn wij nauw betrokken. De versterking richt zich op het aantrekkelijk maken voor wonen en recreëren met voldoende agrarisch perspectief en belevenis voor bezoekers.
Om het buitengebied leefbaar te houden moet er evenwicht zijn tussen landbouw en natuur. In 2020 hebben er voorbereidingen plaats gevonden ten behoeve van de pilot onder het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 in samenwerking met andere overheden, welke in 2021 van start zal gaan.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Functiemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	2019	52,00	49,90
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2019	191,40	140,30

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het versterken van de toeristische/ recreatieve infrastructuur. *Start uitvoering in 2e helft van 2020.*	Het aanleggen van de tweede fase van het Wandelknooppuntnetwerk Dwingeloo en omgeving.	

Resultaat 2020
Door COVID-19 is de voorbereiding later van start gegaan. De gesprekken met grondeigenaren zijn daardoor uitgesteld. Er zijn 3 dorpsommetjes gerealiseerd. De rest van de aanleg van het netwerk volgt in 2021.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Een door de samenleving gedragen economische ontwikkeling. *Er is een samenlevingsakkoord.*	Dialoogsessies opzetten met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.	
Resultaat 2020		
Het college heeft in juni 2020 de samenlevingsagenda's vastgesteld. In de agenda's komen de geplande beleidsontwikkelingen, projecten en wat aan ideeën en ambities is opgehaald in de campagne Westerveld Natuurlijk, samen.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Stimuleren van lokale economie en werkgelegenheid.	Aansluiten bij de uitvoering van de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle Het instellen van een innovatiefonds.	
Resultaat 2020		
Instellen van het innovatiefonds is geen onderdeel meer van het huidige coalitieprogramma. Daarvoor zijn alternatieven onderzocht via de Regio Deal Regio Zwolle. Vanuit de Human Capital Agenda is het beschikbare ontwikkelfonds onder de aandacht gebracht bij ondernemers in onze gemeente.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Kwaliteitsverbetering van de vakantieparken. *Met de ambitie uiterlijk in 2024 minimaal 5 van de 11 rode vakantieparken saneren of transformeren en 3 groene parken laten excelleren.*	Ondersteuning bieden aan ondernemers in de uitvoering van de kwaliteitsverbetering. Uitvoering geven aan het gemeentelijk plan dat aansluit op de Drentse aanpak vitale vakantieparken	
Resultaat 2020		
In 2020 is gewerkt aan de transformatie van Nieuwland te Wapse in samenwerking met de VVE Nieuwlande. Voor het Recreatie Excellentie Programma[7] (REX-programma) hebben zich twee vakantieparken formeel aangemeld. Voor het vitaliseren, een programma onderdeel wat in de COVID-19 periode van start is gegaan, hebben we een aantal gesprekken gevoerd met diverse vakantieparken. In september zijn we begonnen met de pilot handhaving zoals is gepresenteerd tijdens de raadsbijeenkomst van 23 juni. De uitvoering is opgepakt.		

[7] Zie ook: www.vitalevakantieparkendrenthe.nl

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	338	38	253	-215	N
	Baten	-	-	207	207	V
	Saldo	**338**	**38**	**46**	**-8**	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	-	-	-	-	N
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	48	48	41	7	V
	Baten	21	14	15	1	V
	Saldo	**27**	**34**	**26**	**8**	V
3.4 Economische promotie	Lasten	1.054	1.175	1.130	45	V
	Baten	1.865	1.582	1.874	292	V
	Saldo	**-811**	**-407**	**-744**	**337**	V
Saldo programma 3		**-446**	**-335**	**-672**	**337**	**V**

3.1 Economische ontwikkeling: een nadelig verschil van € 215.000 aan lasten te verklaren
Het nog te ontvangen bedrag van € 206.750 van de provincie Drenthe uit de bedrijverregeling wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve Regio Deal Zwolle. Daarnaast zijn de kosten voor de inzet van de gebiedsregisseur en thema coördinatie samen € 8.000 hoger.

3.1 Economische ontwikkeling: een voordelig verschil van € 207.000 aan baten te verklaren
Er is hier een nog te ontvangen bedrag opgenomen uit de bedrijverregeling. Er wordt een bedrag van € 206.750 terug ontvangen van de provincie Drenthe.

3.4 Economische promotie: een voordelig verschil van € 45.000 aan lasten te verklaren
De in het bestuursakkoord afgesproken inzet van handhaving op vakantieparken is door het Covid-19 vertraagd en anders ingevuld waardoor de kosten € 42.500 lager zijn. Op overige kosten Vitale vakantieparken wordt € 17.000 minder uitgegeven. Op toerisme en recreatie is sprake van een nadelig verschil van € 8.000, door meer verstrekte subsidies Holtingerpoort. Voor deze laatste is een bijdrage ontvangen (zie hierna). Aan kolonie van Weldadigheid is € 20.000 verstrekt voor activiteiten.

3.4 Economische promotie: een voordelig verschil van € 292.000 aan baten te verklaren
Door de Covid-19 pandemie zijn de inkomsten voor toeristenbelasting naar beneden bijgesteld in de Voorjaarsrapportage 2020. Eind februari 2021 zijn de aanslagen over 2020 verzonden. De verwachte lagere inkomsten vallen door vakanties in eigen land en de ‘lockdown vrije’ periode in de zomermaanden mee. Een voordelig bedrag van € 307.000. De forensenbelasting brengt € 21.000 minder op dan begroot. Van het recreatieschap is een subsidie ontvangen van € 6.000 als bijdrage in ontwikkelingen Holtingerpoort.

Programma 4	Onderwijs
Portefeuillehouder	K. Smidt

Taakvelden

1. Openbaar basisonderwijs
2. Onderwijshuisvesting
3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat hebben we bereikt?

Het aanbod van de VVE[8] invulling van 16 uur is op alle locaties gerealiseerd, waardoor de instroom van peuters in het basisonderwijs zoveel mogelijk zonder achterstanden is. Aanvullende resultaatafspraken met de schoolbesturen moeten zorgen voor nog betere invulling van de doorgaande leerlijn in de eerste twee jaar van het basisonderwijs.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2018	-	0,60
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	12,0	21,0
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2019	1,60	1,80

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Peuters stromen zonder achterstanden het basis onderwijs in.	Het waarborgen van de doorgaande leerlijn 0-12 jaar waarbij het bestaande VVE beleid wordt geïntensiveerd en aangepast op basis van nieuwe wet en regelgeving.	
Resultaat 2020		
Via de stuurgroep is deze doorgaande lijn gedocumenteerd en zijn resultaatafspraken gemaakt.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Betere aansluiting, verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg.	Inzetten op meer integrale samenwerking tussen jeugdzorg en passend onderwijs.	
Resultaat 2020		
Er is gewerkt aan een nauwere verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg.		

[8] VVE = Voor- en Vroegschoolse Educatie

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Signaleren en terugdringen laaggeletterdheid.	Integrale aanpak tussen bibliotheken, onderwijs en welzijnsinstellingen.	
Resultaat 2020		
De taalcoördinator brengt in de opgerichte taalpunten koppels van laaggeletterden en vrijwilligers bij elkaar voor Nederlandse les. Door Covid-19 heeft een en ander enigszins stilgelegen. Het regioplan van de Rijksoverheid wordt met behulp van de stichting Lezen en Schrijven uitgewerkt.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het adequaat blijven huisvesten van onderwijsinstellingen voor het geven van onderwijs.	Het opstellen van een nieuw IHP[9], welke wordt besproken met de onderwijsinstellingen in het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg).	
Resultaat 2020		
Onderwijsinstellingen zijn adequaat gehuisvest. Er zijn geen wensen op het gebied van huisvesting die het opstellen van een nieuwe IHP vereisen. Er speelt nu een inventarisatie naar ventilatie en klimaat in de scholen.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	20	20	20	-	N
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**20**	**20**	**20**	**-**	N
4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	702	768	779	-11	N
	Baten	66	60	54	-6	N
	Saldo	**636**	**708**	**725**	**-17**	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	781	777	778	-1	N
	Baten	119	131	132	1	V
	Saldo	**662**	**646**	**646**	**-**	N
Saldo programma 4		**1.318**	**1.374**	**1.391**	**-17**	**N**

[9] Integraal Huisvestings Plan. Het is een wettelijke verplichting om in overleg dit plan tot stand te brengen.

Programma 5	Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder	H. Doeven en J.Y.A. de Haas

Taakvelden

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat hebben we bereikt?

In het kader van het inzetten op preventieve aanpak voor een gezonde leefstijl voor onze inwoners zijn we gestart met Sociaal Vitaal in Wilhelminaoord. Het Sport- en Preventieakkoord is samen met de partners ondertekend.
In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen om samen met het Werkvoorzieningsschap Reestmond over te gaan naar een duurzame samenwerking met ROVA voor het onderhoud van de openbare plantsoenen. De basis hiervoor is BrinQ.
Er is een aanzet gemaakt voor de Kerkenvisie en de Erfgoedvisie ligt klaar om opgenomen te worden in de Omgevingsvisie. Voor de buitengewone leerstoel CEPRO (Cultureel Erfgoed en Participatieve Ruimtelijke Ontwikkeling) is de Stichting CEPRO opgericht die gaat toezien op de doelstelling van de leerstoel en waarmee ook de juridische ontvlechting van de leerstoel in overleg met de gemeentelijke organisatie is gerealiseerd.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Niet sporters	%	2016	54,80	55,10

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Sport en bewegen toegankelijker te maken voor kwetsbare doelgroepen. *Afname van het percentage niet sporters.*	Het voortgaan met de vier lokale werkgroepen onder begeleiding van de beweegcoaches met specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals senioren. Het opstellen van een sportakkoord.	
Resultaat 2020		
De vier groepen zijn actief. Het sport- en preventieakkoord is opgesteld en ondertekend. Dit is in uitvoering.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het behoud van erfgoed.	Het opstellen en uitwerken van een erfgoedvisie.	
Resultaat 2020		
De erfgoedvisie Westerveld en de bijgewerkte Cultuurhistorische Waardenkaart en Archeologische Beleidskaart worden in afwachting van de omgevingsvisie in 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Toekomstbestendige binnensport accommodaties.	Het opstellen van een plan van aanpak.	
Resultaat 2020		
Het plan van aanpak maken we op binnen de uitvoering van het Sport- en Preventieakkoord.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Stilstaan bij 75 jaar bevrijding.	Het faciliteren van festiviteiten door inwoners.	
Resultaat 2020		
Door COVID-19 hebben deze festiviteiten niet plaatsgevonden. Met de organisaties wordt bekeken welke activiteiten in 2021 zullen worden gehouden.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	201	238	237	1	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**201**	**238**	**237**	**1**	V
5.2 Sportaccommodaties	Lasten	851	840	894	-54	N
	Baten	165	112	155	43	V
	Saldo	**686**	**728**	**739**	**-11**	N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	325	294	298	-4	N
	Baten	-	-	13	13	V
	Saldo	**325**	**294**	**285**	**9**	V
5.4 Musea	Lasten	42	42	14	28	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**42**	**42**	**14**	**28**	V
5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	297	413	303	110	V
	Baten	56	-	26	26	V
	Saldo	**241**	**413**	**277**	**136**	V
5.6 Media	Lasten	476	476	476	-	N
	Baten	100	100	100	-	N
	Saldo	**376**	**376**	**376**	**-**	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Lasten	2.471	2.577	2.650	-73	N
	Baten	32	19	10	-9	N
	Saldo	**2.439**	**2.558**	**2.640**	**-82**	N
Saldo programma 5		**4.310**	**4.649**	**4.568**	**81**	**V**

Toelichting

5.2 Sportaccommodaties: een nadelig verschil van € 54.000 aan lasten te verklaren
Doordat sporthal De Spronk weer terug is gekomen naar onze gemeente zijn er extra kosten gemaakt. Deze kosten waren maar deels voorzien en zorgen voor een overschrijding. Tevens waren, mede door

COVID-19, de reguliere kosten voor de sporthal in Dwingeloo hoger. Dit omdat er meer moest worden gedaan aan reiniging en onderhoud. Ook is een subsidie verstrekt voor het sport- en preventieakkoord van € 25.000 die niet was geraamd. Mede door een administratieve onvolkomenheid is een deel van de afschrijving voor reconstructie van sportvelden niet geraamd. Dat geeft een verschil van € 16.000.

5.5 Cultureel erfgoed: een voordelig verschil van € 110.000 aan lasten te verklaren
Doordat de aanvang van de Leerstoel opschuift in de tijd blijft ook het jaarlijkse bedraag van € 50.000 ongebruikt. Door het uitstellen van de Unesco nominatie zijn de bedragen die daarvoor gereserveerd waren niet uitgegeven in 2020.

5.7 Openbaar groen: een nadelig verschil van € 73.000 aan lasten te verklaren
De lasten voor onderhoud (niet zijnde gebouwen onderhoud) zijn € 57.000 hoger dan begroot. Dat komt door extra inhuur kwartiermaker ROVA en extra kosten Corona inhuur aannemers omdat de mensen van Reestmond thuis zaten. Op onderhoud monumenten en kunstwerken wordt € 11.000 meer uitgegeven.

Investeringen
In de investeringstabellen wordt inzicht gegeven in het (bruto) krediet (K) en de bijdrage van derden (B). Het restant krediet zal worden overgeheveld naar 2021, wanneer de investering nog niet gereed gemeld is. De mutatie krediet betreft de over- of onderschrijding van gereed gemelde investeringen.

Investeringen programma 5	K B	Oorspr. jaar	Oorspr. krediet	Krediet 1-1-2020	Besteed in 2020	Gereed 2020	Mutatie krediet	Restant krediet 31-12-2020
a. Renovatie sportvelden	K	2020	33.615	33.615	33.288	Ja	327	-
b. Holtingerpoort aanpassingen info centrum	K	2018	40.000	31.835	24.722	Nee	-	7.113
			73.615	**65.450**	**58.010**		**327**	**7.113**

K = Bruto Investeringskrediet, B = Bijdragen van derden, N = Investerings krediet zoals de raad dat vaststelt

Programma 6	Sociaal domein
Portefeuillehouder	J.Y.A. de Haas en K. Smidt

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Wijkteams
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (WMO)
71. Maatwerkdienstverlening 18+
72. Maatwerkdienstverlening 18-
81. Geëscaleerde zorg 18+ (waaronder Beschermd Wonen)
82. Geëscaleerde zorg 18-

Wat hebben we bereikt?

Er zijn, ondanks het jaar met Covid-19, relatief veel (maatschappelijke) initiatieven aangevraagd en toegekend. Vooral op de culturele initiatieven en evenementen is door het bijzondere jaar minder uitvoering gegeven.
In de processen wordt structureel meer en beter getoetst op rechtmatigheid van aanvragen en tegemoetkomingen door deze meer vroegtijdig in het proces te doen waarmee we de schaars beschikbare middelen efficiënter kunnen inzetten. Daarvoor is een handhaver aangesteld die wordt ingezet op signalen die ze ontvangen of bij aanvragen uitkeringen.
Wij voeren meerdere wetten uit. Het thema preventie raakt jeugd, participatie en WMO. Daarom zien wij preventie als kapstok voor integraal werken. Dit integrale werken komt samen bij de toegang.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	2019	1,00	1,00
Kinderen in uitkeringsgezinnen	%	2019	3,00	6,00
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de totale beroepsbevolking	2019	66,2	66,8
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	2,00	2,00
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	%	2019	13,00	13,80
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	%	2019	0,80	1,20
Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering	%	2015	0,50	onbekend
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2019	806,50	728,70
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2019	186,10	351,60
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2019	113,60	249,40
Clienten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2020	650,00	717,00

Naam indicator	Eenheid	Jaar 2019	Jaar 2020
Jeugdigen in gezinnen met armoede risico	Aantal kinderen	307	298

Bron: SpecificatieAlgemene Uitkering BZK

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Inzetten op armoedepreventie. *Afname van het aantal inwoners van de gemeente Westerveld dat in armoede leeft.*	Verder uitwerking geven aan de armoede agenda.	
Resultaat 2020		
Per 1 oktober is de ervaringsdeskundige gestart bij de gemeente met de focus op vroegsignalering en preventie. Er wordt uitvoering gegeven aan de armoede agenda. Het minimabeleid is herijkt en begin 2021 vastgesteld. Verder is de VoorzieningenWijzer[10] operationeel. De VoorzieningenWijzer is een praktisch instrument voor gemeenten, woningcorporaties en welzijnsorganisaties bij hun armoedebeleid. Op basis van een persoonlijk adviesgesprek en met de hulp van een applicatie op maat maken mensen optimaal gebruik van de bestaande regelingen, fondsen en vergoedingen voor minima.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Versterken van sociale cohesie. *Model Positieve gezondheid.*	Door meer aan te sluiten bij innovatieve maatschappelijke initiatieven en sociale experimenten. Meer diversiteit, meer bekendheid en meer kwaliteit.	
Resultaat 2020		
Een aantal maatschappelijke initiatieven hebben geen doorgang kunnen vinden vanwege COVID-19. Er zijn vanuit de samenleving initiatieven ontstaan om de sociale cohesie te versterken. Zoals: de bel lijn van Welzijn Mensenwerk (WMW) en de Facebookgroep ‘Handje helpen Westerveld’. En vanuit de gemeente is er een platform ‘Iedereen doet mee’ gelanceerd. Twee hogescholen hebben een onderzoek verricht over het werken met het model positieve gezondheid. Dat is begin 2021 afgerond.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het tegengaan van Eenzaamheid. *Model Positieve gezondheid.*	Verdere uitvoering geven aan het plan van aanpak Eenzaamheid.	
Resultaat 2020		
In het eerste kwartaal is er een startconferentie georganiseerd met inwoners en organisaties over het thema eenzaamheid. Er is aandacht besteed aan zomereenzaamheid. In het najaar hebben workshops en trainingen plaats gevonden als verdieping op de startconferentie. WMW geeft uitvoering aan een aantal actiepunten uit het plan van aanpak, zoals: Westerveld verbonden en versnelling aanpak eenzaamheid Wilhelminaoord/Frederiksoord. Het project is afgerond en de acties maken nu deel uit van de reguliere bedrijfsvoering van maatschappelijke partners.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Samenhang in de uitvoering van de verschillende wetten binnen het sociale domein.	Realiseren integrale toegang binnen het sociale domein.	
Resultaat 2020		
De taken van de IGSD (het binnenhalen van werk en inkomen) zijn succesvol geïmplementeerd in de organisatie en operationeel met ingang van 1 januari 2020. We werken aan de doorontwikkeling van de samenhang in de uitvoering van de verschillende wetten. Er zijn kennissessies geweest en is er een schets opgesteld voor de integrale toegang.		

[10] Zie voor meer informatie: www.devoorzieningenwijzer.nl .

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Een door de samenleving gedragen sociale ontwikkeling. *Er is een samenlevingsakkoord.*	Dialoogsessies opzetten met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.	

Resultaat 2020

Voor de samenlevingsagenda's wordt verwezen naar de teksten in de Najaarsrapportage 2020 en begroting 2021.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2.953	3.060	2.899	161	V
	Baten	58	84	112	28	V
	Saldo	**2.895**	**2.976**	**2.787**	**189**	V
6.2 Wijkteams	Lasten	148	168	175	-7	N
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**148**	**168**	**175**	**-7**	N
6.3 Inkomensregelingen	Lasten	5.043	9.610	8.151	1.459	V
	Baten	3.216	7.974	7.051	-923	N
	Saldo	**1.827**	**1.636**	**1.100**	**536**	V
6.4 Begeleide participatie	Lasten	2.744	3.454	3.416	38	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**2.744**	**3.454**	**3.416**	**38**	V
6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	572	872	808	64	V
	Baten	-	-	10	10	V
	Saldo	**572**	**872**	**798**	**74**	V
6.6 Maatwerkvoorzieningen	Lasten	3.519	3.918	4.081	-163	N
	Baten	106	182	116	-66	N
	Saldo	**3.413**	**3.736**	**3.965**	**-229**	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	977	735	703	32	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**977**	**735**	**703**	**32**	V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	2.587	2.977	3.521	-544	N
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**2.587**	**2.977**	**3.521**	**-544**	N
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	-4	-4	-	-4	N
	Baten	197	197	107	-90	N
	Saldo	**-201**	**-201**	**-107**	**-94**	N
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	365	190	188	2	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**365**	**190**	**188**	**2**	V
Saldo programma 6		**15.327**	**16.543**	**16.546**	**-3**	**N**

Toelichting

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: een voordelig verschil van € 161.000 aan lasten te verklaren
Door de Covid-19 crisis zijn veel culturele initiatieven niet uitgevoerd of uitgesteld waardoor het budget (€ 50.000) niet volledig toegekend is. Daarnaast is door extra controles op rechtmatigheid € 52.000 minder uitgegeven dan begroot aan de tegemoetkoming zorgkosten en zijn er door een gewijzigde opdrachtverstrekking minder uitgaven geweest voor cliëntondersteuning (€ 25.000). Tot slot is er, door de invloed van Covid-19, minder gebruik gemaakt van algemene voorzieningen WMO (€ 35.000).

6.3 Inkomensregelingen: een voordelig verschil van € 1.459.000 aan lasten te verklaren
Het budget voor uitvoering van de noodmaatregelen inkomensondersteuning en lening bedrijfskapitaal is niet volledig benut omdat een deel van de uitvoering plaats zal vinden in 2021. Het verschil tussen begroting en uitgaven bedraagt € 1.686.000, hierin begrepen is ook het deel bestemd voor de uitvoeringskosten TOZO van € 375.000. Voor de uitvoering van de TOZO zijn door de organisatie uiteraard kosten gemaakt, deze zijn echter niet geboekt in programma 6, maar vooral in programma 0. Ze veroorzaken daar een overschrijding op vooral de inhuurbudgetten. Daarnaast is er een overschrijding van € 250.000 te zien in de kosten voor de algemene bijstand, dit wordt veroorzaakt door een toename van de aanvragen voor algemene bijstand. Hiervoor worden we deels gecompenseerd door de correctie op de definitieve gebundelde uitkering van € 133.000.

6.3 Inkomensregelingen: een nadelig verschil van € 923.000 aan baten te verklaren
Binnen deze taak is uitvoering gegeven aan het ondersteunen van ondernemers zonder personeel vanwege Covid-19. Uit de door het Rijk beschikbaar gestelde TOZO-middelen mag per dossier een vast bedrag worden gerekend als organisatiekosten voor het uitvoeren van de regeling.
Er is in december nog een bedrag van € 133.000 ontvangen als correctie op de definitieve gebundelde uitkering, deze ontvangst was nog niet verwerkt in de financiële begroting.
Er is € 258.000 meer ontvangen als rente en aflossing van de verleende leenbijstand dan vooraf is begroot. Er is mede door de invloed van de Covid-19 crisis € 17.000 minder aan werkzaamheden uitgevoerd door de gemeentelijk kredietbank (GKB).
Voor de noodmaatregel inkomensondersteuning levensonderhoud (TOZO) is een rijksbijdrage ontvangen, deze rijksbijdrage is voor het resterende deel (€ 1.308.000) gereserveerd voor 2021 zodat we ook dan deze noodmaatregel kunnen uitvoeren.

6.5.Arbeidsparticipatie: een voordelig verschil van € 64.000 aan lasten te verklaren
Door de corona-crisis zijn er op een aantal onderdelen, zoals sociaal medische adviezen en externe trajecten minder uitgaven geweest.

6.6 Maatwerkvoorzieningen: een nadelig verschil van € 163.000 aan lasten te verklaren
Voor de uitgaven voor de noodmaatregel ondersteuning sociaal domein (€ 34.000) is geen extra budget opgenomen, verwacht werd dat deze kosten gedekt konden worden uit de reguliere zorgbudgetten. Helaas is dat niet het geval, vanuit het rijk zijn we wel gecompenseerd met € 41.600. dit is vrijgevallen ten gunste van het algemene resultaat. Verder is er een overschrijding ontstaan op de woonvoorzieningen en verstrekking hulpmiddelen, deze bedraagt per saldo € 67.000. Voornamelijk woningaanpassingen vormen een uitdaging voor de begroting en kunnen ineens een grote overschrijding betekenen van het beschikbare budget. Op basis in 2020 geleverde productie WMO door zorgaanbieders wordt (achteraf) € 62.000 afgerekend.

6.6 Maatwerkvoorzieningen: een nadelig verschil van € 66.000 aan baten te verklaren
De ontvangsten van de eigen bijdrage voor onder meer huishoudelijke hulp die we via het CAK ontvangen zijn lager dan we hadden verwacht op basis van de aantallen cliënten.

6.72 Maatwerkvoorzieningen 18-: een nadelig verschil van € 544.000 aan lasten te verklaren
De zorgkosten jeugd zijn onevenredig hard toegenomen in de laatste maanden van 2020. De overschrijding wordt veroorzaakt door een toename van de gemiddelde duur van de zorg en een toename van de ‘duurdere’ zorgzwaarte per cliënt. Op basis in 2020 geleverde productie Jeugdhulp door zorgaanbieders wordt (achteraf) € 182.500 afgerekend.
Er zijn definitieve bestuurlijke afspraken gemaakt over de afwikkeling van de solidariteitsbijdrage jeugdhulp 2018. Westerveld ontvangt eenmalig een bedrag van € 120.700.

6.81 Ge-escaleerde zorg 18+: een nadelig verschil van € 90.000 aan baten te verklaren
Dit betreft Beschermd Wonen. Assen verzorgt als centrumgemeente de financiële afwikkeling en rekent eens per jaar met de gemeenten. Geld dat overblijft, gaat terug naar de gemeenten. Dit jaar ontvangt Westerveld minder omdat ook bij beschermd wonen de zorgkosten per cliënt, na de nieuwe aanbestedingsronde, fors zijn toegenomen.

Programma 7	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	J.Y.A. de Haas en H. Doeven

Taakvelden

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

Wat hebben we bereikt?

Om mogelijke risico's voor gezondheid, milieu en natuur zoveel mogelijk te kunnen voorkomen, hebben we een overeenkomst gewasbeschermingsmiddelen gemeente Westerveld opgesteld en ondertekend met diverse stakeholders. Vanuit het gezamenlijk onderzoek met stichting ROL (regionaal onderzoek lelieteelt) is een stap gezet in de kennis over weerbare lelies waarbij voor de teelt minder gewasbeschermingsmiddelen noodzakelijk zijn als mogelijk alternatief in gevoelige zones. Daarnaast is binnen het uitvoeringsprogramma gewasbeschermingsmiddelen van LNV een pilot opgezet onder regie van de provincie Drenthe in de gemeente Westerveld om de teelt te verduurzamen.
In 2020 is de vervolgstap gezet om te komen tot regionale afspraken om vroegtijdig in te kunnen spelen op het veranderende klimaat.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	2019	123,00	154,00
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	12,90	19,90

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Mogelijke risico's betreffende gezondheid, milieu en natuur zoveel mogelijk voorkomen. *Er zijn stappen gezet in het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.*	In navolging van het onderzoek in samenspraak met provincie en Rijk in gesprek blijven met betrokkenen en stappen zetten om te komen tot gedragen oplossingen. Samen met provincie en Rijk de mogelijkheden te onderzoeken binnen het ruimtelijk spoor[11].	

Resultaat 2020

Samen met alle betrokken overheden en stakeholders werken aan de pilot onder het uitvoeringsprogramma gewasbeschermingsmiddelen van LNV in Westerveld. De proef over resistente lelies met stichting Rol is afgerond de rapportage is aangeboden aan de Raad. De proef akkerranden is afgerond, de rapportage wordt opgesteld en wordt in 2021 aangeboden aan de Raad.
Vanuit de onderzoeken Van Doorne 2019 en Hekkelman 2017 blijkt dat het ruimtelijk spoor op dit moment geen mogelijkheden biedt. Recente jurisprudentie heeft hierin nog geen andere inzichten gegeven.

[11] Ruimtelijk spoor betreft alles met betrekking tot de wetgeving Ruimtelijke ordening.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Verbeteren van de biodiversiteit. *Er zijn een aantal kennisbijeenkomsten geweest.* *Er zijn afspraken met de provincie over duurzame landbouw.* *De ecologische kwaliteit is toegenomen.*	Het in samenwerking met de provincie opstellen van een regeling met betrekking tot duurzame landbouw. Het organiseren van kennisbijeenkomsten / educatie. Het verbeteren van de ecologische waarden van het gemeentelijk groen, w.o. bermen.	
Resultaat 2020		
De provincie Drenthe is regievoerder van de pilot onder het uitvoeringsprogramma gewasbescherming van LNV vanuit het programma toekomstvisie gewasbescherming 2030. Samen met de partners waaronder de gemeente Westerveld, wordt gestart in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het doel van de pilot is op basis van het landelijk beleid te komen tot minder emissie. Het basisonderwijs, IVN Drenthe en gemeente Westerveld zetten zich in om gezamenlijk een IVN scholennetwerk NME (natuur- en milieueducatie) in de gemeente Westerveld te onderhouden. Helaas was door de invloed van COVID-19 de fysieke educatie beperkt. Er zijn wel digitale projecten opgestart, zoals: BIJ-les. Op basis van het vigerende beleid beheren en onderhouden we de bermen op dusdanige wijze dat de ecologische waarden worden verbeterd. Waar mogelijk proberen we het areaal aan bloemrijke bermen te vergroten. Bijvoorbeeld in Doldersum zijn bermen ingezaaid rondom de brink. In Wapserveen is de berm ingezaaid met een bloemrijk mengsel over een grote lengte. Beide zijn uitgevoerd op initiatief en met inzet van Dorpskracht.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Het verminderen van ‘restafval’. *Minder dan 100 kg per huishouding per jaar[12].*	Evalueren huidige inzamelwijze en op basis van de uitkomsten en VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstoffen) de strategie t.a.v. inzameling bepalen;	
Resultaat 2020		
In 2020 is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de methode (bron- of nascheiding) waarmee de gemeente Westerveld de VANG-doelstellingen van 2020 en 2025 kan behalen. Op basis van dit onderzoek vindt in 2021 een thema-avond voor de raad en een afvalmarkt plaats. Daarna wordt de strategie ten aanzien van inzameling geformuleerd in een nieuw ‘Grondstoffenplan 2021-2025’. Het Grondstoffenplan 2021-2025 wordt in de eerste helft van 2021 aan u aangeboden.		

[12] Het wensbeeld uit het Publiek Kader Huishoudelijk Afval 2025 is 30 kg. In 2025. https://www.vang-hha.nl/programma/

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Transitie naar hernieuwbare energiebronnen en klimaat robuuste omgeving. *Voldoen aan onze bijdrage in het nationaal klimaat- en energieakkoord en Deltaplan klimaatadaptatie.*	Het mede-opstellen van een regionale energiestrategie (RES) waarin het grondgebied van de gemeente Westerveld is opgenomen. Het opstellen van een duurzaamheidsbeleid en duurzaamheidsakkoord. Op basis van de uitkomsten van de risicodialogen wordt bij de inrichting van de fysieke ruimte rekening gehouden met ruimte voor waterberging en maatregelen tegen hittestress c.q. verstening.	

Resultaat 2020

In 2020 is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd waarbij in beeld gebracht waar in de gemeente Westerveld geen grootschalige hernieuwbare energieopwekking passend is. Ook is onderzocht waar wel mogelijkheden zijn. Verder is de ambitie voor de RES aangescherpt, waarmee we minder energie in het landschap hoeven op te wekken. De RES 1.0 wordt medio 2021 aan u aangeboden.

De duurzaamheidsnota ‘Samenwerken aan Duurzaamheid’ en de Samenlevingsagenda Duurzaamheid zijn in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad.
De eerste risicodialogen hebben in het 4de kwartaal van 2020 plaatsgevonden. Deze risicodialogen zijn input voor de regionale adaptatiestrategie (RAS) en de lokale adaptatiestrategie (LAS). Vooruitlopend hierop wordt bij de uitvoering van plannen al zoveel mogelijk rekening gehouden met een klimaat robuuste inrichting, zoals voldoende waterberging en maatregelen tegen hittestress. Voorbeelden hiervan zijn: Ruimtelijk Actieplan Havelte/fase Beukenlaan, Heuvelenweg in Dwingeloo, plan Kalterbroeken in Diever en Vledder-Noord. Waterschap, provincie en gemeente zijn in samenwerking met Prolander bezig met de voorbereidingen van de aanleg van een waterberging in de Ootmaanlanden en Koningschut, zodat het water kan worden omgeleid en vastgehouden zodat lager gelegen delen niet teveel water te verwerken krijgen bij hevige regenval.

Het project herinrichting Vledder Aa fase 2 is gestart waarin de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden nagestreefd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
7.1 Volksgezondheid	Lasten	744	711	693	18	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**744**	**711**	**693**	**18**	V
7.2 Riolering	Lasten	2.758	2.366	2.294	72	V
	Baten	2.634	2.070	2.108	38	V
	Saldo	**124**	**296**	**186**	**110**	V
7.3 Afval	Lasten	1.936	2.213	2.163	50	V
	Baten	2.319	2.368	2.496	128	V
	Saldo	**-383**	**-155**	**-333**	**178**	V
7.4 Milieubeheer	Lasten	137	263	241	22	V
	Baten	-	-	-	-	N
	Saldo	**137**	**263**	**241**	**22**	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	374	367	407	-40	N
	Baten	261	294	227	-67	N
	Saldo	**113**	**73**	**180**	**-107**	N
Saldo programma		**735**	**1.188**	**967**	**221**	**V**

Toelichting

7.2 Riolering: een voordelig verschil van € 72.000 aan lasten te verklaren
E geen onderzoeken gedaan ten behoeve van het maatregelen programma en zijn geen visuele inspecties uitgevoerd. Er wordt daarvoor € 15.600 respectievelijk € 40.700 minder uitgegeven. Voor werkplek ondersteuning bij het actualiseren van het beheersysteem riolering is vanwege Covid-19 € 24.200 minder uitgegeven. Daarnaast is er geen inzet geweest op het budget inhuur seizoenpersoneel waardoor € 41.200 minder is uitgegeven.
Op het maaien van bermen en sloten is € 63.400 minder uitgegeven, het nieuwe contract met de uitvoerende aannemer is later in het jaar pas gestart. Hierdoor is het nieuwe onderhoudsprogramma aan het begin van het jaar nog niet uitgevoerd.
Door de lagere uitgaven en de hogere ontvangsten uit de rioolheffing, is er sprake van een ‘overschot’ in de tarieven. Dat verschil wordt toegevoegd aan de egalisatievoorziening riolering en blijft daardoor beschikbaar voor het doel waarvoor de heffing is gedaan. Zie ook paragraaf A: pag. 58.

7.3 Afval: een voordelig verschil van € 50.000 aan lasten te verklaren
Vanwege o.a. COVID-19 was € 106.000 extra begroot voor onder andere de personele ondersteuning en de bebording op het afval brengstation, dit vanwege de extra toeloop op het afval brengstation (ABS). De gemeente Meppel heeft de helft meebetaald van de extra kosten op het ABS.
Na afloop van het jaar is gebleken dat de kosten voor het regulier inzamelen van groen en grijs afval lager waren dan geraamd. Dat heeft een voordeel van € 208.000 opgeleverd. Daarentegen waren de kosten voor het verwerken van het afval op het ABS € 170.000 hoger dan geraamd.
Op het opruimen van zwerfafval in het kader van ‘gemeente schoon’ is er een incidentele afrekening over de jaren 2013 t/m 2017 ontvangen van € 45.000. Deze middelen zijn ontvangen als voorschot, niet volledig benut en worden nu terugbetaald.
Op 22 december 2020 heeft het college[13] een besluit op bezwaar genomen op een bezwaar van VCE Westerveld (het betreft alle inzamelaars) over het niet vergoeden van de transportkosten van de papierverwerker. De commissie voor advies voor bezwaarschriften heeft geadviseerd de transportkosten à € 45.000 over 2020 te vergoeden.

[13] De raad heeft dit bekrachtigd door geen bedenkingen kenbaar te maken op de informatiebrief van 10 maart 2021.

7.3 Afval: een voordelig verschil van € 128.000 aan baten te verklaren
De extra gemaakte kosten zijn doorberekend aan ABS Meppel.

7.5 Begraafplaatsen: een nadelig verschil van € 67.000 aan baten te verklaren
Bij de Najaarsrapportage 2019 is € 40.000 aan meer inkomsten geraamd voor het begraven (rechten, heffingen en leges). De begroting was gebaseerd op het effect van het actief aanschrijven voor het verlengen van de lijkbezorgingsrechten in 2009, waarbij de 10 jaarlijkse termijn in 2019 was afgelopen, wat bij nieuwe verlengingen extra inkomsten gaf in 2019. Dit effect heeft in 2020 niet plaatsgevonden, waardoor de inkomsten € 67.000 zijn achtergebleven.

Investeringen
In de investeringstabellen wordt inzicht gegeven in het (bruto) krediet (K) en de bijdrage van derden (B). Het restant krediet zal worden overgeheveld naar 2021, wanneer de investering nog niet gereed gemeld is. De mutatie krediet betreft de over- of onderschrijding van gereed gemelde investeringen.

Investeringen programma 7	K B	Oorspr. jaar	Oorspr. krediet	Krediet 1-1-2020	Besteed in 2020	Gereed 2020	Mutatie krediet	Restant krediet 31-12-2020
a. Riolering vrijverval	K	2018	237.363	203.358	193.165	Ja	10.193	-
b. Riolering vrijverval	K	2019	227.779	109.746	127.546	Ja	-17.800	-
c. Riolering vrijverval	K	2020	224.955	224.955	40.124	Nee	-	184.831
d. Riolering drukriolering bouwkundig	K	2019	25.000	16.420	13.190	Ja	3.230	-
e. Riolering drukriolering mech/elektr	K	2020	33.000	33.000	8.926	Nee	-	24.074
f. Riolering drukriolering bouwkundig	K	2020	40.000	40.000	4.039	Ja	35.961	-
g. Riolering millieumaatregelen	K	2020	150.000	150.000	20.791	Nee	-	129.209
h. Riolering onderhoud stedelijk watersysteem	K	2020	46.600	46.600	28.274	Ja	18.326	-
I. Begraafplaats Havelte	K	2020	21.000	21.000	-	Nee	-	21.000
			1.005.697	**845.079**	**436.055**		**49.910**	**359.113**

K = Bruto Investeringskrediet, B = Bijdragen van derden, N = Investerings krediet zoals de raad dat vaststelt

b. Riolering vrijverval (2019)
De overschrijding kan worden verklaard door meer kleine reparaties aan de rioolstelsels dan voorzien.

e. Riolering drukriolering mechanisch / elektrisch (2019)
Bij het voorstel ‘af te sluiten kredieten[14]’ werd er van uitgegaan dit krediet af te sluiten. Bij nader inzien is dat niet het geval. Het krediet loopt door in 2021.

Er wordt € 338.113 aan vervangingsinvestering doorgeschoven naar 2021. Deze zal in de Voorjaarsrapportage 2021 worden meegenomen.

[14] Raad 22 december 2020.

Programma 8	VHROSV
Portefeuillehouder	K. Smidt

VHROSV staat voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing.

Taakvelden

1. Ruimtelijke Ordening
2. Grondexploitatie
3. Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

In 2020 zijn nieuwe, meerjarige prestatieafspraken met woningstichting Actium vastgelegd. Deze afspraken zijn samen met de doelstellingen uit de Woonvisie leidend voor het (laten) bouwen van duurzame en levensloopbestendige woningen en voor het duurzaam en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.
De aanpak van het project invoering Omgevingswet ligt op schema om te kunnen voldoen aan de minimale invoeringsvereisten voor 1 januari 2022.
De grondexploitaties Vledder Noord fase 1B en Moersberger Erven zijn vastgesteld. Er is een belangstellingen registratie en er zijn overeenkomsten voor grondverkopen.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	2020	278,00	214,00
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2019	0,70	7,10
Demografische druk	%	2020	89,40	80,60
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	2020	601,00	697,00
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	2020	683,00	748,00

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Voorbereid zijn op maatregelen uit RES[15].	Het opstellen van (duurzaamheid) beleid in samenhang met programma zeven. Het maken van meerjarige prestatie afspraken met woningcorporatie.	
Resultaat 2020		
Er zijn meerjarige prestatieafspraken gemaakt met woningcorporatie Actium en de huurdersvereniging MEVM. Het betreft de periode 2021-2025. Belangrijke thema's zijn o.a.: betaalbaarheid, duurzaamheid, bijzondere doelgroepen, leefbaarheid en wonen met zorg. Jaarlijks zal een evaluatie plaatsvinden en kunnen afspraken eventueel worden bijgesteld of herzien.		

[15] RES is Regionale Energie Strategie waaruit energieopgaven voortkomen.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Voorbereid zijn op de invoering van de omgevingswet. *In 2020, met de bij de inwoners opgehaalde input, een start maken met het opstellen van de omgevingsvisie.*	De opbrengst vanuit de participatie campagne Westerveld Natuurlijk 2019 wordt gebruikt voor de te ontwikkelen omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie wordt uiterlijk Q1 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.	
Resultaat 2020		
De opbrengst van de campagne Westerveld Natuurlijk is verwerkt in het Ambitiedocument. Het Ambitiedocument is eind 2020 aangeboden in de gemeenteraad.		

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Voorbereid zijn op de invoering van de omgevingswet. *In 2020 uitvoering geven aan het projectplan invoering Omgevingswet.*	ICT systemen gereed maken voor aansluiting op het nieuwe loket DSO[16]. Bestaand beleid wordt geanalyseerd en digitaal geschikt gemaakt voor het DSO loket. Impactanalyse van de interne organisatie wordt afgerond. Inrichting vergunningverleningsproces wordt ingericht volgens de eisen van de Omgevingswet.	
Resultaat 2020		
Benodigde software is aangeschaft. Er kan geoefend worden met het DSO. De impactanalyse is afgerond. Van hieruit wordt een opleidingsprogramma samengesteld. Vanuit het OPD (Omgevingswet platform Drenthe) is er een procesinrichtingsmodel ontwikkeld 'Drentse maat'. Dit model zal de basis vormen voor het vergunningsverleningsproces. Het digitaal geschikt maken van bestaand beleid in het DSO loket is nog onderhanden.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Product		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	864	1.501	952	549	V
	Baten	20	20	-	-20	N
	Saldo	**844**	**1.481**	**952**	**529**	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	1.842	3.358	2.716	642	V
	Baten	1.838	3.399	3.791	392	V
	Saldo	**4**	**-41**	**-1.075**	**1.034**	V
8.3 Wonen en bouwen	Lasten	1.181	1.178	1.220	-42	N
	Baten	404	403	608	205	V
	Saldo	**777**	**775**	**612**	**163**	V
Saldo programma 8		**1.625**	**2.215**	**489**	**1.726**	**V**

[16] Digitaal Stelsel Omgevingswet. Alle digitale informatie is straks op 1 plek te vinden: het omgevingsloket. Via dat loket kan iedereen snel zien wat mag en niet mag volgens de omgevingswet.

Toelichting

8.1 Ruimtelijke ordening: een voordelig verschil van € 549.000 aan lasten te verklaren

Voor de invoering omgevingswet is een projectbegroting opgesteld die uitging van een ingangsdatum van 1 januari 2021. De invoeringsdatum is uitgesteld naar 1 januari 2022. Mede om die reden is de inzet meer gespreid en is in 2020 € 408.000 minder uitgegeven. Overigens leidt deze lagere uitgave ook tot een lagere aanwending uit de bestemmingsreserve Omgevingswet, zodat het geld beschikbaar blijft voor de uitvoering van het project in 2021 en deze binnen het beschikbaar gestelde budget kan worden gerealiseerd.

Op bestemmingsplannen wordt € 130.000 over gehouden. Er was incidenteel budget beschikbaar voor het opzetten van een facetbestemmingsplan van € 110.000. Dat bedrag is besteed in 2020 en er staat een aanwending uit de algemene reserve tegenover.

Bij de Voorjaarrapportage 2020 is € 10.000 geraamd om op het gebied van groen en ecologie te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en om uitvoering te geven aan de Wet Natuurbescherming. Vanwege Covid-19 heeft daar dit jaar geen inzet op plaats gehad. Waardoor dit budget overblijft.

Bij de Voorjaarrapportage 2020 is € 5.000 geraamd voor bestemmingsplan buitengebied. Vanwege Covid-19 heeft daar dit jaar geen inzet op plaats gehad. Waardoor dit budget overblijft.

8.2 Grondexploitatie: een voordelig verschil van € 1.034.000 aan baten en lasten te verklaren

De begrote baten en lasten worden doorberekend aan de grondexploitaties in de voorraden op de balans. In de begroting is daarom per saldo het budget 0. De winst op de grondexploitatie wordt genomen indien deze zich voor doet. Er vindt een tussentijdse winstneming plaats rekening houdende met nog te maken kosten binnen de grondexploitatie in de toekomst. De tussentijdse winstneming bedraagt € 1.243.000. Deze bestaat uit Zorgvlied (€ 100.000), Kalterbroeken (€ 1.011.000) en Vledder Noord fase 1A (€ 122.000). Deze laatste grondexploitatie wordt nu afgesloten.

Voor de in 2020 vastgestelde grondexploitaties Moersberger Erven en Vledder Noord 1B zijn budgetten opgevoerd bij de Najaarsrapportage 2020. De gronden zijn ingebracht vanuit de voorraad gronden en er is verder gegaan met de planvorming.

Op basis van de uitkomsten van de grondexploitatie wordt voor Vledder Noord 1B een voorziening genomen voor het te verwachten verlies van € 295.000. Op basis van de uitkomsten van de grondexploitatie voor Meenteweg / Oeveraseweg kan de eerder gevormde voorziening voor het te verwachten verlies lager worden vastgesteld. Daardoor valt er € 129.000 vrij. Zie ook de toelichting in paragraaf G: Grondbeleid.

8.3 Wonen en bouwen: een voordelig verschil van € 205.000 aan baten te verklaren

Er zijn meer bouwaanvragen gedaan. De leges opbrengsten uit verstrekte omgevingsvergunningen (WABO) zijn € 190.500 hoger dan begroot. Dit komt door meerdere bouw en verbouw activiteiten. Verder is er een detacheringsopbrengst van € 14.400.

Overige programma onderdelen
Portefeuillehouder H. Doeven en K. Smidt

De presentatie in dit onderdeel van het jaarverslag wijkt af van dat van vorig jaar en van de begroting 2020 om beter te kunnen voldoen aan de regelgeving van het BBV. Een toelichting is opgenomen in de inleiding.

Overhead

Taakvelden

4. Ondersteuning organisatie

Wat hebben we bereikt?

Door uitvoering te geven aan een dynamisch meerjarenprogramma hebben we verder kunnen bouwen aan een veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden. Wat we hebben bereikt is:

- Overzicht op wat er op ons afkomt op het gebied van de informatievoorziening en bijbehorende organisatieontwikkeling
- Samenhang in de uitvoering van de verschillende programmaonderdelen
- Goede bewaking van de voortgang
- Tijdige signalering van knelpunten.

Kengetallen.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2020	8,88	n.n.b.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2020	8,62	n.n.b.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2020	528,24	n.n.b.
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	21,87	n.n.b.
Overhead	% van de totale lasten	2020	13,88	n.n.b.

Bron: Kengetallen berekend op basis jaarrekening 2020.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	Resultaat
Toekomstbestendige informatievoorziening. *In samenhang realiseren van onderdelen uit het dynamische realisatie-programma.*	Uitvoering geven aan een dynamisch meerjarig realisatieprogramma informatievoorziening Westerveld 2020.	
Resultaat 2020		
Het programma Westerveld 2020 kent meerdere deelprojecten, die allen bijdragen aan het doel. Eenmaal per 6 weken wordt de voortgang besproken (en vastgelegd) met de deelprojectleiders en in het AT worden eenmaal per 6 weken de bijzonderheden besproken. Het programma is geëvalueerd: veel onderdelen zijn afgerond en/of overgegaan naar reguliere taken, de onderdelen met een langere doorlooptijd zijn opgenomen in het vervolgprogramma Westerveld 2022.		

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Overhead		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
	Lasten	7.092	7.678	8.531	-853	N
0.4 Overhead	Baten	149	44	346	302	V
	Saldo	**6.943**	**7.634**	**8.185**	**-551**	N
Saldo Overhead		**6.943**	**7.634**	**8.185**	**-551**	**N**

Toelichting:

0.4 Overhead: een nadelig verschil van € 853.000 aan lasten te verklaren.
Op de vaste formatie is sprake van onvervulde vacature ruimte waardoor er € 516.000 minder is uitgegeven. Om de ambities en de taken te kunnen blijven uitvoeren is er vanwege krapte op de arbeidsmarkt relatief veel ingehuurd en is totaal € 940.000 meer uitgegeven dan begroot. Per saldo wordt het personele budget met € 424.000 overschreden. Zie ook de toelichting in paragraaf E: Bedrijfsvoering.
Een deel van deze overschrijding wordt vooral veroorzaakt door inhuur in verband met ziekte. Circa € 400.000 kan daaraan worden toegeschreven. Het ziekteverzuim is de laatste jaren hoger dan de 2% waar de primitieve begroting op wordt gebaseerd. Het verzuimpercentage voor 2020 bedroeg 6,94%, overschrijding van dit budget is toegestaan tot het landelijk gemiddelde daarmee blijft de overschrijding bij ziekte nog binnen de door uw raad toegestane bandbreedte.
In programma 6 is een eenmalige opbrengst van € 375.000 verantwoord als dekking voor de inzet van ambtelijke capaciteit voor de uitvoering van de TOZO-regeling.
De overgang van technisch beheer ICT naar SSC-ONS heeft vertraging opgelopen. De eenmalige transitie kosten zijn daardoor € 292.000 hoger dan begroot. De datum van overgang is een aantal malen opgeschoven.
Door de inruil van bedrijfswagens wordt de restant boekwaarde afgeschreven. Tegenover deze niet begrote last van € 90.500 staat als bate de opbrengst van de inruil.

0.4 Overhead: een voordelig verschil van € 302.000 aan baten te verklaren.
Door inruil van bedrijfswagens en/of verkoop van twee auto's zijn incidentele baten gerealiseerd van € 90.500. Daar staan kosten tegenover voor het afwaarderen van de restant boekwaarde tot een bedrag van welke zijn verantwoord onder de lasten.
De kosten van de eigen medewerkers technisch beheer ICT zijn door de latere datum van de transitie naar SSC-ONS voor € 128.000 (volledig) doorbelast aan ONS. Daarnaast zijn er nog een aantal detacheringen (bij gemeente Dalfsen en provincie Overijssel) die niet zijn begroot (€ 20.000).
Er wordt meer gesport door de eigen medewerkers. Zij maken gebruik van de personele regeling en dragen via hun salaris € 8.400 meer af.

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatie-voorziening en faciliteiten.

Bedragen in €

	Gewijz. Begr. 2021	Realisatie 2020	Verschil	
Huivestingskosten	486.000	498.000	-12.000	N
Personeel	4.866.000	5.140.000	-274.000	N
Informatievoorziening	1.891.000	2.191.000	-300.000	N
Faciliteiten	392.000	358.000	34.000	V
Totale overhead	**7.635.000**	**8.187.000**	**-552.000**	N
Percentage overhead	**12,8%**	**13,9%**	-1,1%	N

De gepresenteerde bedragen zijn het saldo van baten en lasten van taakveld 0.4: Overhead. Zie de tabel hiervoor. De totale overhead kosten nemen toe met € 531.000. De kosten voor huisvesting zijn voor elektra en belastingen samen € 12.000 hoger dan begroot. De kosten ICT zijn € 275.000 hoger. Dat komt door de overschrijding op de overgang van technisch beheer ICT naar SSC-ONS.
De overschrijding op de personele kosten van € 274.000 betreft is hiervoor toegelicht onder de baten en lasten. Minder vaste formatie (€ 516.000), meer inhuur (€ 940.000) en meer opbrengsten door detachering en/of doorbelasting van personeel (€ 148.000). Dekking is er door € 375.000 aan baten voor de uitvoering TOZO-regeling. Dat is verantwoord in programma 6.

Investeringen

In de investeringstabellen wordt inzicht gegeven in het (bruto) krediet (K) en de bijdrage van derden (B). Het restant krediet zal worden overgeheveld naar 2021, wanneer de investering nog niet gereed gemeld is. De mutatie krediet betreft de over- of onderschrijding van gereed gemelde investeringen.

Investeringen programma 0	K B	Oorspr. jaar	Oorspr. krediet	Krediet 1-1-2020	Besteed in 2020	Gereed 2020	Mutatie krediet	Restant krediet 31-12-2020
Bestuurscentrum Diever								
a. Aanpassingen gemeentehuis Diever	K	2019	523.000	103.544	44.202	Nee	-	59.342
Ondersteuning - Faciliteiten								
b.Verv. PC, laptops, monitoren	K	2020	35.000	35.000	29.473	Nee	-	5.527
c. Infrastructuur SSC-ONS	K	2019	544.022	544.022	-3.279	Ja	547.301	-
	B	2019	544.022	544.022	165.811	Ja	378.211	-
	N		-	-	-169.090		169.090	-
d. Vervanging telefooncentrale gemeentehuis	K	2016	80.000	80.000	-	Nee	-	80.000
Dienstverlening - Openbare werken								
e. Vervanging MAN vrachtwagen (18320)	K	2018	274.050	267.051	266.298	Ja	753	-
f. Vervanging natstrooimachine	K	2018	46.350	57.000	-	Nee	-	57.000
g. Hogedrukspuit Rioned	K	2020	15.000	25.000	26.735	Ja	-1.735	-
h. Zoutstrooier Epoke LBO	K	2020	35.000	35.000	-	Nee	-	35.000
i. Vervanging MAN vrachtwagen (18225)	K	2019	275.000	273.865	266.606	Ja	7.259	-
j. Vervanging VW Caddy nr 1	K	2019	39.000	16.719	13.254	Ja	3.465	-
k. Vervanging VW Caddy nr 2	K	2019	39.000	18.150	13.701	Ja	4.449	-
l. Vervanging VW Caddy nr 3	K	2019	39.000	12.235	13.172	Ja	-937	-
Totaal			**1.400.400**	**923.564**	**504.350**		**182.344**	**236.869**

K = Bruto Investeringskrediet, B = Bijdragen van derden, N = Investerings krediet zoals de raad dat vaststelt

c. Infrastructuur SSC-ONS

Bij de jaarrekening 2019 schreven wij dat ‘de totale uitgaven uiteindelijk volledig voor rekening van SSC-ONS komen’. Van de totale uitgaven € 172.240 kan € 165.811 bij ONS in rekening worden gebracht. Een deel komt voor eigen rekening, omdat de gemeente toen nog niet was aangesloten bij ONS. Het betreft licentiekosten voor VM Ware in 2019. Het oorspronkelijk geraamde krediet is niet nodig gebleken voor aanpassingen in de hardware omgeving.

f. Vervanging natstrooimachine (2018)

De bestelling is geplaatst. De levering heeft niet meer in 2020 plaats gevonden. Bij het voorstel ‘af te sluiten kredieten’ werd er van uitgegaan dit krediet af te sluiten. Bij nader inzien is dat niet het geval. Het krediet loopt door in 2021.

g. Hogedrukspuit Rioned

De aanschaf is hoger uitgavallen dan geraamd.

h. Zoutstrooier Epoke LBO (2020)

De bestelling is geplaatst. De levering heeft niet meer in 2020 plaats gevonden. Bij het voorstel ‘af te sluiten kredieten’ werd er van uitgegaan dit krediet af te sluiten. Bij nader inzien is dat niet het geval. Het krediet loopt door in 2021.

l. VW Caddy nr.3

De aanschaf is hoger uitgavallen dan geraamd. De drie Caddy’s zijn gelijktijdig besteld. De specificatie van deze derde verschilt van de andere twee. Daardoor is de aanschafprijs hoger.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen worden of van het Rijk (in de vorm van de algemene uitkering), van inwoners (in de vorm van heffingen) dan wel uit beleggingen verkregen.

Taakvelden

5. Treasury
6. Belastingen
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
8. Overige baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen		Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
0.5 Treasury	Lasten	89	49	-17	66	V
	Baten	866	859	768	-91	N
	Saldo	**-777**	**-810**	**-785**	**-25**	N
0.61 OZB Woningen	Lasten	276	311	323	-12	N
	Baten	2.440	2.440	2.503	63	V
	Saldo	**-2.164**	**-2.129**	**-2.180**	**51**	V
0.62 OZB niet-woningen	Lasten	-	-	-	-	N
	Baten	1.095	1.095	1.089	-6	N
	Saldo	**-1.095**	**-1.095**	**-1.089**	**-6**	N
0.64 Belastingen overig	Lasten	150	149	132	17	V
	Baten	31	31	20	-11	N
	Saldo	**119**	**118**	**112**	**6**	V
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	-	-	-	-	N
	Baten	31.087	32.654	32.731	77	V
	Saldo	**-31.087**	**-32.654**	**-32.731**	**77**	V
0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-	-	8	-8	N
	Baten	-	-	14	14	V
	Saldo	**-**	**-**	**-6**	**6**	V
Saldo Alg. dekkingsmiddelen		**-35.004**	**-36.570**	**-36.679**	**109**	**V**

Toelichting

0.5 Treasury: een voordelig verschil van € 66.000 aan lasten te verklaren
In de begroting 2020 is uitgegaan van een extern aan te trekken geldlening tegen een rente van 1,3%. Daarbij was de verwachting deze lening eind 2019 al nodig te hebben. Door vertraging in de investeringen en door maximaal gebruik te maken van de ruimte binnen de kasgeldlimiet en de kwartaaltoets (zie paragraaf D: financiering) is pas in april een langlopende geldlening aangetrokken tegen een rente van 0,15%. Dat verklaart het voordelig verschil.

0.5 Treasury: een nadelig verschil van € 91.000 aan baten te verklaren
Van de BNG is voor 2019 € 23.400[17] aan dividend ontvangen. Het betreft een eerste uitkering van € 25 miljoen. Dit is € 0,45 per aandeel. Er blijft € 46 miljoen beschikbaar als nog uit te keren dividend op een later moment Er is sprake van een nadeel van € 43.000. Van de overige beleggingen in nutsbedrijven is € 63.000 minder aan dividend ontvangen. Beide zijn toe te schrijven aan lager behaalde resultaten als gevolg van het economisch klimaat en de wens het eigen vermogen te versterken. Voor kasgeldleningen, de rente SVN-zonneleningen is € 14.000 meer ontvangen dan begroot.

0.61 OZB woningen: een voordelig verschil van € 63.000 aan baten te verklaren
Het voordelig verschil is toe te schrijven aan een verschuiving van objecten van 'OZB eigenaren niet-woningen' die nu als 'woning' worden aangeslagen. Dit heeft mede tot gevolg dat inkomsten van 'OZB eigenaren woningen' uiteindelijk hoger zijn uitgevallen dan is geraamd. Daarnaast is er sprake geweest van uiteindelijk hogere WOZ-waarden (marktwerking) en van areaaluitbreiding (nieuwbouw).

0.7 Algemene uitkering: een voordelig verschil van € 77.000 aan baten te verklaren
Er zijn extra middelen beschikbaar gekomen bij de decembercirculaire 2020, die door het late tijdstip waarop deze informatie beschikbaar is gekomen (positief) doorwerken in het resultaat over 2020. Het betreft € 73.000 voor het derde coronapakket. Daarnaast is de uitkering over 2020 € 121.000 hoger dan werd geraamd bij de septembercirculaire. Dit betreft voornamelijk aanpassingen in de maatstaven (rekeneenheden AU) van bedden en de waarde niet-woningen.
Verder zijn er (extra) nagekomen baten uit voorgaande jaren van € 37.700 op basis van de definitieve vaststelling van de uitgangspunten voor de berekening van de AU[18]. De in de begroting meegenomen betaling over 2019 was al verwerkt in de jaarrekeing 2019. Dat leidt hier tot een negatief verschil met de begroting van € 153.500.

Naast de hierboven genoemde algemene dekkingsmiddelen zijn er nog twee algemene dekkingsmiddelen: Toeristenbelasting en forensenbelasting. Deze worden echter gepresenteerd bij programma Economie (3.4). Voor het volledige beeld worden hier de algemene dekkingsmiddelen getoond inclusief deze twee.

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Taakveld	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020
Lokale heffingen:					
Onroerende zaakbelastingen	0.61 0.62	2.932	3.259	3.224	3.269
Algemene uitkeringen	0.7	30.678	31.087	32.654	32.731
Dividend	0.5	910	861	851	746
Saldo financieringsfunctie	0.5	2	-	1	2
Overige algemene dekkingsmiddelen	0.64 0.8	-28	-202	-160	-68
Subtotaal		**34.494**	**35.004**	**36.570**	**36.679**
Forensenbelasting	3.4	617	892	892	871
Toeristenbelasting	3.4	881	937	656	963
Totaal Alg. dekkingsmiddelen		**35.992**	**36.834**	**38.119**	**38.513**

Subtoaal is het saldo algemene dekkingsmiddelen in het overicht baten en lasten op pag. 100.

[17] Het aandeel van Westerveld is 51.987 aandelen op een totaal van 55.690.720 (0,093%).
[18] AU staat voor Algemene Uitkeringen (gemeentefonds)

Deel A.2 | Paragrafen

Paragraaf A	Lokale Heffingen
Portefeuillehouder	K. Smidt

De paragraaf lokale heffingen beschrijft de gerealiseerde inkomsten en het beleid, geeft een overzicht van de diverse heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De volgende belastingen, heffingen en leges komen aan bod:

- Onroerendezaakbelasting
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Gerealiseerde inkomsten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil	
Belastingen					
OZB gebruikers niet-woningen	353	365	370	5	V
OZB eigenaren niet-woningen	711	730	719	-11	N
OZB eigenaren woningen	2.163	2.440	2.503	63	V
Toeristenbelasting	898	673	980	307	V
Forensenbelasting	632	909	888	-21	N
Heffingen					
Rioolheffing *	2.158	2.070	2.108	39	V
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht *	1.786	1.996	1.936	-60	N
Leges					
Leges burgerzaken	261	278	197	-81	N
Leges markten	14	14	15	1	V
Lijkbezorgingsrechten	360	294	227	-67	N
Leges bestemmingsplannen	53	20	-	-20	N
Leges vergunningen	630	403	593	190	V
Totaal	**10.019**	**10.192**	**10.536**	**344**	**V**

*) De gerealiseerde inkomsten bestaan uit de heffing en overige inkomsten en kunnen daarmee afwijken van andere berekeningen.

In deze tabel wordt uitgegaan van de inkomsten, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.
De opbrengsten van ‘OZB eigenaren niet- woningen’ blijven achter, omdat een aantal objecten niet meer als ‘niet-woning’ kunnen worden aangeslagen. Deze zijn nu als ‘woning’ aangeslagen. Dit heeft mede tot gevolg dat inkomsten van ‘OZB eigenaren woningen’ uiteindelijk hoger zijn uitgevallen dan is geraamd. Daarnaast is er sprake van uiteindelijk hogere vastgestelde WOZ-waarden (marktwerking) en van areaaluitbreiding (nieuwbouw). Deze WOZ-waarden zijn de heffingsgrondslag voor de OZB en voor de Rioolheffing. Hiermee is ook het positieve saldo op de rioolheffing verklaard.
De opbrengsten van leges van voor vergunningen en bestemmingsplannen zijn hoger dan geraamd, door een stijging van de bouwkosten en een toename van het aantal bouwvergunningen (nieuw- en verbouw).
Door de afname van het aantal forensen zijn de inkomsten voor deze belasting lager dan begroot.
De inkomsten van de lijkbezorgingsrechten zijn afgenomen ten opzichte van 2019. In 2019 was er een eenmalig effect door het actief aanschrijven voor het verlengen van de lijkbezorgingsrechten in 2009, waarbij de 10 jaarlijkse termijn in 2019 was afgelopen, wat bij nieuwe verlengingen extra inkomsten gaf in 2019. Dit effect heeft in 2020 niet plaatsgevonden, waardoor de inkomsten achterbleven. Ondanks dit feit is in de begroting 2020 uitgegaan van een te positieve inschatting. Ook speelt de vaker voorkomende keuze van cremeren hierbij een rol. Voor de leges burgerzaken blijven de leges voor

reisdocumenten achter op de begroting. Dit heeft deels te maken met het feit dat de reisdocumenten 10 jaar geldig zijn in plaats van de voorheen 5 jaar geldigheid. Ook zullen de coronamaatregelen een invloed hebben gehad op de aanvraag van nieuwe reisdocumenten. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing blijven achter op het gebied van de nog te ontvangen bijdrage Nedvang. Zie ook de verklaring met betrekking tot afval in programma 7.

Gerealiseerd beleid

Belastingen

Onroerendezaakbelasting
De OZB wordt geheven over de onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen van Westerveld gelegen zijn. Dit gebeurt op basis van de WOZ-waarde. Er wordt onderscheid gemaakt tussen woningen en niet-woningen.
De opbrengsten OZB zijn naast de inflatiecorrectie in 2020 met € 250.000 verhoogd. In het jaar 2020 zijn de WOZ-waarden van de onroerende zaken als gevolg van marktontwikkelingen ten opzichte van 2019 gestegen. Het aantal ingediende WOZ en OZB-bezwaarschriften was in 2020, 351 stuks. Dit is een toename van 134, ten opzichte van 2019.

Toeristenbelasting
Toeristenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die binnen de gemeente Westerveld tegen betaling verblijf houden, maar niet in de gemeentelijke bevolkingsadministratie van Westerveld staan ingeschreven.
De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd om de publieke ruimte in Westerveld te verbeteren ten behoeve van goede faciliteiten voor (dag)toerisme die bijdraagt een aan optimale beleving van de recreant. Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2019 heeft de gemeenteraad daarom besloten de toeristenbelasting te verhogen met € 0,15 ten opzichte van voorgaande jaren naar € 1,25.
In 2020 zijn vanwege COVID-19 geen ‘voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2020’ verstuurd. Over 2020 zijn eind januari 2021, direct de ‘definitieve aanslagen toeristenbelasting 2020’ opgelegd. Bij het opstellen van deze jaarrekening zijn nog niet alle aangiftes binnen. Op basis van de binnengekomen aangiftes (circa 75%) lopen wij nagenoeg in lijn in met de primaire begroting.

Forensenbelasting
Forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die binnen de gemeente Westerveld verblijf houden, maar niet in de gemeentelijke bevolkingsadministratie van Westerveld staan ingeschreven en tevens meer dan 90 dagen per jaar een woning beschikbaar houden.
Voor de forensenbelasting is een heffingsgrondslag ingevoerd naar brandverzekerde waarde, of als die niet bekend is, de geschatte herbouwwaarde, van het object. De tarieven voor de forensenbelasting zijn in 2020 ten opzichte van 2019 met circa 39% gestegen.

Heffingen

Rioolheffing
De gemeente kent taken inzake het verbrede waterbeheer. De opbrengst van de rioolheffing wordt gebruikt om invulling te geven aan de volgende gemeentelijke zorgplichten:
1. Een veilige inzameling en transport van afvalwater naar de zuivering, zonder risico’s voor bewoners of het milieu (zorgplicht afvalwater);
2. Het zodanig opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater), dat wateroverlast wordt voorkomen (zorglicht hemelwater);
3. Het voorkomen en verminderen van structurele grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte (zorgplicht grondwater).

De eigenaar van het object/perceel is de belastingplichtige. Er wordt een vast bedrag geheven van € 150, - per object, vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
De gemeente draagt zorg voor de inzameling en verwerking van afval. De begrote lasten hiervan worden volledig aan de burger doorbelast in de afvalstoffenheffing.

Leges
Voor de dienstverlening inzake burgerzaken, bestemmingsplannen, vergunningen en markten heft de gemeente leges. Door leges te vragen wordt de gemeente tegemoet gekomen in de kosten die zij hiervoor maakt.

De legestarieven zijn opgenomen in de legesverordening 2020. De leges zijn voor 2020 met de inflatiecorrectie verhoogd. Een kostendekkendheid van 100% voor alle leges is echter niet mogelijk, mede doordat een aantal tarieven wettelijk gemaximeerd is.

Lijkbezorgingsrechten
Bij lijkbezorgingsrechten worden kosten in rekening gebracht voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en het verlenen van de daarmee samenhangende diensten.
De tarieven voor de begrafenisrechten zijn met de inflatiecorrectie gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar.

Overzicht diverse heffingen
De onderstaande overzichten geven inzicht in de tarieven en de mate waarin de heffingen en leges van 2020 (op basis van de begroting), afgezet tegen de werkelijke cijfers, kostendekkend zijn.

Tarieven

Tarieven onroerende zaakbelastingen	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
OZB-eigenaar woningen in percentage WOZ-waarde	0,0945%	0,1020%	0,1090%
OZB-eigenaar niet-woningen in percentage WOZ-waarde	0,1645%	0,1784%	0,1857%
OZB-gebruiker niet-woningen, in percentage WOZ-waarde	0,1143%	0,1233%	0,1241%

Tarieven toeristenbelasting	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Toeristenbelasting per persoon per nacht tarief in €	1,10	1,25	1,35

Tarieven forensenbelasting	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Forensenbelasting op basis van WOZ-waarde, tarief in €			
< € 25.000	171,00	237,00	241,00
€ 25.000 - 50.000	288,00	399,00	405,00
€ 50.000 - € 100.000	516,00	715,00	726,00
€ 100.000 - € 200.000	718,00	995,00	1.010,00
> € 200.000	863,00	1.196,00	1.213,00

Tarieven rioolheffing	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Eigenaarstarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage WOZ-waarde	0,0245%	0,0210%	0,0188%

Tarieven afvalstoffenheffing	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Afvalstoffenheffing in €			
Eenpersoonshuishouden	103,00	108,00	149,00
Tweepersoonshuishouden	155,00	162,00	199,00
Driepersoonshuishouden	181,00	190,00	224,00
Meer dan driepersoonshuishouden	207,00	217,00	249,00
Recreatiewoning niet permanent bewoond	103,00	110,00	149,00
Extra containergebruik (grijs)	250,00	260,00	279,00
Extra containergebruik (groen)	62,00	-	-
Extra containergebruik (oranje)	62,00	-	-
Reinigingsrecht per container excl. btw in €	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Kostendekkendheid
Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen begroting (voor wijziging[19]) en realisatie. De dekkingsbijdrage wordt berekend voor en na de onttrekking aan de bestemmingsreserve.

Kostendekkenheid afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	**Letter**	**Begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Verschil**
Kosten taakvelden inclusief rente		1.936.274	2.162.956	226.682
Inkomsten taakvelden exclusief heffingen		-930.200	-1.117.148	-186.948
Netto kosten taakvelden		**1.006.074**	**1.045.808**	**39.734**
Kwijtschelding		40.000	28.581	-11.419
Overhead		155.992	155.992	-
BTW		335.546	367.329	31.783
Totale kosten	**a**	**1.537.612**	**1.597.710**	**60.098**
Opbrengst heffingen	b	1.385.580	1.379.296	-6.284
Dekkingspercentage voor onttrekking bestemmingsreserve	**b/a**	**90,1%**	**86,3%**	**-3,8%**
Bijdrage in exploitatie uit bestemmingsreserve	c	152.000	152.000	-
Dekkingspercentage	**(b+c)/a**	**100,0%**	**95,8%**	**-4,2%**

De extra kosten voor verwerking van afval op het Afvalbrengstation (ABS), het aanbrengen van bebordingen i.v.m Covid-19 kunnen deels worden doorberekeen aan de 'gebruiker'. Er wordt € 152.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve huishoudelijk afval conform de begroting. Er is geen sprake van 100% kostendekendheid. De bestemmingsreserve is onvoldoende om in de toekomst bij te kunnen dragen aan het exploitatietekort. Daarom stijgen de tarieven in de begroting 2021. Het tekort bedraagt € 66.414 inclusief de vergoeding van € 45.000 voor transportkosten (van alle inzamelaars) VCE Westerveld. Er wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld daarvan € 66.414 (zie pagina 14) te verwerken ten laste van de bestemmingsreserve huishoudelijk afval.

Kostendekkenheid rioolheffing	**Letter**	**Begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Verschil**
Kosten taakvelden inclusief rente		2.279.905	2.000.680	-279.225
Aanwending voorz. vervangingsinvestering		-494.555	-436.055	58.500
Netto kosten taakvelden	**a**	**1.785.350**	**1.564.625**	**-220.725**
Overhead		261.144	261.144	-
BTW		225.754	137.763	-87.991
Totale kosten	**b**	**2.272.248**	**1.963.532**	**-308.716**
Opbrengst heffingen	c	2.069.500	2.108.258	38.758
Dekkingspercentage voor onttrekking aan voorziening	**c/b**	**91,1%**	**107,4%**	**16,3%**
Bijdrage in expoitatie uit de egalisatievoorzieningen riolering	d	70.000	-144.726	-214.726
Dekkingspercentage	**(c+d)/b**	**94,2%**	**100,0%**	**5,8%**

De kosten op het taakveld zijn lager dan begroot door minder inhuur (€ 41.000), geen camera-inspectie (€ 41.000), geen werkzaamheden voor actualisatie beheerssysteem (€ 45.000) en minder kosten voor electra (€ 44.000). De vervangingsinvestering is lager en daarom wordt ook minder onttrokken aan de voorziening vervangingsinvesteringen riolering (zie pag. 114). De BTW is lager, omdat de investeringen

[19] Dit betreft de primitieve begroting. Deze is immers verwerkt in de tariefstelling van de afvalstoffenheffing.

en de kosten lager zijn dan begroot. De opbrengst door de tarieven is hoger dan begoot. Per saldo stijgt de kostendekkendheid naar 107,4%. Het overschot op het tarief van € 144.726 in 2020 wordt gedoteerd aan de egalisatievoorziening riolering. Het resultaat wordt daarmee incidenteel en negatief beinvloed, omdat er in de begroting niet sprake was van een volledig 'gesloten systeem'.
Er wordt op basis van het Watertakenplan gedoteerd aan de voorziening vervangingsinvestering rioleringen een bedrag van € 800.000.

Bedragen x € 1.000

Leges	Begroting 2020			Rekening 2020		
	lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Leges Burgerzaken ov.	484	278	57,5%	432	197	45,7%
Leges bestemmingsplannen	611	20	3,3%	467	-	0,0%
Leges vergunningen	1.143	403	35,3%	1.195	593	49,7%
Leges markten	48	14	29,4%	41	15	36,1%
Lijkbezorgingsrechten	367	294	80,1%	407	227	55,7%
Totaal Leges	**2.653**	**1.009**	**38,0%**	**2.542**	**1.032**	**40,6%**

De cijfers begroting 2020 betreffen de gewijzigde begroting 2020.

Aanduiding van lokale lastendruk
In onderstaand overzicht wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten in Westerveld met enkele omliggende gemeenten op basis van de tarieven van 2020. Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij de interpretatie moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, omdat slechts een aantal categorieën belastingplichtigen met elkaar wordt vergeleken en er verschillende heffingsmethodieken voor de rioolheffing worden gehanteerd. Tevens merken wij op dat niet elke gemeente hetzelfde dekkingspercentage voor rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteert.

Gemeente	Westerveld	De Wolden	Meppel	Midden Drenthe	Steenwijkerland	Weststellingwerf
Gemiddelde waarde woning	278.000	278.000	278.000	278.000	278.000	278.000
Eenpersoons-huishouden						
OZB-woningen	284	305	353	306	273	363
Afvalstoffenheffing	108	184	202	192	195	170
Rioolheffing	208	207	174	239	224	167
Totale woonlasten Eenpersoonshouden	**600**	**696**	**729**	**737**	**692**	**700**
Meerpersoons-huishouden						
OZB-woningen	284	305	353	306	273	363
Afvalstoffenheffing	190	233	202	237	221	260
Rioolheffing	208	230	174	239	224	167
Totale woonlasten Meerpersoonshouden	**682**	**768**	**729**	**782**	**718**	**790**
Gemiddelde eenpersoons- en meerpersoons.	**641**	**732**	**729**	**760**	**705**	**745**

Bronnen: Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl) gebaseerd op gemiddelde WOZ waarde van de gemeente Westerveld.

Kwijtscheldingbeleid
Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen kan slechts worden verleend voor de afvalstoffenheffing en in zeer uitzonderlijke gevallen voor de OZB en de rioolheffing. Door toepassing van de uitvoeringsregeling komen eigenaren van onroerende zaken in de meeste gevallen niet in aanmerking voor kwijtschelding vanwege het aanwezige vermogen doordat onder andere de overwaarde van een woning dat wordt aangemerkt als vermogen. Indien er geen sprake is van aanwezig vermogen, kan kwijtschelding worden verleend.

	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Kwijtschelding: aantallen					
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	281	244	257	275	240
Aantal beroepschriften	5	3	1	5	3
Aantal geheel of ged. toegewezen	228	210	228	250	217
Kwijtschelding: bedragen					
Afvalstoffenheffing	27.300	33.800	28.900	40.000	28.581
Rioolheffing	100	400	200	-	205
OZB	-	100	100	-	214
Totaal	**27.400**	**34.300**	**29.200**	**40.000**	**29.000**

Paragraaf B	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Portefeuillehouder	K. Smidt

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre gemeentelijke risico's kunnen worden afgedekt door weerstandscapaciteit. Deze paragraaf beschrijft de risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.
De paragraaf weerstandsvermogen heeft in tegenstelling tot rest in de gemeenterekening en –verslag een toekomstgericht karakter. Immers op 31 december hebben de bij de primitieve begroting 2020 voorspelde risico's zich voorgedaan of juist niet voorgedaan. De feiten zijn verwerkt in de jaarcijfers. Daarom worden hier de risico's opnieuw beoordeeld waarvoor er een kans bestaat dat deze zich in de toekomst kunnen voordoen. We beoordelen of de weerstandscapaciteit voldoende is.

Risicobeheersing

Met het principe van integraal management is het sturen op risico's een vast onderdeel van de bedrijfsvoering.
Om te bepalen of het weerstandsvermogen[20] toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit (A)
	Benodigde weerstandcapaciteit (B)

Onderstaande tabel is ontleend aan het Gemeenschappelijk Toezicht Kader 2020 gemeenten van de gezamenlijke provincies. Wij streven naar een weerstandsvermogen dat ten minste voldoende is.[21] [22]
Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,0. Dat betekent dat de ondergrens van de algemene reserve gelijk is aan de geraamde benodigde weerstandcapaciteit.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	**1.0-1.4**	**voldoende**
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Weerstandscapaciteit betreft alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat aanpassingen nodig zijn in de begroting en het beleid.

[20] Artikel 11 van het BBV geeft aan dat het weerstandsvermogen de relatie is tussen de weerstandscapaciteit en risico's.
[21] En is vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2020. Vastgesteld door de raad 22 december 2020.
[22] De keuze voor de zespuntschaal is een bewuste keuze. Uitgangspunt is een 'even' schaal, dus zonder midden. Een voldoende zal net als bij de klassieke rapportcijfers net boven het midden vallen.

Inventarisatie van risico's (is benodigde weerstandscapaciteit)
Een risico is de kans dat een mogelijke gebeurtenis, met een negatieve impact voor de organisatie, zich voordoet. Om risico's te kwantificeren dienen zowel de kans op als de impact van het risico te worden bepaald. De niet-financiële risico's, zoals imagoschade, worden niet gekwantificeerd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt de risico-inventarisatie geactualiseerd.

1. Leningen aan deelnemingen
De gemeente heeft een lening verstrekt aan een deelneming in Vitens. Van deze entiteit bezit de gemeente aandelen. Het risico bestaat dat de lening oninbaar wordt en om die reden afgeboekt moet worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.

2. Overige verstrekte leningen
De gemeente heeft leningen verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het betreft startersleningen. Het risico bestaat dat de leningen oninbaar worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 30%.

3. Grondexploitaties
De gemeente heeft in totaal vijf grondexploitaties, te Zorgvlied Noord Oost Fase II, Kalterbroeken in Diever, Meenteweg – Oeveraseweg in Havelte, Vledder Noord Fase Ib en Moersberger Erven. Het risico bestaat dat de grondexploitaties niet (verder) gerealiseerd worden en de huidige boekwaarde afgeboekt moet worden. De kans daarop schatten wij in op 30%. Door verkopen en tussentijdse winst name is de boekwaarde ultimo 2020 negatief. Daarom wordt thans geen impact bepaald. Het risico voortvloeiend uit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) wordt hier niet gekwantificeerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf G: Grondebeleid.

4. Garantstellingen
Voor tien instellingen binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente een financiële borgstelling afgegeven. Dit betekent dat wanneer de instelling zelf niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen, de gemeente hiervoor zorg moet dragen. De kans dat dit zich voordoet, schatten wij in op 10%.

5. Garantstelling WSW-achtervang
De gemeente is door middel van een garantstelling verbonden aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Mocht een woningbouwvereniging niet aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen dan zal zij eerst de WSW aangespreken. Wanneer blijkt dat de WSW onvoldoende financiële middelen heeft dan worden vervolgens andere woningbouwverenigingen aangesproken en tenslotte kan de gemeente worden aangesproken. Het vastgoed fungeert in deze situatie als onderpand. Actium is de grootste woningbouwvereniging die actief is binnen de gemeente Westerveld. Actium beschikt over circa 16.000 woningen die verspreid zijn over verschillende gemeenten. In de gemeente Westerveld zijn ongeveer 1.600 woningen (10%) in het bezit van Actium. Naast Actium is woningcorporatie Woonconcept vertegenwoordigd binnen de gemeente. Zij verhuurt één wooncomplex aan een instelling, bestaande uit circa 20 woningen. Op basis daarvan schatten wij dat maximaal 10% opeisbaar is.
De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.
(https://www.wsw.nl/gemeenten/achtervang/)

6. Exploitatie lasten
De exploitatie is realistisch begroot. Toevallige negatieve uitkomsten in het resultaat kwamen tot 2020 ten lasten van de reserve rekening saldo. Met het vaststellen van de Nota reserves en voorzieningen 2020 is deze reserve samengevoegd met de algemene reserve. Daarom wordt een negatieve uitkomst van het rekening saldo meegenomen voor de bepaling van de weerstandcapaciteit. Wij schatten daarvoor een risico van circa 1% van de totale lasten. Dat komt neer op een bedrag van circa € 500.000. De kans daarop schatten wij op 50%.

7. Algemene uitkering gemeentefonds (risico gedekt uit eigen reserve)
Jaarlijks ontvangt de gemeente bijna € 32,3 miljoen uit het gemeentefonds. De rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds naar het aantal inwoners, jongeren en uitkeringsgerechtigden en de oppervlakte van de gemeente en grootte van de watergebieden. Bij de circulaires in mei, september en december kan het voorkomen dat er wijzigingen zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De grootste negatieve bijstelling in de voorgaande jaren was circa 3%. Dit risico schatten wij nu op € 968.000. De kans daarop schatten wij op 20%. Dit risico wordt door het vaststellen van de Nota reserves en voorzieningen 2020 volledig gedekt uit de algemene reserve.

8. Sociaal domein
In het sociaal domein staan we voor een aanzienlijke transitie. Om deze transitie mogelijk te maken nemen we structureel € 100.000 (voor de periode 2021 t/m 2023) op als frictiebudget. We hebben een inschatting gemaakt van de haalbaarheid van de ombuigingen. Het tempo waarin deze ombuigingen kunnen worden gerealiseerd is lastig te bepalen. Er bestaat een kans dat het tempo waarin de maatregelen gerealiseerd kunnen gaan worden af gaan wijken van ons voorgenomen plan. Die kans schatten wij, mede door de coronapandemie, op 50% van het om te buigen bedrag.

9. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim
In de begroting wordt een bedrag van € 203.000 geraamd voor vervanging bij ziekte. Dat gaat uit van een ziekteverzuim van 2%. Het verzuimpercentage voor 2020 bedroeg 6,94% (in 2019: 6,19%). Overschrijding van het budget voor vervanging bij ziekte is toegestaan tot het landelijk gemiddelde verzuimpercentage.
Er bestaat een aannemelijk risico dat het werkelijke ziekteverzuim hoger is dan 2%. Er wordt bekeken of het noodzakelijk is om het budget voor vervanging bij ziekte structureel bij te stellen. Op basis daarvan en gegeven de huidige context wordt dat risico geschat op € 300.000. De kans schatten wij op zeer reëel en daarmee op 100%.

10. Volume groei jeugd
Net als vele gemeenten in Nederland wordt Westerveld geconfronteerd met een groei van het zorgvolume jeugdzorg. Gemeenten komen volgens onderzoek macro € 1,7 miljard tekort op de uitvoeringen van de Jeugdwet. De wet regelt een recht op zorg. Gemeenten hebben nauwelijks de mogelijkheid om te sturen. Het Rijk is van mening dat ook gemeenten aan zet zijn om de kosten beter te beheersen. VNG is een arbitragezaak gestart. Extra middelen zijn afhankelijk van de kabinetsformatie. De stijging van de zorgvraag komt (thans) volledig voor rekening van gemeenten. Voor de volgende jaren schatten wij een risico van € 400.000. De kans schatten wij op zeer reëel en daarmee op 100%.

11. Gemeenschappelijke regelingen
De gemeente participeert in zeven gemeenschappelijke regelingen (te weten SSC-ONS[23], Reestmond, Veiligheidsregio Drenthe, GGD, RUD, Publiekvervoer Groningen Drenthe en Recreatieschap Drenthe). Het risico bestaat dat een gemeenschappelijke regeling te maken krijgt met een financiële tegenvaller, die dan ook de individuele gemeente treft. Wij gaan er vanuit dat de lastenverzwaring met maximaal 5% zal toenemen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij in op 50%.

Samenvatting:

	Omschrijving risico	I/S	Kans	Impact	Risico in €
1	Leningen aan deelnemingen (scenario volledig afboeken)	I	10%	114.000	11.000
2	Overige verstrekte leningen (scenario volledig afboeken)	I	30%	660.000	198.000
3	Grondexploitaties (scenario volledig afboeken)	I	30%	-	-
4	Garantstellingen (scenario volledig opgeëist)	I	10%	4.612.000	461.000
5	Garantsteling WSW achtervang (scenario 10% opgeëist)	I	10%	2.986.000	299.000
6	Exploitatie lasten	I	50%	500.000	250.000
7	Algemene uitkering gemeentefonds	I	20%	968.000	194.000
8	Ombuigingen sociaal domein	I	50%	321.000	161.000
9	Kosten vervanging wegens ziekteverzuim	I	100%	300.000	300.000
					1.874.000
10	Volume groei jeugd	S	100%	400.000	400.000
11	Gemeenschappelijke regelingen (scenario 5% extra)	S	50%	344.000	172.000
					572.000

Niet te kwantificeren risico's

Herschikking Algemene uitkering gemeentefonds
Jaarlijks ontvangt de gemeente circa € 32,3 miljoen uit het gemeentefonds. Er is onderzoek gedaan naar criteria en de impact daarvan op de algemene uitkering aan gemeenten. Er ligt een advies aanvraag bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). De uitkomsten daarvan voor Westerveld zijn positief. Andere gemeenten, vooral in de noordoostelijk deel van Nederland hebben te maken met

[23] Vanaf 1 januari 2021.

aanzienlijke verlagingen van de algemene uitkeringen. Zij zijn acties begonnen voor aanpassingen in de verdeling. Als deze discussie een ding duidelijk maakt dan is dat: ‘de koek moet groter’. Anders blijft het een matras, waarbij voordelen voor de ene gemeente leiden tot nadelen voor de andere gemeenten. Deze post wordt nu niet gekwantificeerd, omdat er voorlopig geen risico bestaat van een korting en tegelijk de uitkomst nog onzeker is.

Personeel.
Steeds vaker zien we dat het lastig is om goed gekwalificeerd personeel te werven en te behouden. Het risico bestaat daarbij dat we onvoldoende expertise en/of capaciteit hebben. Door tijdelijke externe inhuur kan tegen extra kosten de meest kwetsbare functies dit worden opgelost. Het financiële risico is op dit moment lastig in te schatten voor Westerveld niet in te schatten.

Omgevingswet
De gemeente is verantwoordelijk voor de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2022. Het accent van de implementatie volgt de opgestelde projectbegroting. De projectkosten worden gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve omgevingswet.. Er wordt daarom geen gekwantificeerd risico geraamd.

Effecten milieu op verkoop en ontwikkeling van gronden
Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) uitspraak gedaan over de Programmatische Aanpak Stikstof (hierna PAS). De RvS oordeelde dat de PAS niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Dat betekent dat voor veel ruimtelijke ontwikkelingen weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is. Dit kan via het ‘aanhaken’, dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) of via een aparte natuurvergunning op grond van de Wnb. Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning.
De gevolgen van de uitspraak halen nog steeds regelmatig het nieuws. De uitspraak van de RvS laat ook zien dat er voor het herstel van onze natuur nog flinke stappen nodig zijn. De totale stikstofdepositie moet blijvend worden verlaagd. Gemakkelijke oplossingen hiervoor zijn er niet.
Er is geen aantal bekend van de projecten die stil zijn komen te liggen vanwege een stikstofdepositie. Wel is bekend dat de grootste stagnatie zit bij de Wro-procedures (bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, partiële herzieningen) en in mindere mate bij de Wabo-vergunningen. Dit heeft voornamelijk te maken met het verschil in omvang van de projecten.
Vanuit het Rijk is er een redeneerlijn opgesteld. Dit betreft geen drempelwaarde maar een werkwijze en een erkende benadering. Door alle provincies en het Rijk wordt dit gezien als een erkende benadering en toepasbaar. Dit betekend: heb je een tijdelijk project, met maximaal 0,05 mol per jaar, met een duur van maximaal twee jaar, en geen permanente depositie, dan is de redeneerlijn toepasbaar en heb je geen natuurvergunning nodig. Besluitvorming in de Tweede en Eerste Kamer over de Stikstofwet heeft plaats gehad. De verwachting is dat deze ontwikkelingen meer ruimte zullen bieden voor het ontwikkelen van initiatieven.

COVID-19
Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen direct negatieve financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020. De rijksoverheid heeft compensatiepakketten ter beschikking gesteld voor 2020 met een doorloop naar 2021. De lockdown loopt nog door in 2021. Er zijn naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 waarvoor wel sprake kan zijn van financiële effecten. Hoe groot deze financiële impact zal zijn is nu niet te bepalen. We monitoren onze risico’s en die van onze partners voortdurend. Mogelijke risico’s betreffen bijvoorbeeld:

- Door de algemene economische situatie bestaat er een risico dat de deelnemingen waar de gemeente aandelen in heeft geen of minder dividend uitkeren.
- Er bestaat een risico van lagere belastinginkomsten door het geven van uitstel aan ondernemers die in deze economisch ‘zware’ tijden daarom verzocht hebben. Er bestaat een risico op faillissement van deze ondernemers, waardoor inkomsten kunnen wegvallen.
- Er bestaat een risico op na-ijleffecten van een beroep op de bijstand.
- Het is onmogelijk te voorspellen wat de gevolgen van deze crisis zijn op zorgaanbieders en wat de consequenties daarvan kunnen zijn voor de gemeente. Daarbij kan gedacht worden aan instandhouding van de zorginfrastructuur.

Voor alles geldt: de risico’s zijn niet te kwantificeren, daarom nemen we niets op.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden incidentele risico's afgedekt met incidenteel geld en worden structurele risico's opgevangen met structurele middelen. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2020 is het volgende bepaald:

- De algemene reserves worden volledig meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. In 2019 was dat exclusief de reserve rekeningsaldo. In 2020 is dit saldo toegevoegd aan de algemene reserve. Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt rekening gehouden met een hoger risico voor exploitatietekorten.
- De bestemmingsreserves, stille reserves en stille voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Deze middelen zijn direct aan te wenden voor de financiële gevolgen van een risico. Een negatief resultaat zal direct verwerkt worden in de algemene reserve en werkt om die reden ook direct door in de beschikbare weerstandscapaciteit voor mogelijke toekomstige risico's.

Vrij besteedbaar	**31-12-2020**
Algemene reserve	2.133.000
Totaal	**2.133.000**

De algemene reserve is hier bepaald exclusief de resultaat bestemming door de gemeenteraad.

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheid om, door middel van een verhoging van belastingen en leges, structurele risico's op te vangen. De OZB is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door het 'redelijk peil' voor de tarieven[24] (norm van artikel 12) te vergelijken met het tarief dat de gemeente Westerveld hanteert. De onderstaande tabel laat zien dat de onbenutte belastingcapaciteit € 1.783.000 bedraagt.

Soort	**WOZ-waarde**	**Tarief Westerveld**	**Tarief art. 12**	**Verschil**	**Onbenutte capaciteit**
OZB eigenaren woningen	2.454.244.000	0,1090	0,1853	0,0763	1.718.000
OZB eigenaren niet-woningen	402.900.000	0,2278	0,1853	-0,0425	-
OZB gebruikers niet-woningen	300.013.000	0,1521	0,1853	0,0332	65.000
Totaal	**2.857.144.000**				**1.783.000**

De onbenutte belastingcapaciteit is lager dan het bedrag (van € 2.183.000) per einde 2019. Dat komt door een stijging van de eigen gemeentelijke tarieven voor OZB en een lager tarief art. 12.

Beoordeling weerstandsvermogen en kengetal

Op basis van voorgaande inventarisatie geeft dat de onderstaande beoordeling en confrontatie in vergelijking met 2019.

	31-12-2019	**31-12-2020**
Incidentele weerstandscapaciteit	1.810.000	2.133.000
Structurele weerstandscapaciteit	2.183.000	1.783.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit (A)	**3.993.000**	**3.916.000**
Incidentele weerstandscapaciteit	1.832.000	1.874.000
Structurele weerstandscapaciteit	148.000	572.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (B)	**1.980.000**	**2.446.000**
Weerstandvermogen absoluut (A - B)	2.013.000	1.470.000
Ratio weerstandsvermogen (A / B)	**2,02**	**1,60**

[24] Redelijk peil 2020 is te vinden in de meicirculaire 2019, pagina 140.

De beschikbare weerstandscapaciteit per einde van het boekjaar is iets lager dan in 2019. Weliswaar stijgt de algemene reserve, maar de structurele weerstandscapaciteit daalt, waardoor de ratio voor het weerstandsvermogen daalt naar 1,60 (was in 2019: 2,02). Hiervoor onder risicobeheersing hanteerden wij als norm 'voldoende' met een bijbehorende ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0. Er wordt dus voldaan aan het eigen uitgangspunt. De gemeente kan de geïnventariseerde risico's opvangen. Een kanttekening is op zijn plaats. Wordt de beschikbare weerstandcapaciteit werkelijk benut (ingezet voor tegenvallers) dan heeft dit consequenties voor de solvabiliteit en/of de lokale lasten.

Hoewel er sprake is van een positief resultaat daalt het weerstandvermogen door de hogere inschatting van de risico's, waaronder de overschrijding van de jeugdzorg. Het laten vrijvallen van een aantal bestemmingsreserves compenseert de lagere onbenutte belastingcapaciteit.

Wanneer de gemeenteraad instemt met het voorstel van resultaatbestemming is het beeld als volgt:

Weerstandvermogen absoluut (A-B)	**1.618.000**
Ratio Weerstandvermogen (A / B)	**1,66**

Financiële kengetallen en beoordeling van onderlinge verhouding

De financiële positie is altijd een momentopname waardoor een getal alleen niet zoveel zegt. Het gaat om de verbanden tussen de getallen en de ontwikkeling van getallen over een aantal jaren. Daarom wordt in de begroting de ontwikkeling van de kengetallen in meerjarig perspectief gegeven[25] en in de jaarstukken de ontwikkeling daarvan in de afgelopen jaren (vanaf 2015 t/m 2020).
De gemeente kan een eigen normering definiëren waar het gaat om de vraag wanneer de financiële positie als gunstig of ongunstig kan worden aangemerkt. De gemeente hanteert de landelijk afgesproken signaleringswaarden als norm[26], welke de provincie ook hanteert in haar rol als toezichthouder op de gemeentelijke financiën.
De kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Zij leggen verbanden tussen een aantal aspecten die elk voor een verantwoord oordeel van de financiële positie relevant zijn. Zij helpen daarmee de raadsleden bij hun kaderstellende en controlerende rol.

In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de financiële kengetallen[27] weergegeven. De gezamenlijke toezichthouders hebben de financiële kengetallen gecategoriseerd en bandbreedtes gesteld. De categorieën variëren van minst risicovol, gemiddeld risicovol en meest risicovol. Per kengetal wordt een korte toelichting gegeven.

Beoordeling vanuit het interbestuurlijk toezicht	Minst risicovol	Gemiddeld risico	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio (1)	>50%	20-50%	<20%
Solvabiliteitsratio (2)	>33%	10-33%	<10%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95	95-105%	>105

Onderstaande de presentatie van de kengetallen is voorgeschreven. Een vergelijking met begroting jaar t en realisatie jaar t-1.

[25] De kengetallen voor begroting en jaarrekening voor Westerveld in vergelijking met de gemeenten in dezelfde klassengrootte 10.000 – 20.000 inwoners is te vinden op www.findo.nl.
[26] Solvabiliteitsratio (2) is een eigen interne niet door de raad vastgestelde norm.
[27] Conform de 'Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten'. Geldend van 01-04-2020 t/m heden. Daarin is opgenomen: 'Het geraamde totaal van de baten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, exclusief de mutaties reserves'.

Financiële kengetallen	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
1a. Netto schuldquote	22,2%	32,2%	21,9%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	21,6%	32,5%	20,8%
2a. Solvabiliteitsratio(1) incl. bestemmingsreserves	38,4%	33,3%	34,2%
2b. Solvabiliteitsratio(2) excl. bestemmingsreserves	2,9%	4,4%	4,6%
3. Grondexploitatie	-1,3%	2,1%	-2,5%
4. Structurele exploitatieruimte	-2,5%	2,3%	-0,9%
5. Belastingcapaciteit	89,1%	88,5%	92,2%

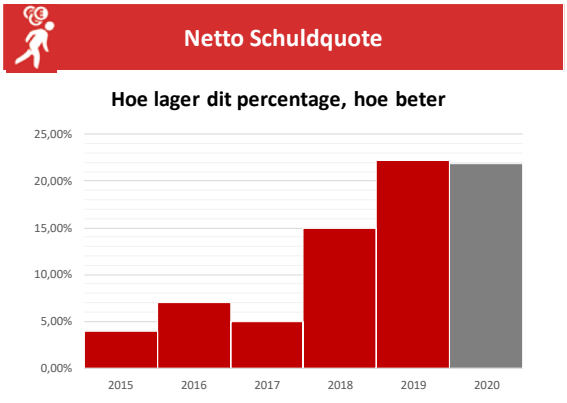
Kengetallen geven inzicht in de weerbaarheid, kan de gemeente tegen een stootje? Daarvoor zijn relevant: solvabiliteit, schuld quote, grondexploitatie. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit geven inzicht in de wendbaarheid, kan een gemeente zich relatief snel aanpassen aan veranderende omstandigheden? Een kengetal op zichzelf zegt weinig. Een kengetal krijgt betekenis wanneer deze kan worden gepresenteerd als naast een vergelijking met de norm een trendmatig inzicht kan worden gegeven over een reeks van jaren. Met een grafische presentatie kan het inzicht verder worden verbeterd. Voor het betekenis geven aan de kengetallen wordt tekstueel een duiding gegeven. De trendmatige cijfers uit onderstaande tabel worden hierna grafisch gepresenteerd.

	Kengetallen; ontwikkeling 2015-2020	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
1	Netto schuldquote	3,9%	7,0%	5,0%	15,0%	22,2%	21,9%
2	Netto schuldquote gecorr. voor alle leningen	1,1%	5,0%	3,0%	14,0%	21,6%	20,8%
3	Solvabiliteitsratio (1)	64,6%	61,0%	58,0%	46,0%	38,4%	34,2%
4	Solvabiliteitsratio (2)	26,6%	22,2%	18,1%	6,9%	2,9%	4,6%
5	Grondexploitatie	0,7%	-1,0%	2,0%	2,0%	-1,3%	-2,5%
6	Structurele exploitatieruimte	13,2%	6,0%	2,0%	-5,0%	-2,5%	-0,9%
7	Belastingcapaciteit	101,9%	95,0%	94,0%	90,0%	89,1%	92,2%

Onderstaand volgt een toelichting met een grafische ontwikkeling van de kengetallen 2015 t/m 2020. En een nadere duiding.

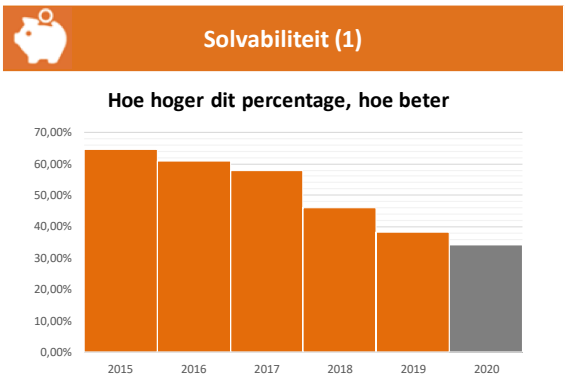
Weerbaarheid: Kan de gemeente tegen een stootje?

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de netto schuld en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijk toezichthouders beschouwen een netto schuldquote kleiner dan 90% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2020 een netto schuldquote van 21,9%. De totale schuld stijgt met circa € 1,0 miljoen. Het kengetal daalt enigszins, wat komt door de toegenomen totale exploitatieomvang. Nieuwe investeringen in het publieke domein kunnen niet langer gedekt worden uit exploitatie resultaten en vrijval van kapitaallasten. Er ontstaat een extra financieringsbehoefte. Vanwege deze vermogens behoefte in de komende jaren zal dit percentage stijgen, maar nog ruim binnen de norm van <90% blijven. Gemeenten in Nederland in de klassengrootte van 10000 – 20000 inwoners kennen hiervoor in 2019 35,9%. Daar blijft Westerveld met 21,9% nog (ruim) onder.

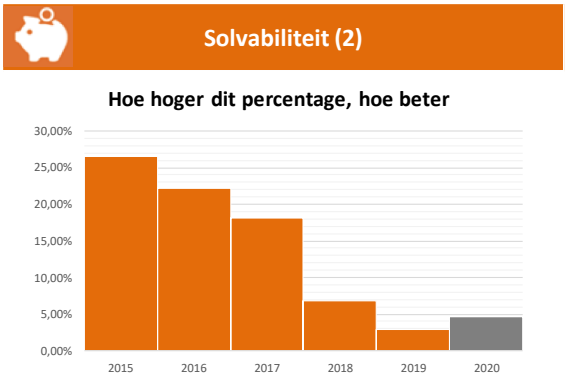
Solvabiliteitsratio (1)
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen *inclusief* bestemmingsreserves ten opzichte van het totale balansomvang aan. De gezamenlijk toezichthouders beschouwen een solvabiliteitsratio groter dan 50% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2020 een solvabiliteitsratio van 34,2%.Hoewel er sprake is van een positief resultaat dat kan worden toegevoegd aan de algemene reserve, daalt de solvabiliteit door afname van de bestemmingsreserves en door toename van de totale balansomvang.

De solvabiliteit daalt nu al een aantal jaren achtereen door negatieve exploitatieresultaten en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. De baten dekken niet de lasten in de gewone exploitatie. Daardoor neemt het aandeel eigen vermogen af. Dat leidt tot een toenemende vermogensbehoefte: de externe schuld stijgt. Gemeenten in Nederland in de klassengrootte van 10000 – 20000 inwoners kennen hiervoor in 2019 39,5%. Westerveld ‘scoort’ met 34,2% lager dan het gemiddelde. De ontwikkeling bij deze vergelijkbare gemeenten is ook dalend, alleen bij Westerveld is de daling in de afgelopen jaren sterker geweest.

Een solvabiliteitsratio exclusief bestemmingsreserves geeft een beter beeld van de vermogenspositie van gemeenten. De gemeenteraad kan bestemmingsreserves opheffen en toevoegen aan de algemene reserve is het achterliggende idee waarom vaak alleen naar de solvabiliteitsratio (1) wordt gekeken. Het bezwaar daarvan is dat een bedrag in de bestemmingsreserves is ter dekking van kapitaallasten. Circa 60% van de totale bestemmingsreserve wordt daarvoor ingezet. Met andere woorden deze bestemmingsreserves zijn zodanig ‘beklemd’, dat ze niet zonder consequenties voor bezuinigingen op de exploitatie zijn door te voeren. Het is daarom gewenst ook de volgende ratio te betrekken in het oordeel over de financiële positie van de gemeente.

Solvabiliteitsratio (2)[28]
Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen *exclusief* bestemmingsreserves ten opzichte van het totale vermogen aan. Het gaat hier dus om het kengetal dat de verhouding van ‘vrije’ vermogen uitdrukt ten opzichte van het totale vermogen. Bestemmingsreserves kennen immers een bestemming voor (beleids)taken in het lopende jaar of komende jaren. Daarmee liggen, zolang de raad niet anders beslist, de bestemmingsreserves en de onttrekkingen daaruit vast. Ze kunnen niet direct worden ingezet voor het opvangen van optredende risico’s. De gemeente Westerveld heeft eind 2020 een solvabiliteitsratio (2) van 4,6%. Deze neemt toe door het positieve resultaat welke kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.

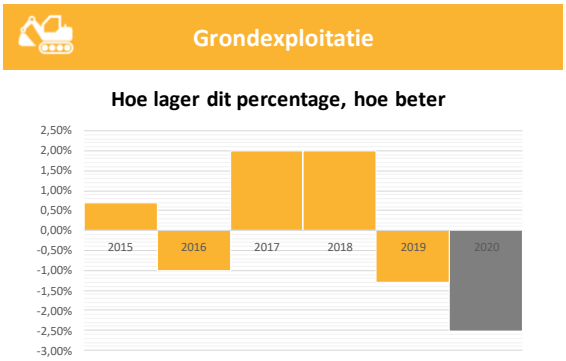

Het verschil met het vorige kengetal betreft de bestemmingsreserves. De afname daarvan is groter dan het resultaat boekjaar. Er is wel sprake van een verbetering, maar er blijft voor de gemeente Westerveld weinig ruimte voor het opvangen van tegenvallers. Nieuwe tegenvallers kunnen alleen worden opgevangen door het verhogen van de lokale lasten, bezuinigingen op niet kerntaken, het opnieuw beoordelen van voorzieningen voor grootonderhoud en/of het naar beneden bijstellen van het kwaliteitsniveau in de openbare ruimte.
Dit betreft een eigen kengetal. Landelijke cijfers zijn niet voorhanden waardoor er geen vergelijking kan worden gemaakt.

[28] Dit betreft een eigen, niet voorgeschreven kengetal. Dit om de weerbaarheid uit te drukken in de algemene reserve exclusief de bestemmingsreserves. Deze laatste kennen een bestedingsdoel.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter. . De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een kengetal grondexploitatie kleiner dan 20% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2020 een kengetal grondexploitatie van -2,5%.

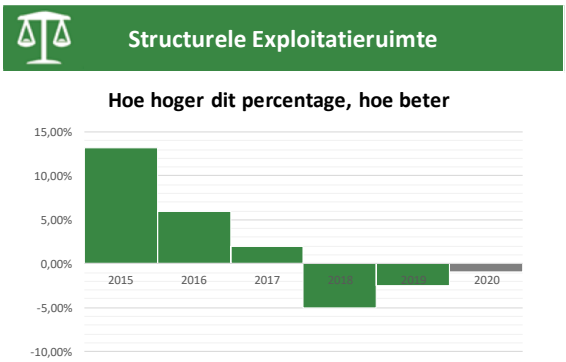

Dit betekent dat er in het onderhandenwerk (de voorraad gronden) de baten[29] op 31-12-2020 de gerealiseerde lasten overtreffen. Daarom is het balanssaldo en het hier berekende kengetal negatief. De baten kunnen nog niet als winst worden genomen omdat er nog toekomstige uitgaven tegen over staan, zoals de inrichting van de wijk, bestrating en aanleg groenvoorzieningen. Winsten worden pas genomen op het moment dat ze zich daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Voor tussentijdse winstneming gelden specifieke regels[30] die worden voorgeschreven door het BBV. Eventuele toekomstige verliezen zijn per jaareinde beoordeeld en daar waar nodig is een voorziening opgenomen. Er zijn geen gronden extern gefinancierd. Het aflossen van leningen uit de opbrengst van grondverkopen is niet nodig. Zo kan de toekomstige winstneming bijdragen aan versterking van het eigen vermogen en het verbeteren van de solvabiliteit. Gemeenten in Nederland in de klassengrootte van 10000 – 20000 inwoners kennen hiervoor in 2019 7,4%. Daar blijft Westerveld ruim onder.

<u>Wendbaarheid: Kan een gemeente zich relatief snel aanpassen aan veranderende omstandigheden?</u>

Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen – 0,4 en 0,4) betekent dat structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding tussen het structurele exploitatieoverschot (of tekort) en de totale exploitatieomvang aan.

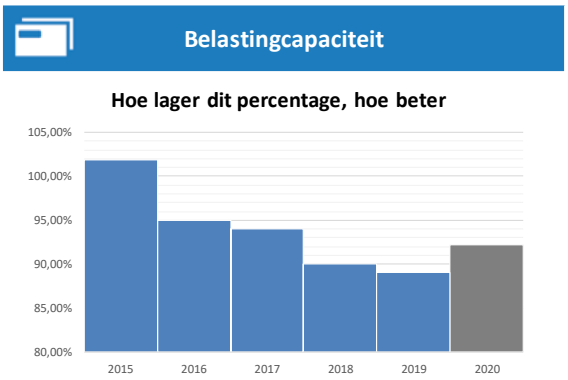

De gezamenlijke toezichthouders vinden een structurele exploitatieruimte groter dan 0% het minst risicovol. De gemeente Westerveld beschikt in 2020 over een structurele exploitatieruimte van -0,9%. Dat wil zeggen het positieve resultaat over 2020 gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten is nog steeds negatief. Bij (eventueel) noodzakelijke bezuinigingen worden als eerste de incidentele posten weggewerkt, waarna voor het verkrijgen van een structureel evenwicht de gemeente alsnog moet bezuinigen op structurele lasten. Dat is de betekenis van dit kengetal.

Gemeenten in Nederland in de klassengrootte van 10000 – 20000 inwoners kennen hiervoor in 2019 0,0%. Dat dit cijfer beweegt rond 0 is logisch, omdat de toezichthouder bij de begroting beoordeeld of er sprake is van een structureel evenwicht van baten en lasten. In Westerveld is de situatie in vergelijking met deze gemeenten ongunstiger.

[29] De baten zijn reeds ontvangen opbrengsten uit verkopen.
[30] Zie de notitie Grondebeleid van juli 2020.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht in hoe de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) van een meerpersoonshuishouden bij een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente zich verhouden tot de landelijk gemiddelde woonlasten van een gezin. Als dit percentage laag ligt, hoeft dat nog niet te betekenen dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. De lagere woonlasten kunnen immers ook veroorzaakt zijn door een lagere gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Om te kunnen bepalen of de gemeente nog ruimte heeft om de belastingen te verhogen is het nodig om na te gaan in hoeverre de riool- en afvalheffingen kostendekkend zijn en hoe het OZB-tarief van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het vaststellen van de tarieven is een politieke keuze.

Voor de kostendekkendheid wordt verwezen naar paragraaf A. In december 2020 heeft de raad besloten om de reinigingsheffing meer kostendekkend te maken.
Gemeenten in Nederland in de klassengrootte van 10000 – 20000 inwoners kennen hiervoor in 2019 106,3%. De gezamenlijke toezichthouders vinden een belastingcapaciteit kleiner dan 95% het minst risicovol, omdat er dan ruimte is om de tarieven relatief snel te verhogen. De gemeente Westerveld heeft in 2020 een belastingcapaciteit van 92,2%. Dat betekent dat er ruimte is om tarieven (w.o. OZB) te verhogen.

Alle kengetallen in het ‘groen’ is niet de primaire doelstelling van de gemeente. Het gaat er juist om de totale taak van de gemeente en de ambities in te passen in een zorgvuldig gewogen op langere termijn houdbare gezonde financiële situatie. Dat vraagt gezien de gewijzigde financiële realiteit om adequaat sturen.

Paragraaf C Portefeuillehouders	Onderhoud Kapitaalgoederen H. Doeven

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen beschrijft de realisatie van het beleid dat betrekking heeft op de wegen, riolering, water en groen, gebouwen en overige ruimte. Er wordt ingegaan op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, de vertaling van de financiële consequenties en de voortgang van het geplande onderhoud.

Algemeen kwaliteitsniveau
In maart 2020 is door de gemeenteraad de visie (BrinQ) op de openbare ruimte vastgesteld. In dit plan is aangeven wat de waarden zijn voor het beheer en onderhoud aan de openbare ruimte. Deze waarde kent twee kanten: *welke functie moet de openbare ruimte vervullen en in welke sfeer wordt deze vormgegeven.* Op basis van deze gedachtenlijn heeft dit geresulteerd in twee soorten waarden: basisvoorwaarden en onderscheidende waarden.

Basisvoorwaarden:
Deze waarden drukken vooral uit hoe de gebruiker zich op een plek wil voelen: het is er schoon en heel, veilig, toegankelijk en hij wil de openbare ruimte duurzaam doorgeven aan toekomstige gebruikers.

Onderscheidende waarden
Deze waarden verschillen per dorp en zijn door de inwoners bepaald en dorpen verschillen hierdoor. De onderscheidende waarden hebben te maken met bijv. het verschil in landschap, dorpskern of de gemeenschapszin van de gemeente Westerveld.

De raad stelt de kwaliteitsniveaus van beide hiervoor getoonde waarden vast.

Voor de productonderdelen verharding, groen en meubilair wordt in het BrinQ de gewenste kwaliteit aangegeven. De riolering en gebouwen behoren niet tot het BrinQ. Voor riolering is het vastgestelde Watertakenplan (voorheen GRP) leidend en voor het onderhoud aan onze gebouwen is sober en doelmatig het uitgangspunt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door de raad vastgestelde beheersplannen.

Naam / omschrijving	Vast-gesteld	Planning	Wegen	Riolering	Groen en water	Ge-bouwen	Overige ruimte
BrinQ-visie 2018	2018		√		√		√
Wegenbeheerplan	2019		√				
Beheerplan kunstwerken	2018		√				
Visie op groenstructuur	2017				√		
Beleid – en beheerplan brinken gemeente Westerveld	2013				√		
Watertakenplan 2016-2021 (voorheen vGRP)	2015	2021		√	√		
Beheerplan waterpartijen	2016	2021			√		
Beleidsnotitie Grond- en hemelwater	2014	2021*		√	√		
Beleidsplan openbare verlichting	2015		√				
Gemeentelijk Verkeers en vervoersplan	2020	2030	√				
Nota Flora en Fauna	2015	2021			√		
Beleidsnota duurzaamheid	2020	2028				√	
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen (nieuwe verordening in voorbereiding)	2012	2020					√
Uitvoeringsbesluit graven en as-bezorging (nieuwe verordening in voorbereiding)	2010	2020					√
Meerjaren onderhoudsplan gebouwen	2018	2021				√	
Speelplaatsenbeleid	In uitvoering	2021					√
Bermbeheerplan	In uitvoering	2021			√		

* betreft het onderdeel watertakenplan

Wegen

De kwaliteit van de (zand)wegen en paden maakt deel uit van de BrinQ-visie. De openbare verlichting valt eveneens onder wegen. In het ‘Licht en duisternisplan 2011-2021’ wordt het beleid ten aanzien van de verlichting verwoord.

Wegen	Eenheid	Hoeveelheid
Verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom:		
Rijbanen	m^2	1.782.900
Fietspaden	m^2	242.600
Voetpaden	m^2	112.500
Parkeervlakken	m^2	68.800
Totaal verhardingen	m^2	**2.206.800**
Semi-verharde paden en fietspaden	m^2	584.100
Zandwegen	m^2	468.000
Bermen	km	621
Bruggen	stuk	38
Lichtmasten	stuk	4.563
Verkeersborden	stuk	4.200

Financiële consequenties

Wegen	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onderhoudsbudget	2.388.000	2.469.000	-81.000
Investeringen:			
Vervanging + reconstructie wegen	1.027.000	861.314	165.686
Ruimtelijk actieplan Havelte	641.176	-253.405	894.581
Armaturen Ijselmijgebied	64.380	64.439	-59
Uitvoering Licht- en Duisternisplan (2020)	106.005	135.410	-29.405
Fietspaden (2020)	205.000	-	205.000
AC Idehof	35.000	-	35.000

Toelichting op gerealiseerd beleid (voortgang van het geplande onderhoud)

- Het groot onderhoud wegen en kunstwerken is uitgevoerd volgens beheerplan. In 2021 gaan we beide beheerplannen actualiseren d.m.v. nieuwe inspectie en nieuwe meerjarenplanning t.b.v. de voorziening.
- Vanuit de voorziening groot onderhoud en de kredieten vervanging & reconstructie zijn in 2020 de volgende wegen gereconstrueerd/vervangen
  - Dwarsdrift Diever
  - Kasteel Diever
  - Stroovledder (klinkergedeelte) Dwingeloo
  - Ten Have Wapse
  - Sliekenweg Dwingeloo (Eemster)
  - Nieuwe Dijken Dwingeloo (Eemster)
  - De Vledderschen Dwingeloo (Eemster)
  - Eemsterkamp Dwingeloo (Eemster)
- De fietsverbinding Dwingeloo-Beilen (betonfietspad Musselsweg) is gerealiseerd.
- De reconstructie van de M.A.Naamen van Eemneslaan is afgerond.
- De herinrichtingsplannen voor de Heuvelenweg, Bathingeweg en Poolweg zijn afgerond.
- De uitvoering van de deelprojecten omgeving Beukenlaan / Hofweg / Molenkampweg en Korte Molenstraat in het kader van het Ruimtelijk Actieplan Havelte zijn afgerond. Voor het deelproject Havelter Schapendrift en omgeving is de voorbereiding van het participatietraject opgestart. De technische uitwerking van de plannen en start van de uitvoering vindt in 2021 plaats.
- De herinrichting van de wegen in Lhee is afgerond.
- De herinrichting kern Diever (Brinkenplan Diever) is in uitvoering. Afronding is in 2021.
- De openbare verlichting (armaturen) in Westerveld is voor 70% vervangen (2010-2020) door een duurzaam en energiezuinige variant.

Riolering

In het samenwerkingsverband Fluvius is samen met de 5 omliggende gemeenten en het waterschap het Watertakenplan 2016 – 2021 opgesteld. Het watertakenplan bestaat uit een hoofdrapport en specificaties per gemeente. In de specificatie zijn de gemeentelijke watertaken van gemeente Westerveld verder uitgewerkt.

Riolering	Eenheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	252
Persleidingen	km	204
Rioolgemalen	stuk	598
Bergbezinkbassin	stuk	10

Financiële consequenties

Bedragen in €

Riolering	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onderhoudsbudget	2.366.000	2.294.000	72.000
Investeringen:			
Riolering vrijverval	224.955	40.124	184.831
Riolering drukriolering mech./elektr.	33.000	8.926	24.074
Riolering bouwkundig	40.000	4.039	35.961
Riolering Milieumaatregelen	150.000	20.791	129.209
Riolering Stedelijk watersysteem	46.600	28.274	18.326

Toelichting op gerealiseerd beleid (voortgang van het geplande onderhoud)
De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens het Watertakenplan 2016-2021, waarbij uit oogpunt van integraal werken zoveel mogelijk is afgestemd met andere werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals herinrichtingplannen en reconstructie/vervanging van wegen. Hierbij was het klimaat robuust inrichten een speerpunt.

- Aanleg hemelwaterstelsel en waterbergingen Beukenlaan / Hofweg / Korte Molenstraat als deelproject van het Ruimtelijk Actieplan Havelte is afgerond
- Door de aanleg van een hemelwaterstelsel en aanpassing rioleringssysteem is de overlast situatie in de Hoofdstraat in Diever opgelost.
- De herinrichting van de Heuvelenweg / Batingheweg in Dwingeloo met daarbij de aanleg van een hemelwaterstelsel, aanleg waterberging en vervanging van een gedeelte van het bestaande gemengde riool is afgerond,
- Het reguliere onderhoud van alle rioolvoorzieningen is uitgevoerd volgens planning.
- Volgens het risico gestuurd beheer hebben er diverse reparaties van schadebeelden in het rioolstelsel plaatsgevonden.

Groen en water

Groen en water	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	stuk	50.541
Bos(plantsoen)	m^2	881.800
Heesters	m^2	153.400
Hagen	m	13.200
Gras/gazon	m^2	965.800
Waterpartijen	km	580

Financiële consequenties

Bedragen in €

Groen en water	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onderhoudsbudget	1.768.000	1.840.000	-72.000
Investeringen:			
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken	15.000	13.732	1.268
Evenementen terrein Uffelte	80.000	1.182	78.818

Toelichting op gerealiseerd beleid (voortgang van het geplande onderhoud)
Het reguliere onderhoud van plantsoenen, openbaar groen en bomen is zoveel mogelijk uitgevoerd volgens de kwaliteitsniveaus van de visie BrinQ, waarbij uit oogpunt van integraal werken zoveel mogelijk is afgestemd met andere werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals herinrichtingplannen en reconstructie/vervanging van wegen.
Het verhogen van biodiversiteit is gerealiseerd door het inzaaien van bermen met bloemenmengsels en ecologisch bermbeheer.

Gebouwen

Gebouwen	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijke gebouwen	stuk	38
Sportaccommodaties	stuk	15

Financiële consequenties

Bedragen in €

Gebouwen	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onderhoudsbudget	871.000	532.000	339.000
Investeringen:			
geen	-	-	-

Toelichting op gerealiseerd beleid (voortgang van het geplande onderhoud)

- Het reguliere onderhoud is uitgevoerd op basis van een sober en doelmatig onderhoudsniveau
- De interne verhuizing TIP bij toegangspoort Holtingerveld en realisatie opslagruimte is afgerond.
- Aanpassingen in gemeentehuis en gemeentewerf zijn afgerond.
- De verbouw t.b.v. de herbestemming van Brink 4b in Dwingeloo is afgerond.
- De aula / baarhuisje in Wapserveen en de sporthal De Spronk in Vledder zijn in onderhoud bij de gemeente teruggekomen en zijn opgenomen in het meerjaren onderhoudsprogramma.
- Vanwege corona hebben we enkele werkzaamheden uit het meerjaren onderhoudsprogramma uit moeten stellen, deze worden in de loop van 2021 uitgevoerd. Het risico van uitstel is in deze gevallen beperkt.

Overige ruimte

Overige ruimte	Eenheid	Hoeveelheid
Speellocaties	stuk	64
Speeltoestellen	stuk	317
Sportvelden	stuk	21
Begraafplaatsen	stuk	7

Financiële consequenties

Bedragen in €

Overige ruimte	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onderhoudsbudget	473.000	513.000	-40.000
Onderhoudsbudget sportvelden	201.000	216.000	-15.000
Investeringen:			
Renovatie sportvelden	33.615	33.288	327
Begraafplaats Havelte	21.000	-	21.000

Toelichting gerealiseerd beleid (voortgang van het geplande onderhoud)
Het reguliere onderhoud is uitgevoerd waarbij de wetgeving (Attractiebesluit) leidend is geweest.

We zijn gestart met het plan van aanpak voor het nieuwe speelplaatsenplan en verwachten deze in 2021 af te ronden

Paragraaf D	Financiering
Portefeuillehouder	K. Smidt

De paragraaf financiering beschrijft de wijze waarop binnen de gemeente Westerveld gelden worden belegd of worden aangetrokken. In deze paragraaf komen achtereenvolgens de ontwikkeling van de rente, het schatkistbankieren en het risicobeheer aan bod.

Ontwikkeling rente

Aangetrokken leningen

Elk jaar inventariseren we onze aangetrokken leningen. We bepalen dan of er nieuwe leningen afgesloten moeten worden, of we eerder kunnen aflossen en of we andere financieringskeuzes willen maken. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van aangetrokken leningen.

Bedragen x € 1.000

	Laatste jaar aflossing	Boekwaarde 31-12-2019	Opge-nomen	Aflos-singen	Boekwaarde 31-12-2020	Rente %	Rente boekjaar
BNG 86900	2022	54	-	18	36	6,06	3
BNG 87141	2022	54	-	18	36	5,93	3
BNG 95306	2022	450	-	150	300	4,91	19
BNG 87895	2023	218	-	54	163	5,40	9
BNG 88185	2023	290	-	73	218	5,35	13
BNG 89538	2025	454	-	91	363	4,53	17
BNG 90058	2025	454	-	91	363	5,02	20
BNG 98177	2028	1.800	-	200	1.600	4,77	83
BNG 112544	2044	3.000	-	120	2.880	1,33	38
BNG 113821	2025	-	4.000	-	4.000	0,15	4
Totaal		**6.775**	**4.000**	**815**	**9.960**		**211**

De leningen lopen door tot in ieder geval 2025 (de laatste verloopt in 2028). Als gevolg van tekorten in voorgaande jaren en investeringen in 2019 en 2020 en door het overschrijden van de kasgeldlimiet is het externe financiering noodzakelijk. Daarom is een nieuwe lening aangetrokken[31] voor de duur van 5 jaar van € 4.000.000 tegen een rente van 0,15%.

Uitstaande leningen

Aan Vitens zijn in het verleden geldleningen verstrekt. Jaarlijks wordt een deel van de Vitens leningen lineair afgelost. In 2021 vindt de laatste aflossing plaats.

Bedragen x € 1.000

	Uitstaand per 31-12-2019	Verstrek-kingen	Aflos-singen	Uitstaand per 31-12-2020	Rente percentage	Rente boekjaar
Achtergestelde lening Vitens	227		114	113	2,00%	3
Totaal	**227**	**-**	**114**	**113**	**2,00%**	**3**

Berekening rekenrente

Bij de vernieuwing van het BBV in 2016 is de notitie rente verschenen. De doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering) en het stimuleren dat gemeenten de rentelasten opnemen in de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het jaar 2018. Voor het jaar 2020 is de vastgestelde renteomslag van 0,5% gehanteerd.

[31] Er is volstaan met het opvragen van een offerte. De gemeenteraad is over deze keuze en de uitkomsten schriftelijk geïnformeerd. Deze praktische handelwijze is nu vastgelegd in de financiële verordening 2020, die op 28 april 2020 door de raad is vastgesteld.

Renteschema jaarrekening 2020			
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	+/+	210.715
b.	De externe rentebaten voor de korte en lange financiering	-/-	20.940
	Saldo rentelasten en rentebaten		**189.776**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie **moet** worden doorberekend	-/-	-3.663
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	+/+	-
	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		**193.439**
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**193.439**
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	238.907
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (0.5)		**-45.468**
	Percentage renteomslag (herrekend)		**0,45%**

De afwijking van de werkelijke rentelasten versus de toegerekende rentelasten is kleiner dan 25%. Er is daarom geen aanpassing van het gehanteerde renteomslag noodzakelijk. Een herberekening blijft achterwege.

Schatkistbankieren
Door middel van het schatkistbankieren worden overtollige gelden van de gemeente overgeboekt naar een bankrekening van het ministerie van Financiën. Een klein deel van het saldo mag als werkkapitaal worden aangehouden. Dit betreft een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor onze gemeente betreft dit een bedrag van afgerond € 402.000[32].

Gemiddelde saldi	Norm 0,75% begrotingstotaal	Werkkapitaal	Kwartaaltoets: kleiner dan de norm	Schatkistbankieren
1e kwartaal	402.000	88.341	Ja	628.933
2e kwartaal	402.000	57.543	Ja	1.019.679
3e kwartaal	402.000	64.055	Ja	945.325
4e kwartaal	402.000	19.364	Ja	924.164
Gemiddeld per jaar	**402.000**	**57.344**	**ja**	**879.706**

Risicobeheer
Voor de beheersing van de renterisico's kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal richtlijnen waar gemeenten zich in de uitvoering van treasurybeleid aan moeten houden. Dat zijn: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast stelt de wet beperkingen aan het extern beleggen van overtollige middelen. Dat ligt vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Als er sprake is van een financieringstekort dan zal, in eerste instantie, de financieringsbehoefte ingevuld worden door kortlopende leningen (kasgeldlening) af te sluiten. Op basis van de paragraaf financiering in de begroting jaar t+1 en met behulp van de liquiditeitsbegroting jaar t wordt de financieringsbehoefte bepaald. Incidentele tekorten kunnen worden ingevuld met kasgeldleningen zolang dat passend is binnen de criteria van de kasgeldlimiet (zie hierna). In alle andere gevallen zal een langlopende vaste geldlening worden afgesloten. Hiervoor wordt, conform de financiële verordening[33] een offerte opgevraagd bij een bank met minimaal een AA-rating van twee Rating Agency's.

[32] Begrotingstotaal per 1 januari 2020 (cf. primitieve begroting) gebaseerd op totaal van de lasten exclusief de mutatie lasten reserves: € 53.630.000 x 0,75% = € 402.000.
[33] Conform de 'Financiële verordening 2021', die op 28 april 2020 is vastgesteld.

Voor de beheersing van de renterisico's kunnen twee richtlijnen worden onderscheiden, het kasgeldlimiet voor kortlopende geldleningen en de renterisiconorm voor langlopende geldleningen (benoemd in de wet FIDO). Deze worden hierna verder uitgewerkt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Het geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan 1 jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van de totale baten. Op basis van de cijfers in de begroting 2020[34] was de norm € 4,559 miljoen. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet een vaste geldlening worden aangetrokken of moet gemotiveerd[35] worden waarom hier niet voor is gekozen.
Momenteel is de rente waartegen de banken kortlopende leningen verstrekken negatief. Dat is het gevolg van het ECB-beleid om de Europese economie te stimuleren. Banken betalen aan de ECB een rentevergoeding voor het stallen van overtollige middelen bij de ECB. Banken worden zo uitgedaagd het geld in de economie te stoppen door het verstrekken van kredieten (leningen te verstrekken).
De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. We maken bij het voorzien in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.

Een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet wordt hierna weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Omvang kasgeldlimiet	Begroot	Werkelijk	Verschil
Vlottende schulden			
Opgenomen gelden < 1 jaar	4.600	4.500	-100
Schuld in rekening-courant	-	-	-
Gestorte gelden door derden< 1 jaar	-	-	-
Overige geldeningen niet zijnde vast schuld	-	-	-
Totaal vlottende schulden (A)	**4.600**	**4.500**	**-100**
Vlottende middelen			
Uitgeleende gelden < 1 jaar	-	-	-
Contante gelden in kas	5	3	-2
Tegoeden in rekening-courant	275	281	6
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-
Totaal vlottende middelen (B)	**280**	**284**	**4**
Totaal netto-vlottende schuld C=(A-B)	**4.320**	**4.216**	**-104**
Beoordeling kasgeldlimiet			
Totaal Lasten	53.630	53.630	-
Toegestane kasgeldlimiet (8,5% van Totale Baten) (D)	4.559	4.559	-
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (D-C)	**239**	**343**	**104**

Voor de financiering van het rekeningresultaat, investeringen en aflossingen is in 2020 kasgeld aangetrokken tot een bedrag van € 4,5 miljoen per jaareinde. De eerste twee kwartalen van 2020 is met kasgeld boven de norm geleend. Daarom is medio april 2020 een vaste lening aangetrokken van vier miljoen. Daardoor voldoet de gemeente nog steeds aan de wettelijk bepaalde 'kwartaaleis'. De hier vermelde overschrijding is daarom geen probleem en is daarom niet gemeld aan de provincie.
Naar verwachting kan begin 2021 nog beperkt gebruik worden gemaakt van aanvullende financiering met kortlopende kasgelden tegen de gunstige rente voorwaarden. In het tweede kwartaal van 2021 zal de gemeente om te kunnen voldoen aan de 'kwartaaleis' een langlopende vaste lening aantrekken.
In onderstaande tabel is zichtbaar in welke kwartalen van 2020 wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. Het derde kwartaal is altijd lager door de eenmalige uitkering van het BCF-fonds[36]. Er wordt voldaan aan de 'kwartaaleis, omdat niet meer dan twee kwartalen achtereen de norm wordt overschreden.

[34] Begrotingstotaal per 1 januari 2020 (cf. primitieve begroting) gebaseerd op totaal van de lasten exclusief de mutatie lasten reserves: € 53.630.000 x 8,5% = € 4.559.000.
[35] Dat kan alleen voor een korte periode gegeven de 'kwartaal eis'.
[36] BTW compensatiefonds eenmalige kasstroom van € 3,5 miljoen.

Gemiddelde saldi per kwartaal	Norm 8,5%	Bedrag	Kwartaaltoets: kleiner dan de norm
Kwartaal 1	4.559	8.633	Nee
Kwartaal 2	4.559	5.755	Nee
Kwartaal 3	4.559	174	Ja
Kwartaal 4	4.559	1.894	Ja
Gemiddeld per jaar	**4.559**	**4.109**	Ja

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van dat jaar. De norm (wet FIDO) stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking kan komen voor herfinanciering of renteherziening, met een maximum van € 2,5 miljoen. Gemeenten hebben de plicht om te informeren ten aanzien van het renterisico dat zij over hun vaste schuld lopen.

Onderstaande tabel laat zien dat we binnen de grenzen van de risiconorm blijven. We zouden onze leningenportefeuille kunnen herzien (leningen aflossen en opnieuw afsluiten tegen een lager rentepercentage). Dit is overwogen, maar de te betalen boeterente weegt niet op tegen het lagere rentepercentage. Gezien de korte looptijd van een aantal leningen is daar dan ook vanaf gezien.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	Begroot	Werkelijk	Verschil
1 Renterisico's			
a *Renteherziening op leningen o/g*	-	-	-
b *Betaalde aflossingen*	1.215	815	-400
Renterisico (1a + 1b)	1.215	815	-400
2 Berekening renterisiconorm			
a Begrotingstotaal jaar t	53.630	53.630	-
b Het bij min. regeling vastgestelde %	20%	20%	-
Renterisiconorm (2a x 2b / 100)	10.726	10.726	-
3 Toets renterisiconorm (2 - 1)			
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**9.511**	**9.911**	**400**

De betaalde aflossing is € 400.000 lager, omdat er in 2019 minder langlopende financiering is aangetrokken dan was begroot. Omdat er geen sprake is van herfinanciering van de aflossingen (er is sprake van interne financiering), is er (voorlopig) geen sprake van renterisico. Theoretisch is er voldoende ruimte voor het aangaan van nieuwe vaste geldleningen. Het aantrekken van een vaste geldlening heeft wel negatief effect op de schuldquota.

Paragraaf E	Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder	H. Jager

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. De ondersteunde processen zijn:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie (HRM)
- Inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie
- Juridische zaken
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging).

Investeringsbeleid

De geplande investeringen zijn per programma toegelicht.

Organisatieontwikkeling en samenwerking

Medio maart 2020 sprak minister president Rutte voor het eerst de woorden ‘werk thuis tenzij het echt niet anders kan’ uit in een persconferentie en die maatregel is daarna vele malen herhaald én is nu nog steeds van kracht. Het kunnen thuiswerken kwam daarmee in een enorme stroomversnelling. Kunnen thuiswerken heeft een praktische kant wat betreft de beschikbare digitale infrastructuur en het hebben van een fysieke, rustige plek. De andere kant van ‘kunnen thuiswerken’ is misschien nog wel veel belangrijker: het vinden van een gezonde balans tussen werken en leven (met of zonder huisgenoten) op dezelfde plek én het samenwerken met collega’s en externen zonder elkaar te treffen in één ruimte. Er is heel hard gewerkt door iedereen in de organisatie om op een goede manier gebruik te maken van die stroomversnelling. Een aantal werkzaamheden in onze organisatie kunnen niet thuis verricht worden waaronder de buitendienst en bemensing van het ABS, de telefoondienst van het klantcontactcentrum en de baliedienstverlening. Daarmee werkt een grote groep voornamelijk thuis en is er een groep aan het werk in het gemeentehuis, het ABS of ‘buiten’. Ook die verandering was – als iedere verandering – even wennen maar ook daarin hebben we met elkaar de goede weg gevonden.
Wanneer medewerkers van Westerveld hun organisatie moeten typeren, dan horen wij vaak: een platte organisatie, korte lijnen, de verantwoordelijkheden liggen laag en veel betrokkenheid. Deze kenmerken hebben ons ongetwijfeld geholpen en helpen ons nog steeds, in de huidige manier van werken en samenwerken én in het meegaan met ontwikkelingen en veranderingen. De organisatie – maar ook de hele samenleving – heeft door de coronamaatregelen in relatief korte tijd een enorme ontwikkeling, versneld, doorgemaakt in 2020: de goede aspecten gaan we behouden, van de minder goede aspecten kunnen we leren. Zo is een positief aspect dat het aanbod digitale trainingen, workshops en webinars enorm vergroot en geprofessionaliseerd is én de drempel om deel te nemen (mede doordat er geen reistijd is) verlaagd is. Daar doen ook onze medewerkers hun voordeel mee. Ook het plannen van een digitaal overleg met deelnemers uit diverse windstreken is door het wegvallen van reistijden, in veel gevallen gemakkelijker geworden: dat heeft in sommige gevallen juist een positieve uitwerking gehad op regionale of landelijke overleggen.
In januari 2020 werden de medewerkers van Werk & Inkomen verwelkomd in het gemeentehuis en we zien dat die nabijheid en die nauwere samenwerking direct zijn vruchten heeft afgeworpen: de gemeentelijke organisatie heeft in 2020 meerdere werkervaringsplaatsen kunnen bieden. Een positieve ontwikkeling waarbij het mes aan meerdere kanten snijdt.

Administratieve organisatie

Interne controle en rechtmatigheid
Vanaf het boekjaar moeten 2021 alle colleges de rechtmatigheidsverklaring bij de jaarrekening gaan afgeven (nieuwe regelgeving). Eind december 2020 is de auditcommissie hierover bijgepraat.
Wij zijn al een paar jaar in samenwerking met de gemeenten Meppel, Steenwijkerland en Zwartewaterland bezig om de kwaliteit van de interne controle verder op te krikken. In een door de gemeentesecretarissen vastgesteld convenant is de samenwerkingsambitie vastgelegd. Vanaf 2019 is

ingezet op de realisatie van een pool van VIC-functionarissen die voor alle 4 gemeenten VIC-werkzaamheden bij elkaar uitvoeren, dit is in 2020 deels gerealiseerd. Deze pool zal vanaf 2021 volledig operationeel zijn. Wij hebben in 2020 een medewerker VIC aangesteld die eveneens (deels) in deze pool werkzaam is.
In de managementletter 2020 wijst de accountant op de noodzaak om processen en procesverantwoordelijkheden ook formeel goed vast te leggen, waardoor de interne beheersing op een hoger peil komt.

Doelmatigheid
Het streven is er op gericht om jaarlijks één doelmatigheidsonderzoek ex artikel 213a Gemeentewet uit te voeren. Uiteindelijk is de keuze voor het onderwerp van onderzoek een collegebevoegdheid.
Het laatst gehouden onderzoek vond in 2019 plaats over het onderwerp juridische kwaliteitszorg, van dit rapport hebt u begin 2021 kennis kunnen nemen. De besluitvorming over het eerstvolgend onderzoeksonderwerp moet nog plaats vinden

Informatisering en automatisering

Door uitvoering te geven aan een dynamisch meerjarenprogramma hebben we verder kunnen bouwen aan een veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden. Dit doen we door uitvoering te geven aan een dynamisch meerjarig realisatieprogramma Westerveld 2022.
Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) formeel van kracht en heeft de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) vervangen. De AVG geeft natuurlijke personen meer wettelijke bescherming van het verwerken van hun persoonsgegevens. Ook geeft het deze personen meer rechten op dit vlak, zoals het recht op inzage, wijziging en verwijdering.
In 2020 is uitvoering gegeven aan een viertal thema's te weten:
1. Bewustwording en organisatorische inbedding
2. Autorisatiemanagement
3. Risicomanagement en DPIA[37]'s
4. Verplichte informatie, documenten en processen AVG

Inkoop en aanbesteding

Naast de begeleiding en uitvoering van de diverse inkoop trajecten, heeft het Covid-19 virus en de uitvoering van de landelijke steunmaatregelen van de rijksoverheid veel tijd van de inkooporganisatie gevergd. Daarnaast is er naartoe gewerkt om de inkooptaken onderbrengen van bij het shared service center ONS. Dit alles heeft erin geresulteerd dat bepaalde doelen niet zijn behaald en in 2021 nader worden uitgewerkt.

Westerveld werkt vanuit één centraal georganiseerde inkoopfunctie.
Er is een start gemaakt met het inrichten van het contractbeheer in het zaaksysteem. Het contract- en leveranciersmanagement voor Sociaal Domein breed moet nog verder worden ontwikkelt en vorm worden gegeven in 2021.
Het overige contract- en leveranciersmanagement wordt in 2021 nog belegd en vorm gegeven.
Er is een duurzaamheidsnota vastgesteld waarin o.a. staat opgenomen dat er voor inkoop- en aanbestedingsprocedures de circulaire ambitie, waar mogelijk wordt opgenomen

Personeelsbeleid

Vanuit de missie van de Gemeente Westerveld: "Wij zijn een betrokken en gedreven organisatie en leveren transparante dienstverlening" is er in 2020 gewerkt aan het verder ontwikkelen en implementeren van de organisatiestructuur. De implementatie hiervan zal in 2021 worden voortgezet, onder andere door de komst van een extra teamleider. Dit stelt ons in staat om de missie en visie in alle facetten tot uitvoering te brengen. Ook in 2020 is er veel aandacht geweest voor samensturing in de teams en is hier veel in geïnvesteerd door middel van externe coaching en begeleiding van de teams.

Om de kwetsbaarheid, als gevolg van het feit dat we een relatief kleine gemeente zijn, voor onder andere onze personeels- en salarisadministratie te verminderen, heeft de raad in 2019 ingestemd met de aansluiting bij shared service centre ONS te Zwolle per 1 januari 2020. Op deze datum is de personeels- en salarisadministratie overgegaan. Deze overgang is soepel verlopen. Heel 2020 zijn we samen met ONS bezig geweest om de verschillende mogelijkheden die ONS biedt uit te rollen en processen verder

[37] Data Protection Impact Assessment, oftewel een gegevens bescherming effect beoordeling.

te optimaliseren. Ook is per 1 januari 2020 de Inter Gemeentelijke Sociale Dienst (IGSD) ontvlochten en zijn de taken en een deel van de medewerkers overgekomen naar de Gemeente Westerveld. Zowel de landing van het werk alsook de medewerkers is goed verlopen.

Als werkgever hebben we ook het afgelopen jaar ingezet op het preventief voorkomen van (ziekte)verzuim. Het streven is geweest om op voorhand te anticiperen op individuele situaties van medewerkers die (tijdelijk) extra zorg en aandacht nodig hebben. Het jaar 2020 is daarin als gevolg van de coronapandemie een uitzonderlijk jaar geweest. Dit heeft enorm veel flexibiliteit van alle medewerkers gevraagd, onder andere door het thuiswerken door velen van hen. Dit vaak in combinatie met uiteenlopende uitdagingen in de privésituatie ook als gevolg van corona, denk hierbij bijvoorbeeld aan het thuisonderwijs van kinderen. We hebben hierin zoveel mogelijk maatwerk proberen te bieden, zodat medewerkers hierin de juiste balans konden vinden en verzuim voorkomen kon worden.
Alle medewerkers die als gevolg van de coronacrisis (grotendeels) vanuit huis moesten werken zijn gefaciliteerd in een goede thuiswerkplek, onder andere door de uitleen van verschillende faciliteiten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een bureaustoel, een laptop, een tweede beeldscherm en een mobiele telefoon. Daarnaast hebben we ook als gemeente een eigen regeling voor een thuiswerkvergoeding opgesteld, zodat medewerkers een tegemoetkoming hebben gekregen voor de extra kosten waarmee ze geconfronteerd werden door het verplicht thuiswerken.

Het gemiddelde verzuim voor 2020 voor de Gemeente Westerveld bedroeg 6,94% over de periode april t/m december. Dit hogere verzuimpercentage is te relateren aan de gevolgen van de coronapandemie. Door conversie van het systeem kan niet beschikt worden over historische gegevens en daarmee de verzuimcijfers over de eerste drie maanden van het jaar.

Personeelsformatie en personeelsbudgetten
Met het volgende overzicht geven wij inzicht in de begrote formatie en het daarvoor begrote budget. Gedurende het jaar is de formatie en het budget bijgesteld. Voor onder andere: GEO formatie, inkoop naar SSC-ONS vanaf 1 september en versterken business control functie.

Begrote personeels formatie en personeelslasten	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Begrotings-wijziging	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Begrotings-wijziging
	FTE	FTE	FTE	€	€	€
Ambtelijke organisatie	166,44	166,38	-0,06	11.038.600	11.124.299	85.699
Totaal Formatie	**166,44**	**166,38**	**-0,06**	**11.038.600**	**11.124.299**	**85.699**

Vervolgens geven wij inzicht in de personele kosten en de kosten voor inhuur in vergelijking met de daarvoor vastgestelde budgetten.

Begrote personeels formatie en personeelslasten	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
	FTE	FTE	FTE	€	€	€
Ambtelijke organisatie	166,38	161,94	4,44	11.124.299	10.608.478	-515.821
Subtotaal loonkosten	**166,38**	**161,94**	**4,44**	**11.124.299**	**10.608.478**	**-515.821**
Inhuur kosten in de overhead						
Inhuur ambtelijke organisatie				705.499	1.645.448	939.949
Totaal lasten formatie en inhuur in overhead				**11.829.798**	**12.253.926**	**424.128**

Er wordt 4,44 FTE minder ingezet in 2020 op de vaste formatie. Dit komt door verloop en het lastig(er) invullen van openstaande vacatures. Om de taken te kunnen uitvoeren en de ambities te realiseren wordt gebruik gemaakt van ingehuurd personeel. Daarin zit ook begrepen de inhuur voor vervanging van personeel door ziekte. Aan inhuur van personeel hangt een hoger prijskaartje. Totaal besparen we op het budget ambtelijke formatie € 515.000. Daar staat voor de inhuur van € 940.000 aan extra koten tegenover. Zie ook de toelichting bij de overige programma onderdelen: Overhead (pag. 48).

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht is het toezicht van de ene overheid op de andere. De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:

- Ruimtelijke ordening
- Wabo
- Huisvesting statushouders
- Archiefzorg
- Financieel toezicht
- Monumentenwet

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht. Hiervoor zijn toezichtcriteria ontwikkeld op basis waarvan zelfbeoordeling plaats kan vinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de P&C-cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen.
Het toezicht 2020 op uitvoering medebewindstaken gemeenten 2019 heeft samengevat het volgende resultaat opgeleverd. Een groene kleur betekent dat aan alle eisen is voldaan, oranje betekent dat aandacht nodig is omdat aan een aantal eisen niet is voldaan, rood betekent dat onvoldoende is voldaan aan de eisen.

Domein	Status
Ruimtelijke Ordening	
Omgevingsrecht	
Huisvesting statushouders	
Archiefzorg	
Financieel toezicht	
Monumentenwet	

Westerveld scoorde op een punt ‘oranje’. Bij archiefzorg wordt nog niet voldaan aan alle vereiste kritische prestatie-indicatoren. De indicator bij archiefzorg zal pas bij een volledige 100% score naar groen worden aangepast. Met name de indicatoren met betrekking tot digitalisering archief zijn nog niet allemaal gerealiseerd. De aanbevelingen die de provincie heeft gedaan zullen in 2021 opgevolgd worden, maar dit zal naar verwachting nog niet leiden tot een ‘groene’ status.

Nieuwe wet- en regelgeving

Medio 2020 is bekend geworden dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet uitgesteld is naar 1 januari 2022. De omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infra, milieu, natuur en water naar een basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. In het project Invoering Omgevingswet in Westerveld is in 2020 een impactanalyse gemaakt van de betrokken clusters en is er een ambitiedocument samengesteld die als één van de bouwstenen geldt voor de nog te ontwikkelen omgevingsvisie.

Paragraaf F	Verbonden Partijen
Portefeuillehouder	H. Doeven, J.Y.A. de Haas, K. Smidt en H. Jager

De gemeente onderhoudt banden met diverse partijen waarin zij een bestuurlijk of financieel belang heeft, de zogeheten verbonden partijen. Het aangaan van banden met deze partijen komt voort uit politieke motieven en maatschappelijke relevantie. Een bestuurlijk belang betekent dat leden van het college, in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordigd zijn. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen. De verbonden partijen zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Deelnemingen in vennootschappen
3. Participaties in stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die aangewezen zijn op aangepast werk op een dergelijke plek. Hierbij wordt gestreefd naar passende arbeid zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Dit houdt mede in het ontwikkelen van de arbeidsmogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor hun door- en uitstroomkansen vergroot worden.		23,6%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	2.345
	31-12-2020	2.371
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	6.311
	31-12-2020	4.109
Resultaat over 2020 (x € 1.000)	2020	267
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	3.129
Risico's		
De risico's zijn gerubriceerd in de categorieën inkomsten, financiering en bedrijfsvoering. Aan de inkomstenkant wordt vooral het afnemen van de Rijksbijdrage genoemd. De reserves worden als voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Voor een uitgebreide beschrijving van de risico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf in de begroting 2020 e.v. van de GR Reestmond.		

Veiligheidsregio Drenthe te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden welke door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen.		4,4%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	2.305
	31-12-2020	3.698
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	23.387
	31-12-2020	32.916
Resultaat (x € 1.000)	2020	1.170
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	1.134
Risico's		
De Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio geeft zelf aan dat er risico's gezien worden in de (eventuele) afname van de rijksbijdrage. De reserves worden als ruim voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Daarnaast worden nieuwe ontwikkelingen vroegtijdig gesignaleerd en zullen de daaruit voortkomende consequenties voorgelegd worden aan uw raad.		

** Dit zijn voorlopige cijfers, de accountantscontrole moet nog plaatsvinden.*

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe		
Openbaar belang		*Aandeel*
Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.		Op basis van inwoner aantal
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	2.650
	31-12-2020*	2.913
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	2.380
	31-12-2020*	6.672
Resultaat (x € 1.000)	2020*	99
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	859
Risico's		
Ten aanzien van algemene risico's houdt de GGD een Algemene Reserve van maximaal 5% van de omzet voor de basistaken. Voor het programma additioneel wordt een opslag van 10% berekend op de kostprijs van de additionele producten. Deze opslag wordt gestort in de risicoreserve. De reserve heeft een maximum-omvang van 33% van de loonkosten van het programma additioneel. Voor Veilig Thuis Drenthe wordt de opslag van 10% niet berekend. De GGD werkt tegen kostprijs voor de gemeenten, met de afspraak dat wanneer de gemeenten het product substantieel wensen terug te brengen er aanvullende afspraken worden gemaakt over de dan optredende frictiekosten. Voor een uitgebreide beschrijving van de risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2021 e.v. van de GGD..		

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het uitvoeren van alle milieuvergunningverlening- en meldingen, milieutoezicht en handhaving en alle milieuspecialismen en advisering op het gebied van milieu.		3,1%
*Financieel**		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	173
	31-12-2020	91
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	0
	31-12-2020	0
Resultaat (x € 1.000)	2020	-82
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	507
Risico's		
Wanneer de RUD een tekort realiseert zal dit bij de gemeenten worden opgehaald. Hier zal dan ook nog nadrukkelijk overleg over plaatsvinden.		

Recreatieschap Drenthe te Diever		
Openbaar belang		*Aandeel*
Versterking van het recreatief-toeristisch beleid in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf.		1/13 deel
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	672
	31-12-2020	679
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	1.222
	31-12-2020	1.222
Resultaat (x € 1.000)	2020	0
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	85
Risico's		
Het is een gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de eventuele tekorten van deze regeling.		

Eems Dollard Regio te Bad Nieuweschans		
Openbaar belang		*Aandeel*
Bevorderen van samenwerking aan zowel Duitse als Nederlandse kant van de grens		0,94%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	n.n.b.
	31-12-2020	n.n.b.
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	n.n.b.
	31-12-2020	n.n.b.
Resultaat (x € 1.000)	2020	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	n.n.b.
Risico's		
Volgens paragraaf 15 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling EDR zijn de deelnemers aan de EDR verplicht om naar rato van hun deelnemersbijdrage bij liquidatie extra bijdragen te verstrekken ter voldoening aan de verplichtingen van de EDR die na verzilvering van het vermogen resteren.		

Publiek Vervoer		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het uitvoeren van wmo- en leerlingenvervoer in samenwerking met andere (openbare) vervoerssystemen in de provincie Drenthe en Groningen.		1,58%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	5
	31-12-2020	41
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	334
	31-12-2020	352
Resultaat (x € 1.000)	2020	36
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	13
Risico's		
Publiek Vervoer is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten.		

ONS te Zwolle		
Openbaar belang		*Aandeel*
Samenwerking op bedrijfsvoering tussen Kampen, Zwolle, Dalfsen, Westerveld, provincie Overijssel en Omgevingsdienst IJsselland op het gebied van ICT, Inkoop, personeel- en salarisadministratie.		6,27%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	62
	31-12-2020	53
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	6.477
	31-12-2020	13.116
Resultaat (x € 1.000)	2020	-/- 276
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2020	892
Risico's		
Het is een gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie. Westerveld heeft ICT technisch beheer, de personeels- en salarisadministratie onder gebracht bij het shared service centre Overheid en Services (SSC-ONS) in Zwolle. De eerste was operationeel op 1 januari 2020 de laatste half september 2020. Inkoop en contractmanagement zijn overgegaan per 1 september 2020. Het betreft een GR waarin wij als partners verantwoordelijk zijn voor de tekorten.		

2. Deelnemingen in vennootschappen

Vennootschappen die zijn ontstaan uit de verkoop van Essent.

Enexis Holding B.V. te 's Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Enexis Holding B.V. beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt er voor dat gas en elektriciteit van de energieleveranciers veilig bij de klanten (plm. 2,6 miljoen huishoudens) terecht komt.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	4.112
	31-12-2020	4.116
Vreemd vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	4.146
	31-12-2020	4.635
Resultaat (x € 1 mln.)	2020	108
Risico's		
Een risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gelimiteerd middels een overeengekomen garantiedividend van € 100 miljoen.		

CSV Amsterdam B.V. te 's Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	452
	31-12-2020	393
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	84
	31-12-2020	27
Resultaat (x € 1.000)	2020	172
Risico´s		
Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven tot het bedrag van € 8.035.783 die nog resteert op de Escrow-rekening en voor het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.:81 BW.		

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. 's Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	1.590
	31-12-2020	1.569
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	455
	31-12-2020	20
Resultaat (x € 1.000)	2020	-20
Risico´s		
Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).		

Overige vennootschappen

N.V RENDO te Hoogeveen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopoliepositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		7,97%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	74.600
	31-12-2020	77.060
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	92.684
	31-12-2020	97.621
Resultaat (x € 1.000)	2020	9.716
Risico's		
Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		1,079%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	38.733
	31-12-2020	42.844
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2020	130.719
	31-12-2020	137.927
Resultaat (x € 1.000)	2020	4.111
Risico's		
Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

Waterbedrijf Vitens NV te Utrecht		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		0,449%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	533,3
	31-12-2020	557,1
Vreemd vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	1.293,0
	31-12-2020	1.340,1
Resultaat over 2020 (x € 1.mln.)	2020	23,9
Risico's		
Het risico voor de gemeente zit in het afwaarderen van de boekwaarde van de aandelen. Wanneer zou blijken dat Vitens niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Op dit moment is dat risico met een solvabiliteit van circa 30% zeer gering.		

Wadinko N.V. te Zwolle*		
Openbaar belang		*Aandeel*
Bevorderen werkgelegenheid.		2,344%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	68,9
	31-12-2020	65,5
Vreemd vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	1,6
	31-12-2020	5,5
Resultaat (x € 1 mln.)	2020	-3,4
Risico's		
Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening van Wadinko, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) te den Haag		
Openbaar belang		*Aandeel*
Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt; d.m.v. gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.		0,0009%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	4.887
	31-12-2020	5.097
Vreemd vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	144.802
	31-12-2020	155.262
Resultaat (x € 1 mln.)	2020	221
Risico's		
Maximaal risico t.a.v. de afwaardering van de boekwaarde van de aandelen en het niet ontvangen van dividend. Het risico op afwaardering zal zeer beperkt zijn aangezien het een staatsbank (50% eigendom Staat en 50% eigendom gemeenten en provincies samen) betreft. Het risico op beperkte dividenduitkering heeft zich de laatste jaren voorgedaan, door gewijzigde regelgeving en de lage rente. Hier wordt bij het opstellen van de begroting rekening mee gehouden.		

Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA N.V.) te Zwolle		
Openbaar belang		*Aandeel*
Door deelname in de aandelen van ROVA kunnen we gebruik maken van de aangeboden diensten.		0,184%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	38,2
	31-12-2020	39,0
Vreemd vermogen (x € 1 mln.)	1-1-2020	51,4
	31-12-2020	53,3
Resultaat (x € 1 mln.)	2020	5
Risico's		
De gemeente zal maximaal het ingelegde bedrag in aandelen moeten afboeken bij een eventueel faillissement van ROVA. Daarnaast zal er dan met spoed een andere afvalinzamelaar gezocht moeten worden. Dit kan hoge(re) kosten met zich meebrengen. Het risico dat dit zal gebeuren, wordt zeer klein geacht, aangezien er regelmatig overleggen met ROVA plaatsvinden en de financiële organisatie van ROVA goed geborgd is.		

3. Participaties in stichtingen en verenigingen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt hun belangen. Als belangenbehartiger van alle gemeenten is de VNG regelmatig gesprekspartner van andere overheden leden van het parlement, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen.
Daarnaast voert de VNG gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit en biedt haar leden een platform. Jaarlijks wordt de contributie op basis van het aantal inwoners vastgesteld. Voor 2020 bedroeg de bijdrage voor onze gemeente € 30.423. Daarnaast wordt er nog een jaarlijkse bijdrage betaald aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (€ 24.207)

Talentenregio
Talentenregio is een samenwerkingsverband op het gebied van Human resource management, tussen 26 decentrale overheidsorganisaties uit de regio Zwolle. Het doel van Talentenregio is om samen te werken op het gebied van intergemeentelijke mobiliteit, om een kennisnetwerk te zijn, om de arbeidsmarktcommunicatie te verbeteren en om een traineetraject te bieden. De contributiekosten bedragen € 18.500 per jaar. Daarnaast wordt er nog gebruik gemaakt van de aangeboden producten van de Talentenregio.

Vereniging van Drentse gemeenten (VDG)
De Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) is de provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De VDG is van en voor de Drentse gemeenten en biedt een belangrijk platform aan haar leden om elkaar te ontmoeten, kennis te delen, gezamenlijke afspraken te maken om een gezamenlijk gezicht te zijn richting VNG, Rijk, Provincie en andere samenwerkingspartners van gemeenten. De VDG wordt ondersteund door een klein projectbureau. Dit projectbureau bestaat uit een

bestuurlijk adviseur/ programmamanager en een programma-/ projectsecretaris. In 2019 is de strategische agenda van de VDG vastgesteld. Hiermee wil het bestuur invulling geven aan de wens om meer inhoudelijke focus en verdieping aan te brengen binnen de vereniging. De strategische agenda bestaat uit zes opgaven:

- Leefbaarheid en krimp
- Samen aan de slag voor het klimaat
- Goede en bereikbare zorg
- Problematische schulden
- Goed openbaar bestuur
- Omgevingswet

De bijdrage voor 2020 was € 7.395 (exclusief bijdrage jaarlijkse veteranendag (€ 1.090), de Drentse Onderwijsmonitor (€ 2.987), Procesbegeleiding Drents Zorglandschap (€ 2.102) en Hartveilig Drenthe (€ 1.654)).

Regio Zwolle

Regio Zwolle is een bestuurlijke samenwerking tussen 22 verschillende gemeenten en 4 provincies rondom Zwolle.
In 2020 is volop gewerkt aan de nieuwe agenda genaamd 'Nieuwe Agenda Regio Zwolle stapt over eigen grenzen'. Binnen deze agenda wordt gewerkt aan een vijftal tafels: economie, menselijk kapitaal (HCA), leefomgeving, energie en bereikbaarheid. De tafel economie kent de bestaande sectoren/clusters, te weten: Agri&Food, Vrijetijdseconomie, Health, Kunststoffen en Logistiek. De gemeente Westerveld doet daarnaast mee aan de tafel menselijk kapitaal. Binnen de andere tafels volgt de gemeente de ontwikkelingen als het gaat om leefomgeving met de woningbouwopgave en bedrijventerreinen, de tafel energie om de lijn te bewaren als het gaat om overkoepelende zaken en de tafel bereikbaarheid middels de verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle. We trekken daarnaast ook op met de provincie Drenthe en de andere drie gemeenten die lid zijn van de Regio Zwolle.
Een belangrijk onderdeel van Regio Zwolle is Kennispoort. Kennispoort is het innovatie-netwerk van ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. In 2020 hebben wij succes geboekt door deelname van de gemeente aan twee actielijnen uit de Regio Deal Regio Zwolle. Op het vlak van circulair produceren en consumeren en de vrijetijdseconomie hebben wij extra budget ontvangen om een versnelling te kunnen maken op deze onderwerpen. De ontwikkelingen en voortgang van de Regio Deal Regio Zwolle worden besproken in de tafel Leefomgeving.
De gemeentelijke bijdrage is verhoogd naar jaarlijks € 2,30 per inwoner.

Stichting Het Oversticht Zwolle

Het welstandstoezicht en de gemeentelijke monumentencommissie zijn in de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit bij deze stichting ondergebracht, zie ook hieronder. De gemeentelijke archeoloog wordt eveneens via Het Oversticht ingehuurd. Het bestaande inhuurcontract voor de gemeentelijke archeoloog heeft een looptijd van drie jaar, ingaande 1 januari 2019 en lopende tot 1 januari 2022.

Beoordeling bouwplannen.

De gemeente Westerveld maakt voor planbeoordelingen gebruik van de commissie Ruimtelijke kwaliteit (welstandstoezicht) van Het Oversticht in Zwolle. Deze commissie heeft tot doel het uitbrengen van een onafhankelijk integraal advies over zaken in het kader van de Omgevingsvergunning aangaande bouw- en monumentenwetgeving.
Het installeren van de leden van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van Het Oversticht is een raadsbevoegdheid. De huidige samenstelling wordt tot aan het in werking treden van de Omgevingswet, (voorzien voor 1 januari 2022 en uitgezonderd bijzondere omstandigheden) ongewijzigd gecontinueerd; behoudens natuurlijk verloop. Met ingang van 1 januari 2019 zijn de leden van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit opnieuw (her-) benoemd.

Samenwerkingsverband UNESCO nominatiedossier 'Koloniën van Weldadigheid'

Sinds 2010 wordt er internationaal samengewerkt aan een succesvolle nominatie van de voormalige Rijkskoloniën van Weldadigheid tot UNESCO Werelderfgoed. De gemeente Westerveld is één van de voortrekkers geweest voor uitbreiding van het dossier en heeft in 2012 een bestuurlijk charter ondertekend waarin we deze intentie (zowel op het gebied van personele inzet, als financieel) hebben bevestigd. De gemeente Westerveld heeft zitting in de stuurgroep en het programmateam die onder voorzitterschap staan van de provincie Drenthe. De overige partners zijn de gemeenten Noordenveld (Dr.), Steenwijkerland, Ommen en Hardenberg (Ov), Weststellingwerf (Fr), Stad Hoogstraaten (Provincie Antwerpen) en Merksplas (Provincie Antwerpen), de provincies Drenthe, Overijssel, Fryslân en Antwerpen. De Vlaamse partners worden vertegenwoordigd door Het Kempens Landschap.
Op lokaal niveau wordt ambtelijk en bestuurlijk nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf. Er vinden afstemmingsgesprekken plaats met de belangrijkste stakeholders in het

dossier – inwoners, ondernemers uit de recreatie- en toeristische sector, gekoepeld in Stichting Weldadig Oord, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de agrarische sector, samengebracht in de Vereniging Agrarische Belangen Oorden en Parten - hiermee heeft onze component inmiddels binnen het dossier een voorbeeldfunctie. In augustus 2019 heeft ICOMOS – het adviesorgaan van het Werelderfgoedcomité een voorlopig (positief) advies uitgebracht voor de aanscherping van het dossier welke is overgenomen door de Stuurgroep. Op 20 januari 2020 heeft de Belgische rijksoverheid het aangepaste nominatiedossier aangeboden aan UNESCO in Parijs; waarna de definitieve behandeling door het Werelderfgoedcomité is voorzien voor haar zitting van 16-30 juli 2021. Naar verwachting zal het comité instemmen met de nominatie waarna het managementplan in werking zal treden. Op het gebied van vrijetijdseconomie wordt op dit moment samengewerkt met recreatieondernemers en de betrokken overheden om tot een goede marketing strategie voor het gebied te komen.

Europees Erfgoedlabel
De Nederlandse ministerraad heeft op vrijdag 1 maart 2019 op voorstel van minister van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingestemd dat Nederland samen met België de vier bezoekerscentra van Koloniën van Weldadigheid bij de Europese Commissie voordraagt voor het Europees Erfgoedlabel. Begin 2020 is het Europees Erfgoedlabel toegekend aan de deelnemende bezoekerscentra waaronder Museum de Proefkolonie in Frederiksoord.

WRZ Zwolle
Het Werkbedrijf Regio Zwolle (WRZ) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de regio Zwolle, het UWV Werkbedrijf, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen. Het Werkbedrijf heeft geen rechtspersoonlijkheid, maar is een netwerk van partijen die samenwerken op basis van een af te sluiten convenant aan het oplossen van arbeidsmarktvraagstukken in de regio. De individuele partijen besluiten ieder voor zich tot samenwerking in het Werkbedrijf.
Momenteel aan het werk met de herstelaanpak Werkgelegenheid daarbij bouwt Regio Zwolle voort op wat er al is in de regio. Het afgelopen jaar en de afgelopen maanden hebben we een eigen crisisaanpak binnen de Human Capital Agenda en Werkbedrijf Regio Zwolle. Crisisaanpak wordt verbonden aan hetgeen wat we in afgelopen periode met elkaar hebben opgebouwd en de verbinding gelegd met economie en werk.

P10
De P10 is het samenwerkingsverband van grote plattelandsgemeenten. De inmiddels negenentwintig grootste plattelandsgemeenten van Nederland hebben veel dezelfde ambities en uitdagingen waarvoor zij zich dagelijks inzetten. In P10-verband brengen zij deze onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek. De P10 is samen met andere organisaties zoals LTO, Vereniging Kleine kernen, Netwerk Platteland, één van de organisaties die de Plattelandsthema's onder de aandacht brengt van diverse partijen. Gesprekspartners zijn o.a. VNG en diverse ministeries.
De P10 maakt zich onder meer sterk voor:

- Functieveranderingen op het Platteland
- Nieuwe Economische kansen in de Buitengebieden
- Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs)
- Recreatie en toerisme
- Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden)
- Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid
- Relatie Plattelandsgemeente en Gemeentefonds.

De contributie voor onze gemeente bedraagt € 7.500

Paragraaf G	Grondbeleid
Portefeuillehouder	K. Smidt

De paragraaf grondbeleid beschrijft het grondbeleid in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het gemeentebestuur formuleert de doelstellingen en het grondbeleid is hieraan ondersteunend. Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid, de uitvoering van het grondbeleid, de actuele financiële positie, de winstneming en de risico's en voorzieningen weer. De niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn sinds 2016, op basis van het BBV, opgenomen als materiële vaste activa.

Visie op grondbeleid
De gemeente Westerveld hanteert een overwegend faciliterend grondbeleid. De markt heeft de ruimte om te ondernemen en de gemeente kan zich op haar publieke taak richten. Wanneer de gemeente het nodig acht om meer invloed op het grondbeleid te hebben dan wordt actief grondbeleid ingezet. Bij de keuze voor actief grondbeleid wordt de raad altijd in kennis gesteld. Het financiële risico van het grondbeleid dient voor de gemeente aanvaardbaar te zijn. Bij maatschappelijk interessante initiatieven wordt het financiële risico vooraf zorgvuldig onderzocht.

Uitvoering grondbeleid

Algemeen
Als in onderstaande wordt gesproken over resultaat, dan is dat het verwachte resultaat aan het eind van de grondexploitatie. Op basis van gerealiseerde en nog te realiseren baten en lasten in de toekomst wordt op basis van de PoC-methode een berekening gemaakt voor de tussentijdse winst. Dat zijn gerealiseerde baten waar 'eenvoudig' gezegd in de toekomst geen kosten meer tegenover staan.

Bouwgrond in exploitatie

Meenteweg-Oeveraseweg – Havelte
Deze grondexploitatie betreft de afronding van een bedrijventerrein in Havelte. Op dit bedrijventerrein is nog een kavel van 1,6 hectare beschikbaar. De locatie is nog niet bouwrijp gemaakt. Er moeten nog werkzaamheden plaats vinden voordat het terrein geschikt is voor eventuele uitgifte.
Verder moeten er nog werkzaamheden in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals in het bestemmingsplan is opgenomen.
In 2020 zijn er geen verkopen geweest. In 2020 was de verwachting nog dat het project in 2022 kon worden afgesloten, dit is nu met een jaar opgeschoven naar 2023. Deze vertraging komt doordat momenteel wordt onderzocht of deze grond de gemeente kan helpen bij het bereiken van haar duurzaamheidsdoelstellingen. Hierdoor is de grond voorlopig niet uitgeefbaar als bedrijventerrein. In 2020 werd nog een nadelig financieel resultaat verwacht van € 214.000 (NCW per 1-1-2020). Sindsdien is een kostenpost die in de grondexploitatie was opgenomen, komen te vervallen. Dit heeft geleid tot een verbetering van het resultaat naar circa € 85.000 nadelig (NCW per 1-1-2021). De voorziening hiervoor is aangepast.

Zorgvlied
Het plan in Zorgvlied kent 15 kavels uit te geven voor woningbouw. Per 1-1-2021 zijn 13 van deze kavels verkocht. Voor de twee overige kavels is een reserveringsovereenkomst getekend. Omdat het een financieel voordelig plan betreft, moet volgens de commissie BBV winst (tussentijdse winstneming) worden genomen op het moment dat er opbrengsten zijn. Dat is hier het geval. Volgens de POC-methode (percentage of completion), een methode die het aandeel van de gerealiseerde opbrengsten afzet tegen het aandeel van de gerealiseerde kosten en de te verwachten winst) zal er dit jaar circa € 110.000 aan tussentijdse winst genomen moeten worden. Vorige jaren is ook al in totaal € 90.000 aan winst uit het project gehaald.
Hierna komt het te verwachten voordelige resultaat uit op € 95.000 (NCW per 1-1-2021). Naar verwachting kan dit project per 31-12-2022 worden afgesloten. Dit is een jaar eerder dan verwacht.

Kalterbroeken
Kalterbroeken is een woningbouwproject waarin 95 woningen worden toegevoegd aan Diever. Per 1-1-2021 zijn 86 kavels voor woningbouw uitgegeven. In 2020 zijn 34 kavels geleverd aan verschillende

ontwikkelaars en aan zelfbouwers. Dit zijn meer kavels dan begin 2020 werd verwacht. Er gaan nog 1 vrije kavel en 8 kavels voor microwoningen worden uitgegeven. Voor de microwoningen zal eerst het bestemmingsplan moeten worden aangepast. De verwachting is dat de resterende kavels in 2021 kunnen worden uitgegeven. Het project kan vervolgens in 2022 worden afgesloten, nadat de laatste woonrijpmaak-werkzaamheden zijn uitgevoerd.
Het financiële resultaat van dit project is ruim voordeliger geworden ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft verschillende oorzaken. Het grootste deel van de civiel technische kosten is reeds gemaakt. De kosten hiervoor zijn lager uitgevallen dan vooraf geraamd. Ook de raming voor de afrondende kosten kon specifieker gemaakt worden en hierbij bleken de nog te maken kosten mee te vallen. Verder is de raming van de plankosten naar beneden bijgesteld. Door de snellere uitgifte is de looptijd van het project met een jaar ingekort. Een kortere looptijd heeft ook een voordelig effect op de kostenstijging. De kosten worden nu eerder gemaakt, waardoor de kostenstijging minder lang doortelt.
Omdat ook in dit plan inmiddels opbrengsten zijn gerealiseerd moet een deel van de winst genomen worden. Via de POC-methode is berekend dat dit een bedrag van € 1.000.000 moet zijn. Dit komt doordat het overgrote deel van de opbrengsten in 2020 is gerealiseerd.
Door al deze wijzigingen is het resultaat toegenomen tot € 630.000 voordelig (NCW per 1-1-2021). De verwachting is dat dit project in 2022 kan worden afgesloten.

Vledder Noord fase 1a
In 2019 is deze grondexploitatie gestart ten behoeve van de realisatie van een woonzorgcomplex aan de noordkant van Vledder. In datzelfde jaar is de grond bouwrijp gemaakt en verkocht aan de ontwikkelende partij. De bouw is in 2020 afgerond en de oplevering aan de bewoners zal in het eerste kwartaal van 2021 zijn. Vrijwel alle gemeentelijke werkzaamheden zijn uitgevoerd, alleen wat straatwerk moet nog worden afgerond. Dit leidt ertoe dat de grondexploitatie per 31-12-2020 wordt afgesloten. Voor de laatste kosten is een voorziening getroffen.
In 2020 is uit dit project al een winst genomen van € 100.000. Momenteel wordt het project afgesloten met een voordelig financieel resultaat van € 120.000. Het totale voordeel voor dit project is derhalve € 220.000.

Vledder Noord fase 1b
De raad heeft op 6 oktober 2020 de grondexploitatie voor deze ontwikkeling vastgesteld. In dit plan is ruimte voor circa 45 woningen. Een deel hiervan heeft al een uitgewerkte woonbestemming. Op een deel van de het plan ligt nu nog een maatschappelijke bestemming. De bedoeling is om ook hier woningen mogelijk te maken. Naar verwachting zal het eerste deel van het plangebied in 2021 bouwrijp gemaakt worden. Er zijn al vergevorderde gesprekken over de verkoop van kavels aan twee groepen kopers.
De grondexploitatie sluit naar verwachting met een nadelig financieel resultaat. In 2020 werd nog een nadelig financieel resultaat verwacht van € 325.000 (NCW per 1-1-2020). Na de actualisatie is dit een nadelig resultaat van circa € 295.000 (NCW per 1-1-2021). Deze verbetering wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere rente. Er is een voorziening opgenomen in deze jaarrekening om dit tekort te dekken.

Moersberger Erven
Op 6 oktober 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. Het betreft de uitbreiding van het bedrijventerrein aan de Moersberger Erven te Nijensleek. Het terrein is uitgebreid met 4 kavels, waarvoor al een koopovereenkomst met vier kopers is getekend. Nadat het terrein bouwrijp is gemaakt, worden de kavels begin 2021 geleverd. Het verwachte financieel resultaat is circa € 4.000 voordelig (NCW per 1-1-2021).

Actuele financiële positie

Financiële mutaties

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-neming	Voor-ziening	Boekwaarde 31-12-2020
Zorgvlied Noord-Oost II	-15	14	190	109	-	-82
Kalterbroeken Diever	-278	198	2.358	1.011	-	-1.427
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	113	7	-		85	35
Vledder Noord fase 1a	-251	129	-	122	-	-
Vledder Noord fase 1b	-	249	-		295	-46
Moersberger Erven	-	81	-		-	81
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-431**	**678**	**2.548**	**1.242**	**380**	**-1.439**
Voorziening t/m 2020						
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	-214	-	129	-	-85	-
Vledder Noord fase 1b	-	-295	-	-	-295	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-645**	**383**	**2.677**	**1.242**	**-**	**-1.439**

Financiële verwachtingen

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020	Prognose lasten	Prognose baten	Geraamd result. (nom. waarde)	Geraamd result. (cont. waarde)
Zorgvlied Noord-Oost II	-82	64	81	99	95
Kalterbroeken Diever	-1.427	1.150	354	631	606
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	120	675	705	-90	-85
Vledder Noord fase 1a	-	-	-	-	-
Vledder Noord fase 1b	249	1.610	1.541	-318	-295
Moersberger Erven	81	216	301	4	4
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-1.059**	**3.715**	**2.982**	**326**	**325**
Voorziening t/m 2020	-380				
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-1.439**				

De tabel laat zien welke baten en lasten nog gepland staan tot de voltooiing van de grondexploitatie. De prognose geeft een voorspelling over het toekomstig financieel resultaat. Voor de Meenteweg-Oeveraseweg en voor Vledder Noord fase 1b resteert op basis van verwachtingen een nadelig financieel resultaat. Hiervoor worden voorzieningen opgenomen.

Risico's

In het algemeen kan gesteld worden dat er weinig risico's zijn bij onze grondexploitaties. Voor de verliezen die we kunnen inschatten is een voorziening opgenomen. Op dit moment betreft dat de Meenteweg-Oeveraseweg in Havelte en Vledder Noord fase 1b.

Voor grondexploitaties die in uitvoering zijn, geldt dat er een algemeen risico is dat deze ontwikkeling uiteindelijk niet (volledig) voltooid worden. Er is getracht om het risico hierop zo veel mogelijk te beperken door middel van diversiteit in woningtypologieën, behoefteonderzoek en het hanteren van marktconforme grondprijzen. Voor vrijwel alle grondexploitaties is een passend vigerend bestemmingsplan. Alleen voor een deel van het plan Vledder Noord fase 1b is een bestemmingsplanwijziging nodig. Dit levert een risico op; het is namelijk nog niet zeker of de beoogde ontwikkeling hier plaats kan vinden. Ons inziens is dit een relatief klein risico en is dit al gedeeltelijk opgevangen door genoeg tijd voor deze ontwikkeling in de grondexploitatie op te nemen. Voor nadere inschatting van de risico's in breder verband wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Zie ook paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Deel B | Jaarrekening

B.1 Balans per 31 december 2020

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	16	18
	16	**18**
Materiële vaste activa		
- Investeringen met een economisch nut	26.827	28.025
- Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.438	1.554
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.306	10.858
	40.571	**40.437**
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	488	488
- Leningen aan deelnemingen	114	228
- Overige langlopende leningen	1	1
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	660	604
	1.263	**1.321**
Totaal vaste activa:	**41.850**	**41.776**
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-1.439	-645
- Gereed product en handelsgoederen	4	5
	-1.435	**-640**
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	3.474	3.490
- Rekening courantverhouding met het Rijk	633	1.022
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-
- Overige vorderingen	1.918	744
	6.025	**5.257**
Liquide middelen		
- Kassaldi	1	3
- Banksaldi	264	281
	265	**284**
Overlopende activa		
- Overige nog te ontvangen bedragen	1.702	1.020
	1.702	**1.020**
Totaal vlottende activa:	**6.557**	**5.921**
Totaal Activa:	**48.407**	**47.697**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	2.133	3.060
- Bestemmingsreserves	14.318	16.909
- Gerealiseerde resultaat	83	-1.656
	16.534	**18.313**
Voorzieningen		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.544	1.924
- Egalisatievoorzieningen	4.359	4.504
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	4.823	4.315
	10.726	**10.743**
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.960	6.775
	9.960	**6.775**
Totaal vaste passiva:	**37.219**	**35.831**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Kasgeldleningen	4.500	7.000
- Banksaldi	0	0
- Overige schulden	2.312	3.123
	6.812	**10.123**
Overlopende passiva		
- Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	1.907	1.675
- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	2.469	68
	4.376	**1.743**
Totaal vlottende passiva:	**11.188**	**11.866**
Totaal Passiva:	**48.407**	**47.697**
Gewaarborgde geldleningen	4.612	5.160
Garantstellingen	29.863	37.073

B.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

Bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
Lasten						
0 Bestuur en ondersteuning	2.069	2.578	2.240	2.339	99	N
1 Veiligheid	1.388	1.522	1.483	1.490	8	N
2 Verkeer en vervoer	3.288	5.559	3.096	3.306	210	N
3 Economie	1.221	1.440	1.260	1.424	163	N
4 Onderwijs	1.487	1.502	1.565	1.577	12	N
5 Sport cultuur en recreatie	4.840	4.664	4.879	4.873	-6	V
6 Sociaal domein	21.187	18.904	24.980	23.942	-1.037	V
7 Volksgezondheid en milieu	5.060	5.948	5.920	5.797	-123	V
8 VHROSV	4.119	3.886	6.037	4.888	-1.149	V
Subtotaal lasten	**44.659**	**46.003**	**51.459**	**49.636**	**-1.823**	V
Baten						
0 Bestuur en ondersteuning	358	733	354	340	-14	N
1 Veiligheid	14	46	15	8	-7	N
2 Verkeer en vervoer	311	2.324	314	184	-130	N
3 Economie	1.544	1.886	1.596	2.096	500	V
4 Onderwijs	195	185	191	186	-5	N
5 Sport cultuur en recreatie	335	353	231	304	73	V
6 Sociaal domein	3.874	3.577	8.437	7.396	-1.041	N
7 Volksgezondheid en milieu	4.715	5.214	4.731	4.831	100	V
8 VHROSV	3.361	2.262	3.822	4.399	576	V
Subtotaal baten	**14.707**	**16.579**	**19.692**	**19.745**	**52**	V
Totaal saldo programma's	**-29.952**	**-29.424**	**-31.767**	**-29.891**	**1.876**	**V**
Overhead	7.433	6.943	7.634	8.186	551	N
VpB	-	-	-	380	380	N
Onvoorzien	-	20	20	0	-20	V
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten	481	515	509	447	-62	V
Baten	34.974	35.519	37.079	37.124	46	V
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**34.493**	**35.004**	**36.569**	**36.677**	**108**	**V**
Saldo lasten en baten	**-2.892**	**-1.382**	**-2.852**	**-1.779**	**1.073**	**V**
Mutaties in reserves						
Storting in reserves	6.731	110	1.148	1.145	-3	V
Beschikking uit reserves	7.968	1.614	3.575	3.007	-568	N
Totaal mutaties in reserves	**1.237**	**1.505**	**2.427**	**1.862**	**-565**	**N**
Resultaat	**-1.655**	**122**	**-425**	**83**	**508**	**V**

B.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (hierna: BBV) en de financiële verordening conform artikel 212 gemeentewet. In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. De BBV-voorschriften en de financiële verordening vormen de basis voor de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen.

B.3.1 Algemene grondslagen voor waardering

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De jaarstukken zijn opgesteld uitgaande van de veronderstelde continuïteit van de gemeentelijke organisatie.

Vaste activa

Afschrijving
Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid van de *Financiële verordening gemeente Westerveld*. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen. De afschrijvingsmethodiek is lineair waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

Gronden en terreinen	13 – 38 jaar (op grond zelf wordt niet afgeschreven)
Woonruimten	18 – 50 jaar
Bedrijfsgebouwen	13 – 50 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige	15 – 50 jaar
Overige materiële vaste activa	4 – 25 jaar

Een gedetailleerder overzicht van de afschrijvingstermijn is opgenomen in de bijlage afschrijvingsbeleid van de financiële verordening gemeente Westerveld 2020[38].

Rente
De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Kosten voor het afsluiten van nieuwe geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa
Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen derden die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV)

[38] Vastgesteld 28 april 2020.

zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden
Binnen de post voorraden wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten voorraden: grond- en hulpstoffen, onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie), gereed product en handelsgoederen en vooruitbetalingen. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen contante waarden.

Grond- en hulpstoffen
De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

Onderhanden werk
De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk toegerekende rente.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Voor het bepalen daarvan geldt de verplicht voorgeschreven methode van percentage of completion (POC-methode). Zolang er geen sprake is van een tussentijdse winstneming worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Hieronder vallen onder andere de uitgeleende gelden en vorderingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen (debiteuren)
De vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en gewaardeerd tegen nominale waarde. In de financiële verordening is bepaald dat voor de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid. Voor openstaande vorderingen betreffende onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 50.000, een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.

Schatkistbankieren en drempelbedragen
In principe dienen alle overtollige middelen in de Rijks schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde drempelbedrag is hierop een uitzondering. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord op de *rekeningcourantverhouding met het Rijk*.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans ook

gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd. Conform het advies van de commissie BBV vindt er geen rentetoerekening plaats aan de reserves.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen of, dan wel het voorzienbare verlies. Rentetoerekening aan voorzieningen is wettelijk niet toegestaan tenzij de waardering tegen contante waarde is of voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden dit verplicht stellen. Bij de gemeente Westerveld is daarvan sprake bij de voorziening aangaande de pensioenverplichtingen ten behoeve van de voormalig wethouders. Deze is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben van oorsprong een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

B.3.2 Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld. De lasten worden bepaald met inachtneming van de eerder vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume betreffen een uitzondering. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De mutaties in reserves worden, zowel bij de begroting als bij de rekening, afzonderlijk verantwoord. Zowel het totaal van het saldo van baten en laten als het rekeningresultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Schattingen
Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het college over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. Eventuele schattingen en hiermee verbonden aannames zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Resultaatbestemming
Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van het jaarverslag wordt dit bedrag bestemd.

B.4 Toelichting op de balans per 31 december 2020

B.4.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa van de gemeente Westerveld bestaan enkel uit bijdragen aan activa in eigendom van derden en betreft uitsluitend de investeringsbijdrage aan de Havelter Tennis Club in 2011. Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-tering	Desinves-tering	Af-schrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdr. aan activa in eigendom derden	18	-	-	2	-	16
Totaal immateriële activa	**18**	**-**	**-**	**2**	**-**	**16**

Materiële vaste activa
Bij de materiële vaste activa is geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardevermindering. Onder de bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. De afschrijvingslasten zijn niet toegelicht omdat dit jaarlijks terugkerende lasten betreft. Een gedetailleerd overzicht van de investeringen per 'nut' is terug te vinden in bijlage 3.

Investeringen met economisch nut
De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-tering	Desinves-tering	Af-schrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	3.587	39	-	18	318	3.290
Bedrijfsgebouwen	22.530	44	-	976	-	21.598
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	204	464	8	467	3	190
Vervoersmiddelen	667	573	74	82	-	1.084
Machines, apparaten en installaties	698	56	37	197	-	520
Overige materiële vaste activa	339	-	169	26	-	144
Totaal economisch nut	**28.025**	**1.177**	**288**	**1.765**	**321**	**26.827**

Het gepresenteerde bedrag onder 'bijdrage derden' van € 318.000 betreft de overdracht van 'Gronden en terreinen' naar gronden in exploitatie (dus onder B.4.2: Vlottende activa, voorraden). De gepresenteerde desinvestering overige materiele vaste activa betreft de afwikkeling door de verkoop van ICT-hardware aan SSC-ONS. Zie de toelichting onder programma Overhead (pag. 49).

Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven
De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Investeringen met economisch nut, waarvoor heffing geheven	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-tering	Desinves-tering	Af-schrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Bedrijfsgebouwen	1.323	-	-	94	-	1.229
Machines, apparaten en installaties	231	-	-	22	-	209
Totaal econ. nut, waarvoor heffing	**1.554**	**-**	**-**	**116**	**-**	**1.438**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-tering	Desinves-tering	Af-schrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	10.580	2.315	-	229	589	12.077
Overige materiële vaste activa	278	-	-	49	-	229
Totaal maatschappelijk nut	**10.858**	**2.315**	**-**	**277**	**589**	**12.306**

Aanvullend dient met ingang van de jaarrekening 2018 onderscheid gemaakt te worden in de activa in de openbare ruimte met maatschappelijke nut met een aanschafdatum van voor 1 januari 2017 en een aanschafdatum van na 1 januari 2017. Met onderstaand overzicht is aan deze voorwaarde voldaan.

Bedragen x € 1.000

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Waarvan aanschaf voor 1 januari 2017	3.821	-	-	225	-	3.596
Waarvan aanschaf na 1 januari 2017	7.037	2.315		53	589	8.710
Totaal maatschappelijk nut	**10.858**	**2.315**		**277**	**589**	**12.306**

Financiële vaste activa
De post financiële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen	Verminderingen	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Kap.verstrekkingen aan deelnemingen	488	-	-	-	-	488
Leningen aan deelnemingen	228	-	-	114	-	114
Overige langlopende leningen	1	3	3	-	-	1
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar	604	114	58	-	-	660
Totaal financiele vaste activa	**1.321**	**117**	**61**	**114**	**-**	**1.263**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen
Het saldo bestaat voornamelijk uit de kapitaalverstrekkingen (aandelen) aan de ROVA en de BNG bank. De volledige post kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Aand. Waterleidingmaatschappij Drenthe	1	-	-	-	-	1
Aandelen Rendo N.V.	36	-	-	-	-	36
Aand. Waterleidingmaatschappij Vitens	4	-	-	-	-	4
Aandelen Enexis Holding B.V.	15	-	-	-	-	15
Aand. Publiek Belang Elektr.prod. B.V.	6	-	-	-	-	6
Aandelen ROVA	308	-	-	-	-	308
Aandelen BNG Bank	118	-	-	-	-	118
Totaal kap.verstrekking deeln.	**488**	**-**	**-**	**-**	**-**	**488**

Leningen aan deelnemingen
De leningen aan deelnemingen betreffen de uitgeleende gelden aan Vitens. De lening aan Vitens wordt jaarlijks met een bedrag van circa € 114.000 afgelost. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Leningen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Desinvestering	Aflossing	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Lening Vitens N.V.	228	-	-	114	-	114
Totaal leningen aan deelnemingen	**228**	**-**	**-**	**114**	**-**	**114**

Overige langlopende leningen
De overige langlopende leningen bestaan uit de nog te verrekenen posten inzake de fietsregeling. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Fietsplan gemeente Westerveld	1	3	3	-	-	1
Totaal overige langlopende lening.	**1**	**3**	**3**	**-**	**-**	**1**

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer betreffen de uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). De uitzettingen bij de SVN zijn de zonne- en startersleningen. Twee leningen waren onbekend bij ons in 2019. Dat had geen effect op de gepresenteerde boekwaarde. In 2020 is het bedrag aan uitgezette leningen met € 50.000 toegenomen. Dat bedrag is onttrokken aan de bestemmingsreserve zonneleningen[39]. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	Boekwaarde 31-12-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Startersleningen SVN (4281)	431	7	1	-	-	437
Zonnelening 2016 SVN (4283)	31	0	0	-	-	31
Zonnelening 2016 SVN (4284)	4	0	2	-	-	2
Zonnelening 2017 SVN (4285)	139	0	54	-	-	85
Zonnelening 2018 SVN (4286)	-	23	0	-	-	23
Zonnelening 2019 SVN (9632)	-	83	0	-	-	82
Totaal overige uitzettingen	**604**	**114**	**58**	**-**	**-**	**660**

B.4.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden van de gemeente Westerveld bestaan uit bouwgronden in exploitatie en gereed product en handelsgoederen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorraden	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstneming	Voorziening	Boekwaarde 31-12-2020
Bouwgronden in exploitatie	-645	678	2.548	1.242	166	-1.439
Gereed product en handelsgoederen	5	-	1	-	-	4
Totaal voorraden	**-640**	**678**	**2.549**	**1.242**	**166**	**-1.435**

Bouwgronden in exploitatie

In 2020 zijn er een viertal lopende bouwgrondexploitaties. Dit betreffen Meenteweg – Oeveraseweg (Havelte), Zorgvlied Noord-Oost II (Zorgvlied), Kalterbroeken (Diever), Moersberger Erven, Vledder Noord fase !B. Vledder Noord fase 1A wordt in 2020 afgesloten. De voorziening Meenteweg-Oeveraseweg neemt af met € 129.381, terwijl voor Vledder Noord 1B een voorzieningen moet worden genomen van € 295.084. Van de bouwgronden in exploitatie wordt het volgende overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstneming	Voorziening	Boekwaarde 31-12-2020
Zorgvlied Noord-Oost II	-15	14	190	109	-	-82
Kalterbroeken Diever	-278	198	2.358	1.011	-	-1.427
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	113	7	-		85	35
Vledder Noord fase 1a	-251	129	-	122	-	-
Vledder Noord fase 1b	-	249	-		295	-46
Moersberger Erven	-	81	-		-	81
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-431**	**678**	**2.548**	**1.242**	**380**	**-1.439**
Voorziening t/m 2020						
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	-214	-	129	-	-85	-
Vledder Noord fase 1b	-	-295	-	-	-295	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-645**	**383**	**2.677**	**1.242**	**-**	**-1.439**

De bouwgronden in exploitatie, alsmede de toelichting op de winstneming en de prognose van de nog te verwachten resultaten, zijn nader toegelicht in de paragraaf G: grondbeleid.

[39] Zie pag. 110.

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020	Prognose lasten	Prognose baten	Geraamd result. (nom. waarde)	Geraamd result. (cont. waarde)
Zorgvlied Noord-Oost II	-82	64	81	99	95
Kalterbroeken Diever	-1.427	1.150	354	631	606
Meenteweg - Oeverasew eg Havelte	120	675	705	-90	-85
Vledder Noord fase 1a	-	-	-	-	-
Vledder Noord fase 1b	249	1.610	1.541	-318	-295
Moersberger Erven	81	216	301	4	4
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-1.059**	**3.715**	**2.982**	**326**	**325**
Voorziening t/m 2020	-380				
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-1.439**				

Omdat de Netto Contante Waarde (NCW) van de grondexploitatie Meenteweg / Oeveraseweg en Vledder Noord fase 1B negatief is, wordt een voorziening opgenomen welke onder de voorraad brouwgronden wordt gepresenteerd.

Gereed product en handelsgoederen
Dit betreft in zijn volledigheid de voorraad gezondheidsverklaringen (CBR).

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar
Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	3.490	506	522	3.474
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	1.022	-	390	633
Overige vorderingen	744	2.199	1.025	1.918
Totaal uitzettingen < 1 jaar	**5.257**	**2.705**	**1.937**	**6.025**

Vorderingen op openbare lichamen
De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit een openstaande debiteurenpositie bij openbare lichamen (€ 210.000), overige vorderingen (dividendbelasting € 121.000) en te verrekenen btw (€ 3.143.000).

Bedragen x € 1.000

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen:debiteuren	101	210	101	210
Vorderingen openbare lichamen: overige	-	121	-	121
Vorderingen op openbare lichamen: BTW	3.390	174	421	3.143
Totaal vorderingen openbare lichamen	**3.490**	**505**	**522**	**3.474**

Rekening-courantverhouding met het Rijk
De rekening-courantverhouding met het Rijk betreft het bedrag dat is gestald in ’s Rijks schatkist (schatkistbankieren). Voor de verantwoording over het schatkistbankieren conform wettelijke bepalingen wordt verwezen naar paragraaf D: Financiering.

Overige vorderingen
De overige vorderingen bestaan uit de kruisposten (€ 1.500) en de belasting- en overige debiteuren (€ 1.866.000). Het debiteurensaldo is inclusief de debiteuren werk en inkomen[40]. Bij de debiteurenpositie is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid. In 2020 is voor een bedrag van € 13.000 aan vorderingen oninbaar verklaard. Deze oninbare vorderingen zijn ten laste gekomen van de voorziening. Daarnaast is aan de hand van de debiteurenanalyse bepaald dat een bedrag van € 4.000 kan vrijvallen uit de voorziening. Voor de gehanteerde systematiek wordt verwezen naar de

[40] Dit is nieuw vanwege het beëindigen van de samenwerking IGSD.

waarderingsgrondslagen. De voorziening voor debiteuren werk en inkomen bedraagt € 632.000. Een gedetailleerde specificatie van de debiteurenpositie volgt hieronder:

Bedragen x € 1.000

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Debiteuren (regulier)	408	2.127	410	2.125
Debiteuren belastingen	483	72	-	555
Af: voorziening oninbaarheid	-148	-	615	-764
Totaal debiteuren	**743**	**2.199**	**1.025**	**1.916**
Overige vorderingen	1		-	2
Totaal Overige vorderingen	**744**	**2.199**	**1.025**	**1.918**

Liquide middelen
De liquide middelen bestaan uit de bank- en kassaldi. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2019]			Boekwaarde 31-12-2020
Legeskas	3			1
Kas werf Havelte	0			0
Totaal kassaldi	**3**			**1**
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	251			3
BNG (Participatie)	-			245
Rabobank Havelte	31			16
Rabobank Leerstoel)	-			0
Totaal banksaldi	**281**	**-**	**-**	**264**
Totaal liquide middelen	**284**			**265**

Overlopende activa
Voor sommige projecten is een subsidiebeschikking ontvangen van overheidsorganen. Voor zover er al subsidiabele kosten zijn gemaakt, is een deel van de toegezegde subsidie als opbrengst verantwoord in 2020. Het deel van die opbrengst wat hoger is dan een eventueel voorschot wat daadwerkelijk is ontvangen, is opgenomen onder de nog te ontvangen bijdragen. De overige overlopende activa bestaan uit overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. De overlopende activa is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Overige overlopende activa	1.020	7.073	6.391	1.702
Totaal overlopende activa	**1.020**	**7.073**	**6.391**	**1.702**

<u>Overige overlopende activa</u>
De overige overlopende activa hebben volledig betrekking op de nog te ontvangen bedragen met betrekking tot 2020 voor een totaliteit van € 1.702.000. De grootste posten betreffen de afrekening Beschermd Wonen (€135.700), nog te ontvangen toeristenbelasting (€ 916.000), verrekening kosten afvalbrenstation Meppel (€ 110.432) en Bedrijvenregeling van de provincie Drenthe (€ 206.750).

B.4.3 Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. De aard van de reserve en de individuele mutaties op iedere reserve is hieronder afzonderlijk toegelicht.

Algemene reserve
De algemene, ook wel vrije reserve genoemd, is de reserve waar door de gemeenteraad geen bestemming aan is gegeven. Gevolg hiervan is dat deze reserve in beginsel vrij besteedbaar is. Deze reserve ontstaat door overschotten en tekorten in de exploitatie, welke niet in de resultaatbestemming specifiek worden bestemd. De algemene reserve van de gemeente Westerveld is ingedeeld in een drietal posten.
Deze reserves hebben door de bestemming van het (negatieve) resultaat over 2019 hun functie zoals deze waren ingesteld verloren, zoals in de Nota reserves en voorzieningen 2020 is omschreven. Wij stellen daarom in lijn met deze nota de reserves rekeningsaldo en reserve weerstandvermogen op te heffen.
Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie.

Algemene reserve
Deze reserve ontstaat door overschotten en tekorten in de exploitatie, die in de resultaatbestemming niet specifiek worden bestemd. In 2020 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

Bedragen x € 1.000

Algemene reserve	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Vermind. i.v.m. afschr. op activa	Bestem. result. vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	210	-	364	-	1.180	1.026
Res. weerstandsvermogen	1.600	-	-	-	-993	607
Reserve rekeningsaldo	1.250	-	-	-	-750	500
Totaal algemene reserve	**3.060**	**-**	**364**	**-**	**-563**	**2.133**

Bedragen x € 1.000

Mutaties algemene reserve	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Mutatie resultaat rekening 2019	2020-P	-	-	-563
Onttrekking middelen facetbestemmingsplan	2020-P	-	110	-
Onttrekking klimaat middelen	2020-P	-	237	-
Onttrekking middelen opstellen kerkenvisie	2020-P		17	
Totaal mutaties algemene reserve		**-**	**-364**	**-563**

Reserve weerstandsvermogen
De algemene reserve dient als buffer voor eventuele tekorten en vormt daarmee mede het weerstandvermogen. In bijlage 1 van dezelfde Nota reserves en voorzieningen 2020 wordt een norm gedefinieerd voor het weerstandsvermogen. We stellen voor deze reserve op te heffen.

Reserve rekeningsaldo
De reserve rekeningsaldo heeft als doel het opvangen van schommelingen in de algemene uitkeringen en negatieve exploitatieresultaten op te vangen. De algemene uitkeringen worden verwerkt in de exploitatie. Voor het opvangen van negatieve exploitatie resultaten is de ondergrens van de reserve bereikt. We stellen daarom voor deze reserve op te heffen.

Bestemmingsreserves
De reserve rekeningsaldo De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de gemeenteraad een specifieke bestemming gegeven is. De gemeenteraad is bevoegd deze bestemming te wijzigen.

Bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserves	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Vermind. i.v.m. afschr. op activa	Bestem. result. vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Verzelfstandiging zwembaden	285	-	285	-	-	-
Overhevelingsreserve	1.033	913	1.033	-	-	913
Bouw gemeentehuis	6.846	-	-	259	-	6.587
MFA Havelte	1.120	-	-	123	-	996
Co-financiering Fonds	51	-	20	-	-	31
Huishoudelijk afval	444	-	152	-	-175	117
Licht- en Duisternisplan	318	-	-	-	-318	-
Sociale structuurvisie	162	-	55	-	-	107
Fonds dorpshuizen	248	25	-	-	-	273
Zonneleningen	488	-	50	-	-	438
Versterk. fysieke aantr.heid	1.503	-	-	-	-	1.503
Fonds duurzame landbouw	200	-	-	-	-200	-
Fonds innovatieve initiatieven	200	-	-	-	-200	-
Fonds maatsch. initiatieven	400	-	-	-	-200	200
Invoering omgevingswet	1.321	-	458	-	-	863
Duurzaamheid	380	-	169	-	-	210
Stad & Esch	1.912	-	-	39	-	1.873
Regiodeal	-	206	-	-	-	206
Totaal bestem.reserve	**16.909**	**1.144**	**2.222**	**421**	**-1.093**	**14.317**

Verzelfstandiging zwembaden
In 2012 zijn de openlucht zwembaden in de gemeente Westerveld geprivatiseerd. Naast de reguliere jaarlijkse exploitatiebijdragen betaalt de gemeente tien jaar lang een afkoopsom voor het meerjarenonderhoud. Vanaf 2022 zijn de stichtingen zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en de investeringen. Een deel van de jaarlijkse afkoopsommen worden gedekt vanuit deze bestemmingsreserve.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Afkoop meerjarenonderhoud zwembaden	2020-P	-	285	-
Totaal mutaties		**-**	**285**	**-**

Overhevelingsreserve
Het BBV gaat uit van het stelsel van baten en lasten. Dit houdt in dat ten laste van een boekjaar de baten en lasten die op het boekjaar betrekking hebben moeten worden verantwoord. Hierdoor komen de budgetten die in 2020 nog niet (volledig) zijn uitgeput te vervallen. Er kunnen situaties zijn die het wenselijk maken dat enkele activiteiten in het volgende dienstjaar worden voortgezet of alsnog worden opgestart. In deze reserve worden, ter dekking van deze uitgaven in het volgend dienstjaar, de over te hevelen budgetten gestort. Bij het vaststellen van de Budgetoverhevelingen 2020[41] heeft de raad ingestemd met de overheveling naar het volgende boekjaar. Eventuele bijstelling van de overheveling naar 2021 gebeurt aan de hand van de daadwerkelijke realisatie in 2020.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Budgetoverheveling 2019 → 2020	2020-01	1.033	-	-
Budgetoverheveling 2020 → 2021	2020-15	-	913	-
Totaal mutaties		**1.033**	**913**	**-**

[41] De raad van 22 december 2020.

Bouw gemeentehuis
Vanaf 1998 heeft de vorming van deze reserve plaatsgevonden. Naast een deel van de voordelige exploitatiesaldi, vond ook een jaarlijkse dotatie plaats ter hoogte van de gewenningsraming. Nu het gemeentehuis er staat worden hieruit de kapitaallasten op basis van een plan(ning[42]) gedurende de afschrijving(stermijn) van het gemeentehuis gedekt.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Kapitaallasten gemeentehuis	2020-P	-	259	-
Totaal mutaties		**-**	**259**	**-**

Multifunctionele accommodatie Havelte (MFA)
De reserve is in 2015 gevormd. De reserve is bestemd voor de dekking van een deel van de kapitaallasten van vervanging van de openbare basisschool, het gymnastieklokaal en enkele andere ruimtes in Havelte.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Kapitaallasten MFA Havelte	2020-P	-	123	-
Totaal mutaties		**-**	**123**	**-**

Cofinanciering Fonds
In 2003 is deze reserve gevormd met als doel de economische ontwikkeling van de gemeente Westerveld te stimuleren. Hiermee kunnen subsidie aanvragen worden ondersteund. Hiervoor geldt de 1/3, 1/3, 1/3-regel. LEADER Zuidwest-Drenthe richt zich op het versterken van de economie en daarmee de leefbaarheid. Deze mutatie betreft de eigen bijdrage (cofinanciering) van de gemeente.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
LEADER ter versterking vrijetijdseconomie	2020-P	-	20	-
Totaal mutaties		**-**	**20**	**-**

Huishoudelijk afval
Het betreft een gesloten (dekking)systeem. Indien er sprake is van overtollige inkomsten kunnen tarieven in de toekomst lager worden vastgesteld dan de kosten die moeten worden gemaakt. Wettelijk is vastgesteld dat de opbrengsten voor afval niet hoger mogen zijn dan de lasten en dat deze meeropbrengst ten gunste moet komen van de inwoners. Voor 2020 zijn de kosten voor de afvalstoffenheffing hoger dan het begrote bedrag aan onttrekking. Hierdoor wordt het volledig begrote bedrag onttrokken en wordt voor het restant voorgesteld om via de resultaatbestemming een extra onttrekking te doen aan de bestemmingsreserve huishoudelijk afval.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2020-P	-	152	-175
Totaal mutaties		**-**	**152**	**-175**

Kapitaallasten Licht- en Duisternisplan 2011-2021
Het doel van de reserve zoals die oorspronkelijk door de raad is vastgesteld vervalt door wijzigingen in het BBV. Bij de bestemming van het resultaat over 2019 is in het kader van het versterken van de algemene reserve voorgesteld het restant van deze bestemmingsreserve te laten vrijvallen.

[42] Dat wil zeggen de vrijval is gelijk aan de verhouding van de afschrijving in het boekjaar tot de totale afschrijvingen gedurende de looptijd in relatie tot de beschikbare bestemmingsreserve aan het begin van het boekjaar. Dat zorgt dat de jaarlijkse onttrekking in evenwicht is met de jaarlijkse afschrijvingen.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval bij resultaat bestemming 2019	2020-P	-		-318
Totaal mutaties		**-**		**-318**

Sociale structuurvisie
Dekking van de sociale structuurvisie. Onttrekking conform begroting.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval	2020-P	-	55	-
Totaal mutaties		**-**	**55**	**-**

Fonds dorpshuizen
Bij de tweede bestuursrapportage 2011 is besloten om het restant van het beschikbare budget voor dorpshuizen bij de jaarrekening 2011 in een reserve te storten. Deze reserve is beschikbaar voor de begeleiding van de dorpshuizen naar zelfstandige dorpshuizen, die geen gemeentelijke bijdrage meer nodig hebben. Toevoeging conform begroting.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Jaarlijkse dotatie in fonds dorpshuizen	2020-P	25	-	-
Totaal mutaties		**25**	**-**	**-**

Zonneleningen
Ter stimulering voor het opwekken van duurzame energie. Er heeft een onttrekking van € 50.000 plaatsgevonden. Dit bedrag staat uit onder de financiële vaste activa.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Onttrekking voor het verstrekken van leningen	2020-P	-	50	-
Totaal mutaties		**-**	**50**	**-**

Versterking fysieke aantrekkelijkheid
Dekking voor activiteiten die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de infrastructuur, bevordering van de cultuurhistorie en versterking van de lokale economie. In 2020 hebben geen mutaties plaatsgevonden. Deze bestemmingsreserve is beschikbaar ter dekking van kapitaallasten Ruimtelijk actieplan Havelte en de (eventuele) aanleg parkeerterrein Frederiksoord.

Duurzame landbouw
Bij de bestemming van het resultaat over 2019 is in het kader van het versterken van de algemene reserve voorgesteld deze bestemmingsreserve op te heffen en het saldo te laten vrijvallen.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval bij resultaat bestemming 2019	2020-P		-	-200
Totaal mutaties			**-**	**-200**

Innovatieve initiatieven
Bij de bestemming van het resultaat over 2019 is in het kader van het versterken van de algemene reserve voorgesteld deze bestemmingsreserve op te heffen en het saldo te laten vrijvallen.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval bij resultaat bestemming 2019	2020-P		-	-200
Totaal mutaties			**-**	**-200**

Maatschappelijke voorzieningen
In het nieuwe coalitieakkoord ‘Grensverleggend besturen 2.0’ is voorgesteld de reserve met een omvang van € 200.000 in stand te houden voor het geval zich een situatie voordoet waarbij een dorpshuis, zwembad of andere maatschappelijke voorziening dringend financiële steun nodig heeft om de accommodatie veilig, schoon en functioneel te houden. Bij de bestemming van het resultaat over 2019 is in het kader van het versterken van de algemene reserve en voorgesteld € 200.000 te laten vrijvallen.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval bij resultaat bestemming 2019	2020-P		-	-200
Totaal mutaties			**-**	**-200**

Invoering Omgevingswet
De invoering van de Omgevingswet zal deze bestuursperiode van groot belang zijn. De wet kent niet alleen inhoudelijk vergaande veranderingen, maar zal ook een omslag in rol en houding van de gemeente betekenen. In 2020 is een projectbegroting gemaakt en is bij de Voorjaarsrapportage 2020 de begrote onttrekking verhoogt.

Bedragen x € 1.000

Mutaties algemene reserve	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Projectkosten invoering omgevingswet	2020-P		458	-
Totaal mutaties			**458**	**-**

Duurzaamheid
Eind 2018 is tijdens een Raadsvergadering de bestemmingsreserve duurzaamheid in het leven geroepen ter dekking van de transitie naar hernieuwbare energiebronnen en klimaat robuuste openbare ruimte. In 2020 is deze reserve gevormd t.l.v. de reserve fysieke aantrekkelijkheid en zijn de eerste uitgaven gedaan.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vrijval kosten voor duurzaamheid	2020-06		169	-
Totaal mutaties			**169**	**-**

Stad & Esch
Ter dekking van de kapitaallasten van sportaccommodatie en ontmoetingsruimte Stad en Esch Diever. Deze bestemmingsreserve is gevormd in de plaats van de door de raad beoogde onttrekking uit de algemene reserve, welke methode door gewijzigde regels omtrent de verwerking van activa niet langer is toegestaan.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Kapitaallasten Stad & Esch	2020-P	-	39	-
Totaal mutaties		**-**	**39**	**-**

Regiodeal
De Bedrijvenregeling heeft in de periode 2017 tot en met 2019 gelopen en wij als gemeente hebben een bedrag van € 300.000 daarvoor beschikbaar gesteld. Het aantal aanvragen vanuit onze gemeente voor deze regeling is beperkt geweest. Na aftrek van de kosten en de beschikbaar gestelde subsidies hebben wij dit jaar een bedrag van € 206.750 van de provincie terug ontvangen.
Bij de Najaarsrapportage is voorgesteld een bestemmingsreserve in te stellen voor de duur van drie jaar. De looptijd is van 1 oktober 2020 tot en met 31 december 2023.
In de komende drie jaar zal € 70.000 worden onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

Bedragen x € 1.000

Mutatie	Besluit	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming result. 2019
Vorming reserve Regio Deal	2020-13	206		-
Totaal mutaties		**206**		**-**

Resultaat van de rekening van baten en lasten
Dit betreft het gerealiseerde rekeningresultaat 2020 dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerde rekeningresultaat in 2020 bedraagt € 82.646 voordelig.

Voorzieningen
Toelichting vindt plaats voor die voorzieningen die ultimo 2020 aanwezig zijn. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Het verloop van het totaal van de voorzieningen gedurende het verslagjaar is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
Voorzieningen t.b.v. toekomstige verplichtingen en of verliezen					
Voormalige bestuurders en personeel	1.687	-	143	-	1.544
Gemeenschappelijke regeling	237	-	237	-	-
Subtotaal	**1.924**	**-**	**380**	**-**	**1.544**
Voorzieningen ter egalisatie van kosten					
Meerjarenonderhoud gebouw en	1.536	335	-	121	1.750
Voorziening onderhoud kunstw erken	63	456	-	245	274
Groot onderhoud w egen	2.905	895	-	1.465	2.335
Subtotaal	**4.504**	**1.686**	**-**	**1.831**	**4.359**
Voorzieningen t.b.v. gelden van derden met gebonden bestemming					
Vervangingsinvesteringen riolering	2.611	1.858	-	436	4.033
Subtotaal	**2.611**	**1.858**	**-**	**436**	**4.033**
Voorzieningen t.b.v. gelden van derden met gebonden bestemming					
Egalisatievoorziening riolering	1.704	86	1.000	-	790
Subtotaal	**1.704**	**86**	**1.000**	**-**	**790**
Totaal voorzieningen	**10.743**	**3.630**	**1.380**	**2.267**	**10.726**

Voorziening(en) ten behoeve van toekomstige verplichtingen
Dit betreffen de voorzieningen voor de toekomstige verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.

Voorziening (voormalig) bestuurders en personeel
Deze voorziening is gevormd ter dekking van het wachtgeld en pensioenen van voormalig bestuurders. In 2020 is de voorziening voor een bedrag van € 143.000 aangewend voor de betaling van wachtgelden en pensioengelden. Per einde 2020 bedraagt de voorziening nog bijna € 1.544.000.

Voorziening gemeenschappelijke regeling
Deze voorziening is gevormd ter dekking van de opgenomen vordering op de gemeenschappelijke regeling Reestmond over 2020. Er zijn in 2020 afspraken gemaakt, waardoor de vordering en de voorziening zijn komen te vervallen.

Voorziening(en) ter egalisatie van kosten
Dit betreffen de voorzieningen die betrekking hebben op kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar (of in een voorafgaand begrotingsjaar) en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Meerjarenonderhoud gebouwen
Deze voorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten voor het (groot)onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. De totale kosten zijn gebaseerd op een plan voor de komende 10 jaar. Dit meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt eens in de drie jaar herzien. In 2020 is conform het beheerplan een bedrag van € 335.000 toegevoegd aan de voorziening.
Daarnaast is een bedrag van € 121.000 aangewend voor het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen waar een bedrag van € 310.000 was begroot. Per einde 2020 bedraagt de voorziening nog € 1.750.000.
Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP[43] is per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het onderhoudsplan

Voorziening onderhoud kunstwerken
Deze voorziening is gevormd bij de voorjaarsrapportage 2020 en dient ter egalisatie van de kosten voor het (groot)onderhoud van de kunstwerken (bruggen, vlonder, beschoeiingen en dergelijke). De totale kosten zijn gebaseerd op een beheerplan voor de komende 10 jaar.
Dit MJOP wordt eens in de drie jaar herzien. In 2020 is een bedrag van € 175.000 aan de voorziening toegevoegd. Dat bedrag bestaat uit de jaarlijkse gelijke toevoeging van € 130.000 en de eenmalige toevoeging van € 45.000 bij de Najaarsrapportage 2020. Dit vanwege het inhalen van noodzakelijke investeringen en het op peil brengen van de voorziening. Doordat de voorziening eind 2020 negatief wordt door een grotere aanwending moet € 6.675 extra aan de voorziening worden toegevoegd. Dit bedrag was niet begroot. De aanwending bedraagt € 245.000 (begroot € 30.000).
Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP is per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Bij de Voorjaarsrapportage 2018 is een meerjaren onderhoudsplan voorgesteld voor 2018 t/m 2027. Door vertraging in voorbereiding en uitvoering heeft in 2018 geen dotatie plaatsgevonden in deze voorziening. De looptijd van het MJOP wijzigt daardoor van 2018 t/m 2027 naar 2019 t/m 2028. De jaarlijkse stortingen blijken nu te laag te zijn. Er moet thans € 274.315 te worden bijgestort, om te voorkomen dat in 2028 deze voorziening negatief zal worden. Het saldo en de toekomstige dotaties is daarna voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud de gedurende de looptijd van het onderhoudsplan.

Groot onderhoud wegen
Deze voorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten voor het (groot)onderhoud en achterstallig onderhoud van de wegen binnen het gebied van de gemeente. Voor het onderhoud is een plan opgesteld dat eens in de twee jaar wordt herzien. Conform begroting 2020 is een bedrag van € 895.000 aan de voorziening toegevoegd. In totaliteit is een bedrag van € 1.465.000 aangewend voor het groot onderhoud wegen (begroot € 1.958.000). Per einde 2020 bedraagt de voorziening nog ruim € 2.335.000.

[43] MJOP staat voor meer jaren onderhoudsplan.

Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP is per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Het saldo en de toekomstige dotaties zijn voldoende dekkend voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het onderhoudsplan

Voorziening(en) ten behoeve van de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen
Dit zijn voorzieningen ten behoeve van bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Vervangingsinvesteringen riolering
Deze voorziening is gevormd voor de dekking van kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen voor de riolering. Conform het GRP is een bedrag van € 800.000 toegevoegd aan de voorziening. Het verschil in de kapitaallasten is tevens toegevoegd aan de voorziening en bedraagt ruim € 58.000. In totaliteit is € 436.000 uit de voorziening aangewend ten gunste van de vervangingsinvesteringen 2020 (€ 824.000 begroot).
Het toereikend zijn van de voorziening voor de looptijd van het MJOP is per ultimo van het boekjaar beoordeeld. Omdat bij begroting 2021 is besloten de dotatie met € 100.000 te verlagen blijkt deze voorziening niet langer kostendekkend. Dat komt mede door de overheveling van € 1 miljoen bij de jaarrekening 2019 naar de egalisatievoorziening riolering. Dat draaien we dit jaar terug. Daarmee wordt bereikt dat het saldo en de toekomstige dotaties voldoende dekkend zijn voor het nog te onttrekken toekomstige onderhoud gedurende de looptijd van het onderhoudsplan. Ultimo 2020 bedraagt de voorziening nog € 4.033.000

Voorziening(en) ten behoeve van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden
Dit zijn voorzieningen ten behoeve van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Egalisatievoorziening riolering
Via deze voorziening wordt het saldo van de baten en lasten met betrekking tot de rioolheffing geëgaliseerd. De kostendekkendheid wordt beoordeeld in paragraaf A, pag. 58. Omdat er minder kosten zijn gemaakt dan uit de heffing wordt ontvangen, wordt een bedrag van € 86.000 aan deze voorziening toegevoegd.
Vanwege de beoordeling van het toereikend zijn van de voorziening vervangingsinvestering riolering wordt het in 2019 hier toegevoegde bedrag van € 1 miljoen hier gemuteerd. En overgeheveld naar de voorziening vervangingsinvestering riolering. Het bedrag is bij de vaststelling van de begroting 2021 verwerkt als een lagere jaarlijkse dotatie. Per einde 2020 bedraagt de voorziening € 790.000.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar
De vaste schulden van de gemeente Westerveld bestaan ultimo 2020 enkel uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen.

Onderhandse leningen
De onderhandse leningen bestaan volledig uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen. In april 2020 is aanvullende financiering opgenomen van € 4 miljoen. De totale vaste schulden bedragen circa € 9,9 miljoen. Het verloop van de vaste schulden is hieronder opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Onderhandse leningen	Boekwaarde 31-12-2019	Opgenomen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020	Betaalde rente
Van binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
Langlopende lening BNG 90058	454	-	91	363	3
Langlopende lening BNG 87141	54	-	18	36	3
Langlopende lening BNG 98177	1.800	-	200	1.600	19
Langlopende lening BNG 88185	290	-	73	218	9
Langlopende lening BNG 95306	450	-	150	300	13
Langlopende lening BNG 89538	454	-	91	363	17
Langlopende lening BNG 112544	3.000	-	120	2.880	20
Langlopende lening BNG 87895	218	-	54	163	83
Langlopende lening BNG 86900	54	-	18	36	38
Langlopende lening BNG 113821	-	4.000	-	4.000	4
Totaal onderhandse geldleningen	**6.775**	**4.000**	**815**	**9.960**	**211**

Een nadere toelichting op de opgenomen geldleningen en de betaalde rente is opgenomen in de paragraaf D: financiering.

B.4.4 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen, overige kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kasgeldlening BNG Bank	7.000	4.500	7.000	4.500
Banksaldi BNG Bank	-	-	-	-
Crediteuren	3.123	2.279	3.090	2.312
Totaal netto-vlottende schulden	**10.123**	**6.779**	**10.090**	**6.812**

Overige kasgeldleningen
De overige kasgeldleningen heeft betrekking op een kasgeldlening bij de BNG bank. Eind 2020 bedraagt deze kasgeldlening nog € 4,5 miljoen.

Banksaldi
Betreft de rekeningcourantverhouding bij de BNG voor afgerond € 176 (roodstand).

Overige schulden
De overige vlottende schulden bestaan uit de crediteurenpositie van de gemeente Westerveld. De vermeerdering betreft de openstaande nog te betalen facturen per ultimo van het jaar. Onder verminderingen staan de betalingen op het crediteuren saldo 2019 en een presentatie correctie 2019 van de loonheffing. Eind 2020 bedraagt het openstaande crediteurensaldo nog € 2,3 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen opgebouw d in het begrotingsjaar	1.674	3.665	3.432	1.907
Ontvangen voorschotten met specifiek best.doel	68	2.469	68	2.469
Totaal overlopende passiva	**1.742**	**6.134**	**3.499**	**4.376**

Overlopende passiva
De overlopende passiva bestaan vooral uit de verplichtingen die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar maar pas in latere boekjaren tot een betaling zullen leiden.

Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar

Hieronder vallen de transitorische posten als nog te betalen bedragen (€ 1.514.000) en de transitorische rente (€ 108.000). Nog te betalen afrekeningen WMO (€ 62.000) en jeugdhulp (€ 182.500). Nog te betalen energie belasting (€ 20.441), aanvulling eigen vermogen SSC-ONS (€ 20.312), afdrachten werk en inkomen (€ 236.000). Nog te betalen aan kolonie van Weldadigheid voor o.a. tentoonstelling (€ 20.000). Omdat met ingang van 2020 de loonbelasting over de maand in dezelfde maand wordt afgedragen is er geen verplichting loonheffing per ultimo 2020.

Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel

De ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, dienen te worden uitgesplitst naar het soort overheidslichaam waarvan de uitkering is ontvangen. Het saldo is gepresenteerd in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000

Ontvangen voorschotbedragen	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Subsidie impuls culturele activiteiten Westerveld	15	-	15	-
Subsidie activiteiten 75 jaar vrijheid Westerveld	25	-	25	-
Subsidie permanente verkeerseducatie 2020	28	-	28	-
Vennotschapsbelasting	-	380	-	380
Subsidie startersw oningen	-	71	-	71
Subsidie provincie Drenthe	-	140	-	140
TOZO middelen	-	1.877	-	1.877
Totaal ontvangen overige Nederl. overheid	**68**	**2.469**	**68**	**2.469**
Totaal ontvangen voorschotbedragen	**68**	**2.469**	**68**	**2.469**

Vanwege Covid-19 heeft de gemeente voor de ondersteuning van zelfstandigen een bijdrage ontvangen van € 4,9 miljoen. Daarvan is € 2,7 miljoen besteed voor de ondersteuning. Voor de eigen uitvoeringskosten wordt een bedrag van € 375.000 ingehouden. Per saldo is een bedrag van € 1,8 miljoen te veel ontvangen, welk bedrag zal worden gebruikt in 2021 voor nieuwe aanvragen. Door de winstneming op de grondexploitaties moet fiscaal worden afgerekend voor de VpB. Er wordt een VpB geraamd van € 380.000 voor 2019 en 2020.

Verder is er een vooruit ontvangen subsidie ten behoeve van starterswoningen in Vledder en circulaire woningen Diever van de provincie Drenthe (€ 71.143) en een subsidie Permanente Verkeerseducatie (PVE) van de provincie Drenthe (€ 140.374).

B.4.5 Waarborgsommen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000

Gewaarborgde leningen	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2019	Aflos-singen	Boekwaarde 31-12-2020	Dekking
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
Stichting Actium BNG 84764	3.392	1.487	189	1.297	76%
Stichting Actium BNG 86225	12.132	5.528	556	4.973	59%
Stichting sporthal Vledder BNG 89572	210	99	9	90	100%
Stichting sporthal Vledder BNG 90704	208	96	10	87	100%
Stichting Biblionet Drenthe BNG 85810	228	114	12	102	100%
VVV Vleder/Frederiksoord BNG 86231	46	38	4	33	100%
Stichting De Menning E1234750	1.134	284	28	255	100%
St. Nat. Restauratiefonds 804544026/804544034	242	75	8	67	100%
Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	110	106	6	100	50%
Subtotaal	**17.703**	**7.826**	**822**	**7.003**	
Af: deel dekkingspercentage	-818	-359	-46	-313	
Af: deel dekkingspercentage	-4.948	-2.255	-227	-2.028	
Af: deel dekkingspercentage	-55	-53	-3	-50	
Subtotaal	**-5.821**	**-2.666**	**-275**	**-2.391**	
Totaal gewaarborgde leningen	**11.882**	**5.160**	**547**	**4.612**	

Bedragen x € 1.000

Garantstellingen	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2019	Aflos-singen	Boekwaarde 31-12-2020	Dekking
WSW achtervang	58.715	37.073	7.210	29.863	100%
Totaal garantstellingen	**58.715**	**37.073**	**7.210**	**29.863**	

De gewaarborgde leningen WSW betreffen de garantstellingen voor de woningbouwverenigingen die sociale woningen verhuren in onze gemeente. Wanneer een woningbouwvereniging niet aan de aflossingsverplichting van de afgesloten leningen kan voldoen, zal in eerste instantie de niet nagekomen verplichting worden gedekt uit het WSW-fonds. Als hier onvoldoende financiële middelen in zijn, zal de gemeente hiervoor worden aangesproken.

B.4.6 Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Het Covid-19 (Corona) virus heeft effect op de inzet door de organisatie en raken aan een aantal programma's. Doordat het Rijk compensatiepakketten ter beschikking heeft gesteld zijn de directe financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020 beperkt. Er kunnen wel effecten zijn op aan aantal beleidsterreinen binnen onze begroting 2021 en mogelijk in de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren."

B.4.7 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede-overheden en sociale fondsen). Het EMU-saldo wijkt af van het begrip exploitatiesaldo waarmee gemeenten en provincies werken. Het verschil zit onder meer in een andere behandeling van investeringen, afschrijvingen en voorzieningen. Voor de berekening van het EMU-saldo wordt mede gebruik gemaakt van de balans. Over de hoogte van het EMU-tekort zijn binnen Europa afspraken gemaakt. De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is de Nederlandse uitwerking van de Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. Deze wet moet de begrotingsdiscipline op nationaal en decentraal niveau waarborgen.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden.
Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten.

Referentiewaarde EMU-saldo
Europa let op de schuld van gemeenten, dat gebeurt via het EMU-tekort. Dit is de begrenzing van het bedrag waarmee de totale netto schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. De bedoeling is dat het gezamenlijke tekort van de gemeenten onder het plafond[44] voor het EMU-tekort blijft. Iedere gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die is afgeleid van dat plafond. Voor Westerveld bedraagt deze € 2.037.000[45].

Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen. Het kijken naar de individuele referentiewaarde voor gemeenten heeft in dat perspectief weinig zin. Mede omdat tekorten of overschotten vooral worden bepaald door schommelingen in de hoogte van investeringen en het aan- en verkopen van bouwgronden. Wat ook uit onderstaande berekening blijkt.

Berekening EMU-saldo
Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld komt voor het boekjaar 2020 uit op negatief € 1.000.000. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 1.000.000 hoger zijn dan de inkomsten. Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld is dus tekort verhogend aan het EMU-saldo van Nederland. De overschrijding blijft echter wel binnen de eerder genoemde referentiewaarde. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**
Periode	**T-1**	**T**
A. Geraamd exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-2.892	-1.779
B. Mutatie (im)materiële vaste activa	-3	-2
C. Mutatie voorzieningen	-237	-17
D. Mutatie voorraden	-1.508	-795
E. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-
F. Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)	**-1.618**	**-1.000**
G. EMU-saldo referentiewaarde 2020	-1.888	-2.037
H. Verschil EMU-saldo & referentiewaarde (F-G)	**270**	**1.037**

[44] In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (BOFV) is in mei 2018 de afspraak gemaakt dat de ruimte in het EMU-saldo voor de decentrale overheden tezamen voor de jaren 2020 tot en met 2022 totaal 0,4% van het BBP bedraagt.
[45]. De individuele referentiewaarde voor jaar t wordt opgenomen in de septembercirculaire van jaar t-1. Deze bedraagt 0,4% van € 54.024.000 totaal lasten na bestemming. Zie septembercirculaire 2019, pagina 116.

B.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

B.5.1 Toelichting financiële afwijkingen programma's

De gemeente Westerveld heeft in de jaarrekening gekozen om een toelichting, op het overzicht van baten en lasten, per programma te verantwoorden in hoofdstuk Deel A.1 Programmaverantwoording. Hieronder zijn de drie belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Toelichting op de programma's
Het resultaat wijkt af van de laatste bijstelling van budgetten in 2020 Een globale analyse van dat verschil is als volgt:

Omschrijving	Progr.	Bedrag x € 1000	V / N	I/S
Op overhead extra lasten voor de inhuur van personeel o.a. voor het invullen van capaciteit door het hoger dan begrote ziekteverzuim	0.4	524	N	S
Doorbelaste loonkosten voor detachering personeel	0.4	148	V	S
Overschrijding transitie ICT technisch beheer naar SSC-ONS	0.4	275	N	I
Lagere dividend uitkeringen a.g.v. slechter economisch klimaat	0.5	92	N	S
Algemene uitkering: voorgaande jaren	0.7	131	N	I
Algemene uitkering: cf. decembercirculaire	0.7	73	V	I
Algemene uitkering: verschil met gemaakte berekening september	0.7	136	V	S
VpB 2019 en 2020 op winsten uit grexen	0.9	380	N	I
Aanvulling dotatie voorzieningen kunstwerken (negatieve voorziening 2028)	2.1	274	N	I
Opbrengst toeristenbelasting	3.4	307	V	I
Opbrengst forensenbelasting	3.4	21	N	S
Inzet handhaving vakantieparken door latere en andere inzet	3.4	43	V	I
Afrekening solidariteit jeugdhulp 2018	6.7	120	V	I
Een nadeel op baten en lasten in het sociale domein	Progr. 6	437	N	S
TOZO middelen dekking eigen organisatiekosten	Progr. 6	375	V	I
Aanvullende storting egalisatievoorziening rioleringen vanwege tarief	7.2	144	N	S
Lagere beheerskosten rioleringen (visuele inspectie, beheersysteem e.d.)	7.2	221	V	I
Een voordeel in het programma op verwerking van afval	7.3	178	V	S/I
Oud papier aanvulling subsidie	7.3	45	N	I
Lagere baten begraafplaatsen	7.3	67	N	S
Minder trajecten bestemmingsplannen en vrijval besteding facetbestemmingsplan	8.0	165	V	I
GREX: Tussentijdse winstneming	8.0	1.243	V	I
GREX: Vormen voorziening Vledder Noord fase 1B	8.0	295	N	I
GREX: Vrijval voorziening Oeveraseweg	8.0	129	V	I
WABO omgevingsvergunningen	8.0	190	V	I
Vrijval bestemmingsreserve zonnelening / starterslening	8.1	50	V	I
Onttrekking bestemmingsreserve ter dekking kapitaallasten Stad en Esch	0.10	39	V	I
Onttrekking bestemmingsreserve ter dekking kapitaallasten gemeentehuis	0.10	49	N	S
Onttrekking bestemmingsreserve licht en duisternisplan	0.10	164	N	I
Onttrekking bestemmingsreserve ruimtelijk actieplan Havelte (nog niet gereed)	0.10	48	N	I
Saldo overige niet nader verklaarde baten en lasten		37	N	I/S
Totaal		**508**	V	
Waarvan incidenteel		**403**	V	I

Voor een meer gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar Deel A.1: Programmaverantwoording.

Overhead
Voor een toelichting op de overhead wordt verwezen naar de overige programma onderdelen op pag. 48 en naar de paragraaf E bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting
Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierbij gaat het uitsluitend om winstgevende activiteiten waarbij in algemene zin sprake is van een onderneming. Voor de gemeente Westerveld gaat het alleen om de grondexploitaties. Tot en met 2018 is de VpB aangifte gedaan en afgerekend.
Op basis van de nu bekende gegevens is er voor de jaren 2019 en 2020 sprake van fiscale winst op de grondexploitaties. We hebben daarbij rekening gehouden met verliescompensatie uit voorgaande of toekomstige jaren. De reden van de fiscale winst komt vooral door de wijzigingen in de planvorming Kalterbroeken. Enerzijds zijn de civiel technische kosten een stuk lager en anderzijds is er sprake van een versnelde uitgave van grond (oorspronkelijke looptijd tot 2034, dat wordt nu 2022), waardoor de plankosten lager zijn en de opbrengsten hoger dan verwacht.

De belastingdienst is in overleg getreden met de branche organisatie voor afvalbedrijven (NVRD) aangaande de belastingplicht VpB in collectief verband. De gemeente neemt met de activiteit ‘het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst[46]’ deel aan het economisch verkeer. Gelet op het gegeven dat met deze activiteit ook aan de overige voorwaarden van het drijven van een onderneming wordt voldaan - is er sprake van een voor de VpB belaste activiteit.

We verwachten een belastingheffing VpB van € 130.000 voor 2019 en € 250.000 voor 2020.

Onvoorzien
In de begroting 2020 is een post voor onvoorzien van € 20.000 (€ 1 per inwoner) opgenomen. Dit bedrag is bestemd om eventuele tegenvallers op te vangen en nog niet te kwantificeren uitgaven die zich in de loop van het verslagjaar voor doen.

Algemene dekkingsmiddelen
Voor het inzicht in de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen dient onderstaand overzicht. Algemene dekkingsmiddelen.

[46] Voor het inzamelen van huishoudelijk afval neemt een gemeente niet deel aan het economisch verkeer en voldoet daarmee niet aan alle voorwaarden voor het drijven van een onderneming.

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
Lasten						
Algemene heffingen						
OZB-gebruikers	-	-	-	-	-	V
OZB eigenaren	295	276	311	323	12	N
Subtotaal alg. heffingen	**295**	**276**	**311**	**323**	**12**	N
Uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-	V
Dividend	1	1	1	1	-0	V
Overige (toevallige) baten en lasten	185	238	197	122	-75	V
Subtotaal Lasten	**481**	**515**	**509**	**447**	**-62**	**V**
Baten						
Algemene heffingen						
OZB-gebruikers	353	365	365	370	5	V
OZB eigenaren	2.875	3.170	3.170	3.222	52	V
Subtotaal alg. heffingen	**3.228**	**3.535**	**3.535**	**3.592**	**57**	**V**
Uitkeringen gemeentefonds	30.678	31.087	32.654	32.731	77	V
Dividend	911	861	852	747	-106	N
Overige (toevallige) baten en lasten	158	36	37	54	17	V
Subtotaal Baten	**34.975**	**35.519**	**37.079**	**37.124**	**46**	**V**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**34.494**	**35.004**	**36.569**	**36.677**	**108**	**V**

In de paragraaf A lokale heffingen wordt nader ingegaan op de lokale heffingen. De algemene uitkeringen zijn gebaseerd op de decembercirculaire van 2020. Het dividend is lager dan 2018 als gevolg van de verkoop van de aandelen van Enexis. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de overige programma onderdelen.
De algemene uitkeringen gemeentefonds zijn € 77.000 hoger dan begroot. In de decembercirculaire zijn o.a. extra middelen ontvangen uit het 3e coronamaatregelenpakket. Door het tijdstip van het beschikbaar komen van deze middelen werken ze positief door in het resultaat over 2020.
De dividenduitkeringen zijn lager, omdat bedrijven door overheidssteun Covid-19 terughoudend omgaan met het uitkeren van dividend.

De gemeente Westerveld heeft bestemmingsreserves gevormd in het verleden voor een specifiek doel. Jaarlijks vinden stortingen en onttrekkingen plaats. Naast een presentatie in baten en lasten wordt onderstaande onttrekkingen en stortingen getoond per programma.

Bedragen x € 1.000

Reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	
Lasten (Storting in reserve)						
0 Bestuur en ondersteuning	5.896	85	203	203	-	V
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	V
2 Verkeer en vervoer	24	-	-	-	-	V
3 Economie	120	-	324	320	-3	V
4 Onderwijs	-	-	-	-	-	V
5 Sport cultuur en recreatie	56	-	164	164	-	V
6 Sociaal domein	628	25	197	197	-	V
7 Volksgezondheid en milieu	7	-	260	260	-	V
8 VHROSV	-	-	-	-	-	V
Subtotaal Lasten	**6.731**	**110**	**1.148**	**1.145**	**-3**	**V**
Baten (Beschikking uit reserve)						
0 Bestuur en ondersteuning	6.258	429	653	605	-48	N
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	V
2 Verkeer en vervoer	45	213	247	24	-223	N
3 Economie	20	20	140	140	-	V
4 Onderwijs	32	-	-	39	39	V
5 Sport cultuur en recreatie	475	285	367	358	-9	N
6 Sociaal domein	662	55	638	658	20	V
7 Volksgezondheid en milieu	280	213	607	615	8	V
8 VHROSV	196	400	923	568	-355	N
Subtotaal Baten	**7.968**	**1.614**	**3.575**	**3.007**	**-568**	**N**
Totaal mutatie in reserves	**1.237**	**1.505**	**2.427**	**1.862**	**-565**	**N**

In programma 0 betreft het een nadeel in de dekking van de kapitaallasten gemeentehuis € 48.000.
In programma 2 valt de bestemmingsreserve licht- en duisternisplan vrij. Bij de jaarrekening 2019 is de methodiek gewijzigd en is bij de bestemming van het resultaat over 2019 besloten deze bestemmingsreserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve. Zie jaarrekening 2019, pag. 13 en 25. In de begroting 2020 was nog uitgegaan van een onttrekking van € 164.000. Dat geeft in deze jaarrekening een nadelig verschil. Daarnaast is ruimtelijk actieplan Havelte nog niet gereed gemeld. Er zijn geen afschrijvingslasten en derhalve is er ook geen vrijval uit de bestemmingsreserve. Een nadelig verschil van € 48.000.
In programma 4 is abusievelijk geen rekening gehouden met de vrijval van de bestemmingsreserve ter dekking kapitaallasten Stad en Esch. Een voordeel van € 39.000.
In programma 7 is sprake van een lagere onttrekking voor de duurzaamheidsagenda van € 42.000 en is er een vrijval uit de bestemmingsreserve zonneleningen/ startersleningen van € 50.000. In programma 8 is de onttrekking voor het project invoering omgevingswet € 355.000 lager. Het bedrag blijft beschikbaar in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve en zal in latere jaren alsnog worden besteed aan het doel.

Voor een toelichting wordt verwezen naar overzicht van het verloop in het gedetailleerde overzicht mutaties reserves (Hoofdstuk B.5.2).

B.5.2 Overzicht mutaties reserves

Mutaties op de reserves per programma

Ten behoeve van het inzicht is hieronder een gespecificeerd overzicht opgenomen van de mutaties reserves per programma. Per mutaties is de begrote en gerealiseerde mutatie gepresenteerd. Aanvullend is de begroting(swijziging) benoemd waarmee de raad de mutatie van de reserve heeft goedgekeurd. In de bijlagen (bijlage 1) is een totaaloverzicht opgenomen van het verloop van de reserves in 2020.

Besluit	Reserve	Omschrijving mutatie	Begroting 2020 voor wijziging		Begroting 2020 na wijziging		Realisatie 2020		Verschil
			Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Resultaat
Programma 0. Bestuur en ondersteuning									
2020-P	R.305117	Jaarlijkse dekking kapitaallasten MFA Havelte	-	-120.700	-	-120.700	-	-123.178	-2.478
2020-P	R.305112	Kapitaallasten gemeentehuis	-	-308.154	-	-308.154	-	-259.019	49.135
2020-P	R.300006	Begrotingsresultaat 2020	84.813	-	-	-	-	-	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Dieversluis		-	-	-8.535	-	-8.535	-
2020-1	R.305010	Budgetoverh. 2019-2020 Onderzoek effecten uitvoering WMO	-	-	-	-10.000	-	-10.000	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 BGT fase 2	-	-	-	-54.800	-	-53.647	1.153
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Budget werf Havelte	-	-	-	-5.000	-	-5.000	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Inhuur t.b.v. ONS	-	-	-	-145.600	-	-145.600	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 HR adviseur (regelingen WNRA)	-	-	40.000	-	40.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Verkiezingen	-	-	52.000	-	52.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Risico analyse	-	-	33.600	-	33.600	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Vervanging Zaaksysteem	-	-	62.500	-	62.500	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Rekenkamerbudget	-	-	15.000	-	15.000	-	-
Totaal mutatie reserves programma 0. Bestuur en ondersteuning			**84.813**	**-428.854**	**203.100**	**-652.789**	**203.100**	**-604.979**	**47.810**
Programma 2. Verkeer en vervoer									
2020-P	R.305137	Licht- en Duisternisplan 2011-2020	-	-164.725	-	-164.725	-	-	164.725
2020-P	R.305145	Afschrijving ruimtelijk actieplan Havelte	-	-48.000	-	-48.000	-	-	48.000
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Realisatie GVVP	-	-	-	-24.500	-	-14.525	9.975
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Actualisatie wegenlegger	-	-	-	-9.745	-	-9.745	-
Totaal mutatie reserves prog. 2. Verkeer en vervoer			**-**	**-212.725**	**-**	**-246.970**	**-**	**-24.270**	**222.700**
Programma 3. Economie									
2020-P	R.305121	Co-financiering LEADER ter versterking vrijetijdseconomie	-	-19.857	-	-19.857	-	-19.857	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 St. Holtinger Schaapskudde	-	-	-	-60.000	-	-60.000	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Vrijetijdsprogramma	-	-	-	-60.000	-	-60.000	-

Besluit	Reserve	Omschrijving mutatie	Begroting 2020 voor wijziging		Begroting 2020 na wijziging		Realisatie 2020		Verschil
			Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Resultaat
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Wandelknooppuntennetwerk	-	-	53.700	-	53.700	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Subsidies	-	-	20.000	-	20.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Productontwikkeling	-	-	40.000	-	40.000	-	-
2020-13	R.305155	Vorming bestemmingsreserve Regiodeal 2020-2023	-	-	210.000	-	206.750	-	-3.250
Totaal mutatie reserves prog. 3. Economie			**-**	**-19.857**	**323.700**	**-139.857**	**320.450**	**-139.857**	**-3.250**
Programma 4. Onderwijs									
2020-P	R.305152	Kapitaallasten Stad & Esch	-	-	-	-	-	-38.880	-38.880
Totaal mutatie reserves programma 4. Onderwijs			**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-38.880**	**-38.880**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie									
2020-P	R.305007	Verzelfstandiging zwembaden	-	-284.714	-	-284.714	-	-284.714	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Budget Erfgoed	-	-	-	-57.700	-	-56.461	1.239
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Cultuurcoach	-	-	44.300	-	44.300	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Hart van Frederiksoord	-	-	15.000	-	15.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Culturele infrastructuur	-	-	105.000	-	105.000	-	-
2020-6	R.300001	Kerkenvisie uit Alg. reserve	-	-	-	-25.000		-16.810	8.190
Totaal mutatie reserves programma 5. Sport, cultuur en recreatie			**-**	**-284.714**	**164.300**	**-367.414**	**164.300**	**-357.985**	**9.429**
Programma 6. Sociaal domein									
2020-P	R.305138	Sociale structuurvisie	-	-55.000	-	-55.000	-	-55.000	-
2020-P	R.305140	Fonds dorpshuizen	25.000	-	25.000	-	25.000	-	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Eenzamheid	-	-	-	-125.000	-	-145.000	-20.000
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Budget Culturele activiteiten	-	-	-	-107.750	-	-107.750	-
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Project integrale toegang	-	-	-	-350.000	-	-350.000	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Armoedebudget	-	-	31.000	-	31.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Maatschappelijke initiatieven	-	-	50.000	-	50.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Maatschappelijke initiatieven	-	-	13.960	-	13.960	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Maatschappelijke initiatieven	-	-	78.940	-	78.940	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Maatschappelijke initiatieven	-	-	-50.000	-	-50.000	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Maatschappelijke initiatieven	-	-	29.344	-	29.344	-	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Eenzaamheid	-	-	19.000	-	19.000	-	-
Totaal mutatie reserves programma 6. Sociaal domein			**25.000**	**-55.000**	**197.244**	**-637.750**	**197.244**	**-657.750**	**-20.000**
Programma 7. Volksgezondheid en milieu									
2020-P	R.305135	Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	-	-152.000	-	-152.000	-	-152.000	-

Besluit	Reserve	Omschrijving mutatie	Begroting 2020 voor wijziging		Begroting 2020 na wijziging		Realisatie 2020		Verschil
			Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Resultaat
2020-P	R.305151	Duurzaamheid	-	-61.200	-	-211.200	-	-169.361	41.839
2020-P	R.305143	Budget zonnelening t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-50.000	-50.000
2020-6	R.300001	Klimaatmiddelen uit Algemene reserve	-	-	-	-137.098	-	-137.098	-
2020-6	R.300001	Klimaatmiddelen uit Algemene reserve	-	-	-	-100.000	-	-100.000	-
2020-15	R.305010	Budgetoverheveling 2020-2021 Transitievisie warmte	-	-	260.000	-	260.000	-	-
Totaal mutatie reserves prog. 7. Volksgezondheid en milieu			**-**	**-213.200**	**260.000**	**-600.298**	**260.000**	**-608.459**	**-8.161**
Programma 8. VHROSV									
2020-P	R.305150	Invoering Omgevingswet		-400.000	-	-813.000	-	-458.019	354.981
2020-1	R.305010	Budgetoverheveling 2019-2020 Woonvisie	-	-	-	-7.000	-	-7.000	-
2020-6	R.300001	Facetbestemmingsplan uit Algemene reserve				-110.000		-110.000	-
Totaal mutatie reserves programma 8. VHROSV			**-**	**-400.000**	**-**	**-930.000**	**-**	**-575.019**	**354.981**
Totaal toevoegingen en onttrekkingen reserves			**109.813**	**-1.614.350**	**1.148.344**	**-3.575.078**	**1.145.094**	**-3.007.199**	**564.629**

Structurele mutatie op de reserves
In principe zijn alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves incidenteel van aard. Er zijn echter uitzonderingen. Bij de bepaling van het structurele evenwicht is het van belang om rekening te houden met structurele mutaties van de reserves. Het BBV schrijft voor dat er een overzicht gegeven moet worden van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In onderstaand overzicht zijn de structurele mutaties aan de reserves weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Structurele mutatie reserves	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020
A. Structurele onttrekkingen uit reserves			
Bestemmingsreserve bouw gemeentehuis	308	308	259
Bestemmingsreserve MFA Havelte	121	121	123
Bestemmingsreserve Stad & Esch	-		39
Bestemmingsreserve Ruimtelijke actieplan Havelte	48	48	
Totaal structurele onttrekkingen uit reserves (A)	**477**	**477**	**421**
B. Structurele toevoegingen aan reserves			
Bestemmingsreserve fonds dorpshuizen	25	25	25
Totaal structurele toevoegingen (B)	**25**	**25**	**25**
(A -/- B) Saldo structurele mutaties	**452**	**452**	**396**

B.5.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Achtergrond
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dient de gemeentebegroting te voorzien in een overzicht van incidentele lasten en baten. Inzicht daarin is van belang voor de beoordeling[47] van het structurele en reële evenwicht van baten en lasten door de gemeenteraad. Daarnaast is het noodzakelijk voor het financiële toezicht en de beoordeling van de begrotingspositie door Gedeputeerde Staten. Het is daarmee ook een van de beoordelingscriteria om voor repressief financieel toezicht in aanmerking te komen.

Criteria
De incidentele baten en lasten zijn opgesteld met in achtneming van de door de commissie BBV daarvoor opgestelde richtlijnen in haar ‘notitie structurele en incidentele baten en lasten’. Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen kunnen beoordeeld worden als ‘incidenteel’, waarbij rekening wordt gehouden met de soort of de eigenschap van de begrotingspost.

Ter invulling is in de inventarisatie van incidentele baten en lasten uitgegaan van de volgende criteria:
- lasten/baten die alleen in het jaar 2020 voorkomen;
- lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2020-2023);
- lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar;
- onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Hieronder volgt het overzicht van incidentele baten en lasten voor de jaarrekening 2020. Hierbij de kanttekening dat incidentele baten en lasten met een waarde van kleiner dan € 50.000 zijn gesaldeerd per programma onder de noemer ‘overige incidentele baten’ of ‘overige incidentele lasten’. Dit ten behoeve van de overzichtelijkheid.

[47] Wettelijke taak gemeenteraad, art. 189-2 Gemeentewet.

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten per programma	Begr. 2020 v. wijziging	Begr. 2020 na wijziging	Realisatie 2020
A. Incidentele baten			
Programma 3. Economie			
COVID-19 lagere toeristenbelasting	-	-281	-38
Regiodeal: geld uit bedrijvenregeling	-	210	207
Totaal 3. Economie	**-**	**-71**	**168**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	-3	-3
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	**-**	**-3**	**-3**
Programma 6. Sociaal domein			
TOZO middelen	-	4.341	2.708
TOZO bijdrage kosten eigen organisatie	-	-	375
Beschermd wonen	197	197	136
Totaal 6. Sociaal domein	**197**	**4.538**	**3.220**
Programma 7. Volksgezondheid en milieu			
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	12	12
Inhuurkosten ABS (in heffing afvalstoffen)	-	60	60
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**-**	**72**	**72**
Programma 8. VHROSV			
Winstnemingen grondexploitaties 2020	-	-	1.243
Totaal 8. VHROSV	**-**	**-**	**1.243**
Algemene dekkingsmiddelen			
Bijdragen Algemene uitkering voorgaande jaren	-	172	41
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	792	792
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-**	**964**	**833**
Overhead			
Inruil rollend materieel	-	-	91
Totaal overhead	**-**	**-**	**91**
Onttrekkingen reserves			
Duurzaamheid	61	150	171
Co-financiering LEADER ter versterking vrijetijdseconomie	20	20	20
Onttrekking t.b.v. dekking verzelfstandiging zwembaden	285	285	285
Kerkenvisie	-	25	17
Klimaatmiddelen	-	237	237
Zonnelening - starterslening	-	-	50
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	152	152	152
Facetbestemmingsplan	-	110	110
Onttrekking t.g.v. exploitatie 2020 Omgevingswet	400	813	458
Overhevelingen 2019→2020	-	1.033	1.033
Totaal onttrekkingen reserves	**918**	**2.825**	**2.533**
Totaal incidentele baten (A)	**1.115**	**8.324**	**8.156**
B. Incidentele lasten			
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Inhuur griffie	-	49	63
Dotatie voorziening (voormalig) bestuurders	-	-	114
Dialoogavonden	-	10	8
Asieldierenopvang	-	11	11
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	53	53
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	**-**	**122**	**248**

Incidentele baten en lasten per programma	Begr. 2020 v. wijziging	Begr. 2020 na wijziging	Realisatie 2020
Programma 1. Veiligheid			
Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD)	-	11	11
Totaal 1. Veiligheid	**-**	**11**	**11**
Programma 2. Verkeer en vervoer			
GVVP	-	25	19
Extra dotatie voorziening kunstwerken	-	45	45
Aanvulling dotatie kunstwerken (niet negatief in 2028)	-	-	274
Klein onderhoud verkeer en vervoer	-	17	20
Totaal 2. Verkeer en vervoer	**-**	**86**	**359**
Programma 3. Economie			
Co-financiering LEADER	20	20	20
Holtinger schaapskooi	-	60	65
Onderhoudsbudget Holtingerpoort	-	12	11
Toeristisch platform STPW	20	20	-
Kolonieplan	25	45	54
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	10	10
Totaal 3. Economie	**65**	**168**	**160**
Programma 4. Onderwijs			
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	-19	-15
Totaal 4. Onderwijs	**-**	**-19**	**-15**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Sporthal De Spronk	-	45	-
Cultuurcoach	24	44	-
Archeologisch beleefpunt	-	8	7
Budget eikenprocessierups	61	139	38
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	118	9
Kerkenvisie	-	25	17
Inhaalafschrijvingen 2019 beheersplan sportvelden	-	-	8
Leerstoel aanjaagbudget	-	50	48
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	**85**	**429**	**126**
Programma 6. Sociaal domein			
Project integrale toegang 2020	-	350	307
Kansrijke start	-	4	-
TOZO regeling	-	4.341	2.708
Frictiekosten	100	100	81
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	105	105
Afrekening solidariteit jeugdhulp 2018	-	-	-120
Totaal 6. Sociaal domein	**100**	**4.900**	**3.082**
Programma 7. Volksgezondheid en milieu			
Duurzaamheidsbeleid	61	211	169
Inhuurkosten ABS (in heffing afvalstoffen)	-	120	120
Bezwaar VCE Westerveld transportkosten papierverwerking	-	-	45
Beheerskosten rioleringen (visuele inspectie, beheersysteem e.d.)	-	-	222
Klimaatmiddelen	-	237	-
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	98	89
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**61**	**666**	**645**
Programma 8. VHROSV			
Invoering Omgevingswet	400	866	458
Bestemmingsplannen	-	55	5
Facetbestemmingsplan	-	110	160
Vormen voorziening Grondexploitatie Vledder Noord 1B	-	-	295
Mutatie voorziening Grondexploitatie Oeveraseweg	-	-	-129

Incidentele baten en lasten per programma	Begr. 2020 v. wijziging	Begr. 2020 na wijziging	Realisatie 2020
Terugbetalen vergoeding zwerfafval 2013-2017	-	-	45
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	8	3
Totaal 8. VHROSV	**400**	**1.039**	**837**
Algemene dekkingsmiddelen			
WOZ project	-	35	35
VpB 2019 en 2020	-	-	380
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-**	**35**	**415**
Overhead			
Afwaarderen restant boekwaarden bij inruil	-	-	119
Implementatie SSC/ONS	-	354	518
Inzet HR adviseur regelingen	-	60	20
Privacy en informatieveiligheid (AVG/BIO)	-	23	-
Zaaksysteem	-	40	-
Werving Griffie	-	23	18
Totaal overhead	**-**	**500**	**675**
Toevoegingen reserves			
Vorming reserve Regiovisie	-	210	207
Overhevelingen 2020→2021	-	913	913
COVID-19 diverse compensatiepakketten	-	83	89
Totaal toevoegingen reserves	**-**	**1.207**	**1.209**
Totaal incidentele lasten (B)	**711**	**9.144**	**7.753**
Saldo incidentele baten en lasten (B-A)	**-403**	**820**	**-403**

Toelichting
Het saldo incidentele baten en lasten is € 403.000 negatief. Het evenwicht tussen structurele baten en lasten neemt daardoor af. Het rekeningresultaat 2020 gecorrigeerd voor dit negatieve saldo blijft structureel negatief. Reden waarom het kengetal in de paragraaf B weerstandsvermogen negatief wordt weergegeven.

Een overzicht (het saldo) van de afwijkingen op incidentele baten en lasten wordt gegeven onder paragraaf B.5.1 op pagina 119.

B.5.4 Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT)

Het BBV schrijft voor dat de salarissen van de griffier en gemeentesecretaris inzichtelijk zijn in verband met de wet normering topinkomens. Onderstaande tabellen geven het overzicht weer. De salarissen komen niet boven de normering van het topinkomen uit. Dat geldt ook voor de inhuur van de griffiefunctie.

Tabel 1a: Leidinggevende functionarissen met dienstbetrekking

Bedragen in €

Gegevens 2020	**R.J. van der Veen**	**R. Weernekers**	**N.L.J.J. Dusink**
Functiegegevens	**Griffier**	**Griffier**	**Gemeentescretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 30/06	24/08 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in FTE, jaarbasis)	88,89%	88,89%	100,00%
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	36.017	25.999	97.191
Beloningen betaalbaar op termijn	6.467	4.617	17.694
Subtotaal bezoldiging in het kader van de WNT	**42.484**	**30.616**	**114.885**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**89.334**	**63.399**	**201.000**
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	**42.484**	**30.616**	**114.885**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling 2019	01/01 - 31/12	n.v.t.	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in FTE)	88,89%	n.v.t.	100,00%
Dienstbetrekking?	Ja	Nee	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	70.958	n.v.t.	97.700
Beloningen betaalbaar op termijn	11.851	n.v.t.	16.212
Totaal bezoldiging in het kader van de WNT	**82.809**	n.v.t.	**113.912**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**172.660**	n.v.t.	**194.000**

Tabel 1b: Leidinggevende functionarissen zonder dienstbetrekking)

Gegevens 2020	**M. Frensel**
Functiegegevens	**Griffier**
Periode functievervulling in 2020 (aanvang – einde)	13/02 - 14/09
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	752
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	201.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	145.136
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	60.160
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**-**
Bezoldiging	**60.160**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	**-**
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2019	**n.v.t.**

B.5.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Kaders begrotingsrechtmatigheid
Bij de rechtmatigheidscontrole door de accountant vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Binnen het kader van de begrotingsrechtmatigheid zijn in 2020 een aantal begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen ten minste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:

#	Beschrijving soort onrechtmatigheid	Telt mee voor het oordeel?
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	Nee
2	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	Nee
3	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn	Ja
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd	Ja
5	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend	Ja
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt	
a	Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar	Ja
b	Geconstateerd na verantwoordingsjaar	Nee
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren	
a	Jaar van investeren	Ja
b	Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	Nee

Bij enkele (programma)onderdelen en kredieten is sprake van een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting of het toegekende investeringskrediet. Ten behoeve van de controle op de begrotingsrechtmatigheid is voor enkele overschrijdingen achteraf alsnog instemming vereist van de raad. Deze overschrijdingen zijn in de toelichting te herkennen aan een ✗. De overschrijdingen die onrechtmatig zijn, maar niet meetellen voor het accountantsoordeel, zijn te herkennen aan een ✓.
Door het vaststellen van de jaarrekening 2020 worden de uitgaven alsnog geautoriseerd door de raad.

Overzicht begrotingsoverschrijdingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rechtmatig, althans telt niet mee voor het oordeel				Ter goedkeuring voorgelegd aan de raad				
Programma's:	**1**	**2**	**6b**	**7b**	**3**	**4**	**5**	**6a**	**7a**
Programma 0: Gronden en landerijen	72	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 2: Voorziening kunstwerken	-	-	-	-	-	280	-	-	-
Programma 6: Maatwerkvoorzieningen	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Programma 6: Jeugdzorg	-	485	-	-	-	-	-	-	-
Overhead Personel kosten	148	-	-	-	-	295	-	-	-
Overhead SSC-ONS	-	-	-	-	-	292	-	-	-
Totaal overschrijdingen programma's:	220	585	-	-	-	867	-	-	-

Omschrijving	Rechtmatig, althans telt niet mee voor het oordeel				Ter goedkeuring voorgelegd				
Investeringskredieten:									
Hogedrukspuit Rioned	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Vervanging VW Caddy nr 3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Reconstructie dorpskern Diever	-	-	-	-	-	-	-	-	279
Fietspad De Vennen - De Mussels	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Reconstructie Heuvelenweg	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Herinrichting omgeving Stad en Esch	-	-	-	-	-	-	-	-	25
Licht en duisternisplan (2020)	-	-	-	-	-	-	-	-	29
Riolering vrijverval	-	-	-	-	-	-	-	-	18
Totaal overschrijdingen kredieten	**2**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**358**
Totaal overschrijdingen	**222**	**585**	**-**	**-**	**-**	**867**	**-**	**-**	**358**

Toelichting overschrijdingen programma's en overige onderdelen
Een lastenoverschrijding is een saldo van meerdere onderdelen binnen een (programma)onderdeel, hierdoor is het mogelijk dat de nadere uitsplitsing van de overschrijdingen kan leiden tot een hoger bedrag aan overschrijdingen dan het saldo van overschrijdingen zoals gepresenteerd binnen het betreffende (programma)onderdeel. Op bepaalde (programma)onderdelen zijn namelijk ook lagere lasten dan begroot gerealiseerd. Deze zijn binnen de context van de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid buiten beschouwing gelaten. In onderstaande toelichting is een ondergrens gehanteerd van minimaal €10.000 ten opzichte van de begroting na wijziging.

Programma 0: Gronden en landerijen *(✓) € 72.000*
Voor vervanging wegens ziekte en de verkoop van snippergroen is ingehuurd € 72.000. Er zijn meer gronden uitgegeven, waaronder de overdacht van kleine percelen grond aan particulieren. Dat geeft extra inkomsten van € 72.000.

Programma 2: Voorziening kunstwerken *(✗) € 280.000*
Het meerjaren onderhoudsplan kunstwerken dat in de Voorjaarsrapportage 2018 is opgenomen heeft in de beginjaren vertraging opgelopen en de uitvoering is pas gestart in 2019. De looptijd is daardoor gewijzigd van 2018 t/m 2027 naar 2019 t/m 2028. Doordat 2028 een relatief duur jaar is, is de jaarlijks gelijkblijvende dotatie te laag, waardoor per ultimo 2020 aan aanvullinde dotatie van € 274.000 noodzakelijk wordt om te komen tot een toereikende voorziening kunstwerken in 2028 (d.w.z. de voorziening is in 2028 niet negatief).
Door het inhalen van achterstallig onderhoud in 2020, is € 6.000 extra gedoteerd omdat anders de voorziening in 2020 negatief zou worden.

Programma 6: Maatwerkvoorzieningen *(✓) € 100.000*
Voor de uitgaven voor de noodmaatregel ondersteuning sociaal domein (€ 34.000) is geen extra budget opgenomen, verwacht werd dat deze kosten gedekt konden worden uit de reguliere zorgbudgetten. Helaas is dat niet het geval, vanuit het rijk zijn we wel gecompenseerd met € 41.600. dit is vrijgevallen ten gunste van het algemene resultaat. Verder is er een overschrijding ontstaan op de woonvoorzieningen en verstrekking hulpmiddelen, deze bedraagt per saldo € 67.000. Voornamelijk woningaanpassingen vormen een uitdaging voor de begroting en kunnen ineens een grote overschrijding betekenen van het beschikbare budget. Het betreft een openeinde (subsidie)regeling.

Programma 6: Jeugdzorg *(✓) € 485.000*
De zorgkosten jeugd zijn onevenredig hard toegenomen in de laatste maanden van 2020. De overschrijding wordt veroorzaakt door een toename van de gemiddelde duur van de zorg en een toename van de 'duurdere' zorgzwaarte per cliënt. Het betreft een openeinde (subsidie)regeling.

Overhead: Personele kosten
Vervanging van ziekte-, zwangerschaps- en ouderschapsverlof (✓) € 295.000
De overschrijding binnen het onderdeel overhead ontstaat hoofdzakelijk door de overschrijding van het budget voor de vervanging van ziekte-, zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Bij de vervanging van

ziekte-, zwangerschaps- en ouderschapsverlof geldt de afspraak[48] dat, indien dit budget niet toereikend is, de organisatie toestemming heeft om de uitgaven te verhogen tot een budget dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer. Tegenover een overschrijding van € 148.000 staat een dekking uit detacheringsopbrengsten.
Daarnaast is binnen programma 6 aan voor de uitvoering van de TOZO-maatregelen € 375.000 ontvangen ter dekking van personeelskosten.

Ondanks dat de raad toestemming heeft gegeven om te mogen overschrijden tot maximaal het budget dat gelijk is aan het landelijke gemiddelde verzuimcijfer, is dit niet zodanig in de begroting verwerkt (de geautoriseerde begroting is niet aangepast). Dit is in strijd met de budgetregels waardoor de overschrijding als onrechtmatigheid moet worden aangemerkt (begrotingsrechtmatigheid).

Overhead SSC-ONS: Transitie technisch beheer ICT naar SSC-ONS (✗) € 292.000
De overgang van technisch beheer ICT naar SSC-ONS heeft vertraging opgelopen. De eenmalige transitie kosten zijn daardoor € 292.000 hoger dan begroot. De datum van overgang is een aantal malen opgeschoven.

Toelichting overschrijdingen investeringen
Dit betreffen de kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende begrotingsjaren.

Op grond van de financiële verordening gemeente Westerveld 2017, artikel 5, lid 4, is het college bevoegd een geautoriseerd investeringskrediet met ten hoogste 10% te overschrijden tot een maximum van € 50.000. In onderstaande toelichting is daarom ook een ondergrens gehanteerd van overschrijdingen groter dan 10% en/of groter dan € 50.000 ten opzichte van het vastgestelde investeringskrediet. De overige overschrijdingen zijn wel inzichtelijk gemaakt in het overzicht, maar zijn hieronder niet verder toegelicht.

Aanpassing Dorpskern Diever (✗) € 279.000
In 2019 is het krediet volledig besteed met een overschrijding van het krediet. Voor dit project is in 2020 aan BDU subsidie € 100.000 ontvangen van provincie Drenthe. Dit bedrag is ingezet voor nog uit te voeren werkzaamheden. Daarnaast zijn de uitgaven hoger uitgevallen doordat:
- in overleg met de provincie de bushalte bij de Raadhuislaan /Hoofdstraat is verplaatst naar de Ten Darperweg (€ 80.000);
- er een onvoorziene bodemsanering is uitgevoerd in het centrum van Diever (€ 30.000);
- het participatietraject langer heeft geduurd dan was voorzien en hierdoor de inhuur van het adviesbureau langer heeft geduurd (€ 74.500)
- vanuit het project de stichting Village of Shakespeare is ondersteunt bij het opstellen van het Kunstenplan Diever (€ 30.000).

Voor dit project wordt in 2021 een BDU subsidie ontvangen van € 117.500 van de provincie Drenthe.

[48] 2e bestuursrapportage 2014

Deel C | Bijlagen

Bijlage 1. Gedetailleerd overzicht reserves

Bedragen x € 1.000

Reserve		Boekwaarde 31-12-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermindering. i.v.m. afschrijving op	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve							
R.300001	Algemene reserve	1.810	-	-364	-	187	1.633
R.300006	Reserve rekeningsaldo	1.250	-	-	-	-750	500
Totaal algemene reserve		**3.060**	**-**	**-364**	**-**	**-563**	**2.134**
Bestemmingsreserves							
R.305007	Bestemmingsreserve Verzelfstandiging zwembaden	285	-	-285	-	-	-
R.305010	Bestemmingsreserve Overhevelingsreserve	1.033	913	-1.033	-	-	913
R.305112	Bestemmingsreserve Bouw gemeentehuis	6.846	-	-	-259	-	6.587
R.305117	Bestemmingsreserve MFA Havelte	1.120	-	-	-123	-	996
R.305121	Bestemmingsreserve Co-financiering fonds	51	-	-20	-	-	31
R.305135	Bestemmingsreserve Huishoudelijk afval	444	-	-152	-	-175	117
R.305137	Bestemmingsreserve Licht- en Duisternisplan 2011-2020	318	-	-	-	-318	-
R.305138	Bestemmingsreserve Sociale Structuurvisie	162	-	-55	-	-	107
R.305140	Bestemmingsreserve Fonds dorpshuizen	248	25	-	-	-	273
R.305143	Bestemmingsreserve Zonneleningen	488	-	-50	-	-	438
R.305145	Bestemmingsreserve Versterking Fysieke Aantrekkelijkheid	1.503	-	-	-	-	1.503
R.305147	Bestemmingsreserve Duurzame Landbouw	200	-	-	-	-200	-
R.305148	Bestemmingsreserve Innovatieve initiatieven	200	-	-	-	-200	-
R.305149	Bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen	400	-	-	-	-200	200
R.305150	Bestemmingsreserve Invoering omgevingswet	1.321	-	-458	-	-	863
R.305151	Bestemmingsreserve Duurzaamheid	380	-	-169	-	-	210
R.305152	Bestemmingsreserve Stad & Esch	1.912	-	-	-39	-	1.873
R.305155	Bestemmingsreserve Regiodeal	-	206	-	-	-	206
Totaal bestemmingsreserves		**16.909**	**1.144**	**-2.222**	**-421**	**-1.093**	**14.317**
Totaal reserves		**19.969**	**1.144**	**-2.586**	**-421**	**-1.656**	**16.451**

Bijlage 2. Gedetailleerd overzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Voorziening		Boekwaarde 31-12-2019	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Boekwaarde 31-12-2020
Voorzieningen t.b.v. toekomstige verplichtingen						
V.400322	Voorziening (voormalig) bestuurders en personeel	1.687	114	-	-257	1.544
Totaal voorzieningen t.b.v. toekomstige verplichtingen		**1.687**	**114**	**-**	**-257**	**1.544**
Voorzieningen ter egalisatie van kosten						
V.404309	Meerjarenonderhoud gebouwen	1.536	335	-	-121	1.750
V.404310	Voorziening onderhoud kunstwerken	63	456	-	-245	274
V.404320	Groot onderhoud wegen	2.905	895	-	-1.465	2.335
Totaal voorzieningen ter egalisatie van kosten		**4.504**	**1.686**	**-**	**-1.831**	**4.359**
Voorzieningen ten behoeve van de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen						
V.406321	Vervangingsinvestering riolering	2.611	1.858	-	-436	4.033
Totaal voorzieningen toekomstige vervangingsinvesteringen		**2.611**	**1.858**	**-**	**-436**	**4.033**
Voorzieningen ten behoeve van gelden van derden met gebonden bestemming						
V.408324	Egalisatievoorziening riolering	1.704	86	-1.000	-	790
Totaal voorzieningen met gebonden bestemming		**1.704**	**86**	**-1.000**	**-**	**790**
Totaal voorzieningen		**10.506**	**3.744**	**-1.000**	**-2.524**	**10.726**

Bijlage 3. Gedetailleerd investeringenoverzicht

Overzicht nieuwe kredieten in 2020.

Activa nummer	Nieuwe kredieten 2020	Krediet totaal	Restant krediet 2019	Krediet 2020	Besteed t/m 2019	Besteed in 2020	Ontvangen in 2020	Restant krediet	Naar 2021
	Investeringen Economisch nut								
31066	Verv. PC, laptops, monitoren (2020)	35.000		35.000	-	29.473	-	5.527	5.527
490368	Hogedrukspuit Rioned (2020)	15.000		25.000	-	26.735	-	-1.735	-
490370	Zoutstrooier Epoke LBO	35.000		35.000	-	-	-	35.000	35.000
530118	Renovatie sportvelden (2020)	33.615		33.615	-	38.980	5.692	327	-
722124	Riolering vrijverval (2020)	224.955		224.955	-	40.124	-	184.831	184.831
722527	Riolering drukriolering mech/elektr (2020)	33.000		33.000	-	8.926	-	24.074	24.074
722602	Riolering drukriolering bouwkundig (2020)	40.000		40.000	-	4.039	-	35.961	-
722817	Riolering milieumaatregelen (2020)	150.000		150.000	-	24.236	3.445	129.209	129.209
722914	Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2020)	46.600		46.600	-	28.274	-	18.326	-
724023	Begraafplaats Havelte (2020)	21.000		21.000	-	-	-	21.000	21.000
	Totaal Investeringen economisch nut	**634.170**	**-**	**644.170**	**-**	**200.787**	**9.137**	**452.520**	**399.641**
	Investeringen Maatschappelijk nut								
210320	Vervanging + reconstructie wegen (2020)	1.027.000		1.027.000	-	861.314	-	165.686	165.686
210338	Fietspaden (2020)	205.000		205.000	-	-	-	205.000	205.000
210339	AC Idehof (2020)	35.000		35.000	-	-	-	35.000	35.000
210411	Armaturen Ijselmijgebied (2020)	64.380		64.380	-	64.439	-	-59	-
210413	MN licht en duisternisplan 2020	106.005		106.005	-	135.410	-	-29.405	-
210507	Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2020)	15.000		15.000	-	13.732	-	1.268	-
210509	Evenementen terrein Uffelte (2020)	80.000		80.000	-	1.182	-	78.818	78.818
	Totaal Investeringen maatschappelijk nut	**1.532.385**	**-**	**1.532.385**	**-**	**1.076.077**	**-**	**456.308**	**484.504**
	Totaal Investeringen 2020	**2.166.555**	**-**	**2.176.555**	**-**	**1.276.864**	**9.137**	**908.828**	**884.145**

Overzicht bestaande kredieten 2020 (doorloop uit voorgaande jaren).

Activa nummer	Bestaande kredieten	Krediet totaal	Restant krediet 2019	Krediet 2020	Besteed t/m 2019	Besteed in 2020	Ontvangen in 2020	Restant krediet	Naar 2021
	Investeringen Economisch nut								
31065	Infrastructuur SSC/ONS (2019) *)	544.022	544.022		169.090	-	169.090	-	-
40013	Vervanging telefooncentrale gemeentehuis (2016)	80.000	80.000		-	-	-	80.000	80.000
40015	Aanpassingen gemeentehuis Diever (2019)	523.000	103.544		419.456	44.202	-	59.342	59.342
490353	Vervanging vrachtwagen MAN 18320 (2018)	274.050	267.051		6.999	266.298	-	753	-
490354	Vervanging Nido Stratos natstrooimachine (2018)	46.350	46.350	10.650	-	-	-	57.000	57.000
490356	Vervanging vrachtwagen MAN 18225 (2019)	275.000	273.865		1.135	266.606	-	7.259	-
490357	VW Caddy VDS-77-Z (2019)	39.000	16.719		22.281	13.254	-	3.465	-
490358	VW Caddy VDN-65-P (2019)	39.000	18.150		20.850	13.701	-	4.449	-
490359	VW Caddy VDN-66-P (2019)	39.000	12.235		26.765	13.172	-	-937	-
560008	Holtingerpoort aanpassingen info centrum (2019)	40.000	11.835	20.000	28.165	24.722	-	7.113	7.113
722122	Riolering vrijverval (2018)	237.363	203.358		34.004	193.165	-	10.193	-
722123	Riolering vrijverval (2019)	227.779	109.746		118.033	127.546	-	-17.800	-
722516	Riolering drukriolering bouwkundig (2019)	228.000	16.420		137.718	13.190	-	3.230	-
	Totaal Investeringen economisch nut	**2.592.564**	**1.703.295**	**30.650**	**984.497**	**975.855**	**169.090**	**214.068**	**203.455**
	Investeringen Maatachappelijk nut								
210313	Vervanging + reconstructie wegen 2018	627.585	327.585		295.285	326.643	-	942	-
210319	Vervanging reconstructie wegen 2019	200.000	143.589		56.411	142.364	-	1.225	-
210321	Reconstructie dorpskern Diever (2017)	1.750.000	-25.317		1.775.316	353.632	100.000	-278.949	-278.949
210323	Kwaliteitsimpuls fietspaden 2017	246.484	18.016		229.367	18.016	-	-	-
210324	Fietspad De Vennen - De Mussels	775.000	-439.233		789.232	1.642	489.232	48.357	48.357
210329	Vervanging M.A. Naamen van Eemneslaan (2018)	460.000	85.894		374.106	-	-	85.894	85.894
210330	Ruimtelijk Actieplan Havelte	2.200.000	141.176	500.000	1.724.859	-253.405	-	894.581	894.581
210331	Reconstructie Heuvelenweg (2019)	270.000	193.230	9.713	76.770	207.277	-	-4.334	-
210333	Herontwikkeling locatie Dingspilhuus (2019)	820.000	671.123		148.877	339.024	-	332.099	332.099
210334	Herinrichting omgeving Stad en Esch (2019)	480.000	78.340		401.660	103.625	-	-25.285	-25.285
	Totaal Investeringen maatschappelijk nut	**7.829.069**	**1.194.403**	**509.713**	**5.871.884**	**1.238.819**	**589.232**	**1.054.529**	**1.056.697**
	Totaal Investeringen bestaande kredieten	**10.421.633**	**2.897.698**	**540.363**	**6.856.380**	**2.214.674**	**758.322**	**1.268.597**	**1.260.152**
	Algemeen totaal Investeringen	**12.588.188**	**2.897.698**	**2.716.918**	**6.856.380**	**3.491.538**	**767.459**	**2.177.425**	**2.144.297**

***) Restant krediet infrastructuur SSC-ONS is bij de Najaarsrapportage overgeheveld naar 2020. Bedrag sluit daarom niet met de jaarrekening 2019.**

Bijlage 4. Taakveldenoverzicht

Bedragen x € 1.000

Taakveld/product	Begroting 2020 vóór wijziging			Begroting 2020 ná wijziging			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	**-733**	**2.578**	**1.845**	**-354**	**2.240**	**1.886**	**-340**	**2.339**	**1.999**
0.1 Bestuur	-279	1.828	1.548	-	1.509	1.509	-	1.605	1.605
0.2 Burgerzaken	-373	490	117	-283	484	201	-200	432	232
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-81	261	180	-71	248	177	-139	301	162
1. Veiligheid	**-46**	**1.522**	**1.477**	**-15**	**1.483**	**1.467**	**-8**	**1.490**	**1.483**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-38	1.266	1.228	-4	1.215	1.211	-5	1.223	1.219
1.2 Openbare orde en veiligheid	-7	256	249	-11	267	256	-3	267	264
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**-2.324**	**5.559**	**3.235**	**-314**	**3.096**	**2.782**	**-184**	**3.306**	**3.122**
2.1 Verkeer en vervoer	-2.324	5.559	3.235	-314	3.096	2.782	-184	3.306	3.122
2.2 Parkeren	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3 Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Economie	**-1.886**	**1.440**	**-446**	**-1.596**	**1.260**	**-336**	**-2.096**	**1.424**	**-672**
3.1 Economische ontwikkeling	-	596	596	-	296	296	-207	497	290
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-21	48	27	-14	48	34	-15	41	26
3.4 Economische promotie	-1.865	796	-1.068	-1.582	917	-666	-1.874	886	-988
4. Onderwijs	**-185**	**1.502**	**1.317**	**-191**	**1.565**	**1.374**	**-186**	**1.577**	**1.390**
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	150	150	-	129	129	-	137	137
4.2 Onderwijshuisvesting	-66	702	636	-60	768	708	-54	779	725
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-119	650	531	-131	667	536	-132	661	528
5. Sport, cultuur en recreatie	**-353**	**5.141**	**4.788**	**-231**	**5.530**	**5.298**	**-304**	**5.457**	**5.153**
5.1 Sportbeleid en activering	-	201	201	-	238	238	-	237	237
5.2 Sportaccommodaties	-165	851	686	-112	840	727	-155	894	739
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	330	330	-	344	344	-13	298	285
5.4 Musea	-	42	42	-	42	42	-	14	14
5.5. Cultureel erfgoed	-56	292	236	-	363	363	-26	303	277
5.6 Media	-100	476	376	-100	476	376	-100	476	376
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-32	2.949	2.917	-19	3.227	3.209	-10	3.235	3.225

Bedragen x € 1.000

Taakveld/product	Begroting 2020 vóór wijziging			Begroting 2020 ná wijziging			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6. Sociaal domein	**-3.578**	**18.952**	**15.373**	**-8.438**	**25.028**	**16.589**	**-7.398**	**23.979**	**16.581**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-58	2.711	2.653	-84	2.818	2.734	-112	2.675	2.562
6.2 Wijkteams	-	389	389	-	410	410	-	399	399
6.3 Inkomensregelingen	-3.218	5.092	1.874	-7.975	9.658	1.683	-7.053	8.187	1.134
6.4 Begeleide participatie	-	2.744	2.744	-	3.454	3.454	-	3.416	3.416
6.5 Arbeidsparticipatie	-	572	572	-	872	872	-10	808	799
6.6 Maatwerkvoorzieningen	-106	3.519	3.413	-182	3.918	3.736	-116	4.081	3.965
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	977	977	-	735	735	-	703	703
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	2.587	2.587	-	2.977	2.977	-	3.521	3.521
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-197	-4	-201	-197	-4	-201	-107	-	-107
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	365	365	-	190	190	-	188	188
7. Volksgezondheid en milieu	**-5.214**	**5.470**	**257**	**-4.731**	**5.270**	**539**	**-4.831**	**5.213**	**382**
7.1 Volksgezondheid	-	744	744	-	711	711	-	693	693
7.2 Riolering	-2.634	2.280	-354	-2.070	1.715	-354	-2.108	1.709	-399
7.3 Afval	-2.319	1.936	-382	-2.368	2.213	-154	-2.496	2.163	-333
7.4 Milieubeheer	-	137	137	-	263	263	-	241	241
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-261	374	113	-294	367	73	-227	407	180
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-2.262**	**3.886**	**1.624**	**-3.822**	**6.037**	**2.215**	**-4.399**	**4.888**	**489**
8.1 Ruimtelijke ordening	-20	864	844	-20	1.501	1.481	-	952	952
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.838	1.842	4	-3.399	3.358	-41	-3.791	2.716	-1.075
8.3 Wonen en bouwen	-404	1.181	777	-403	1.178	775	-608	1.220	612
Overhead									
0.4 Overhead	**-149**	**7.092**	**6.943**	**-44**	**7.678**	**7.634**	**-346**	**8.531**	**8.186**
VpB									
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**380**	**380**

Bedragen x € 1.000

Taakveld/product	Begroting 2020 vóór wijziging			Begroting 2020 ná wijziging			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	**-35.517**	**487**	**-35.031**	**-37.077**	**481**	**-36.596**	**-37.123**	**410**	**-36.712**
0.5 Treasury	-866	89	-777	-859	49	-810	-768	-17	-784
0.61 OZB Woningen	-2.440	276	-2.164	-2.440	311	-2.129	-2.503	323	-2.180
0.62 OZB niet-woningen	-1.095	-	-1.095	-1.095	-	-1.095	-1.089	-	-1.089
0.64 Belastingen overig	-29	102	73	-29	101	72	-18	95	77
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-31.087	-	-31.087	-32.654	-	-32.654	-32.731	-	-32.731
0.8 Overige baten en lasten	-	20	20	-	20	20	-14	8	-6
Mutaties Reserves									
0.10 Mutaties Reserves	**-1.614**	**110**	**-1.505**	**-3.575**	**1.148**	**-2.427**	**-3.007**	**1.145**	**-1.862**
	-53.862	**53.739**	**-122**	**-60.390**	**60.815**	**425**	**-60.222**	**60.139**	**-83**

Bijlage 5. Overzicht begrotingswijzigingen

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2020 voor wijziging	Wijziging Najaar 2019	Wijziging Voorjaar	Wijziging amende-ment	Wijziging Meicircu-laire	Bijstellen GREX cf. jarek2019	Wijziging Najaar 2020	Wijziging Budgetover-heveling	Wijziging COVID-19	Begroting 2020 na wijziging
Lasten										
0. Bestuur en ondersteuning	2.578	9	-364	-	-	-	31	-67	53	2.240
1. Veiligheid	1.522	-	-36	-	-	-	-3	-	-	1.483
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.559	-263	-1.850	-	-	-	-351	-	-	3.095
3. Economie	1.440	118	-50	-	-	-	-144	-114	10	1.260
4. Onderwijs	1.502	-	61	-	-	-	20	-	-19	1.564
5. Sport, cultuur en recreatie	4.664	102	-57	50	-	-	167	-164	118	4.880
6. Sociaal domein	18.904	406	3.401	-	-	-	2.328	-164	105	24.980
7. Volksgezondheid en milieu	5.948	-	-162	-	-	-	297	-260	97	5.920
8. VHROSV	3.886	24	641	-	-	226	1.252	-	8	6.037
Subtotaal lasten	**46.003**	**396**	**1.584**	**50**	**-**	**226**	**3.597**	**-769**	**372**	**51.459**
Baten										
0. Bestuur en ondersteuning	733	-90	-289	-	-	-	-	-	-	354
1. Veiligheid	46		-30	-	-	-	-	-	-	16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.324	-	-2.011	-	-	-	-	-	-	313
3. Economie	1.886	-	-8	-	-	-	-	-	-281	1.597
4. Onderwijs	185	12	-6	-	-	-	-	-	-	191
5. Sport, cultuur en recreatie	353	-14	-116	-	-	-	12	-	-3	232
6. Sociaal domein	3.577	-	2.676	-	-	-	2.175	8	-	8.436
7. Volksgezondheid en milieu	5.214	40	-594	-	-	-	60	-	12	4.732
8. VHROSV	2.262	31	-	-	-	226	1.303	-	-	3.822
Subtotaal baten	**16.579**	**-21**	**-378**	**-**	**-**	**226**	**3.550**	**8**	**-272**	**19.692**
Totaal saldo programma's	**-29.424**	**-417**	**-1.962**	**-50**	**-**	**-**	**-47**	**777**	**-644**	**-31.767**
Overhead	6.943	52	574	-	-	-	119	-136	83	7.635
VpB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	20	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Algemene dekkingsmiddelen										
Lasten	515	14	16	-	-	-	-36	-	-	509
Baten	35.519	55	118	-	-91	-	685	-	792	37.078
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**35.004**	**41**	**102**	**-**	**-91**	**-**	**721**	**-**	**792**	**36.569**
Saldo lasten en baten	**-1.382**	**-428**	**-2.434**	**-50**	**-91**	**-**	**555**	**913**	**65**	**-2.852**
Mutaties in reserves										
Storting in reserves	110		-	-	-	-	125	913	-	1.148
Beschikking uit reserves	1.614	1.026	935	-	-	-	-	-	-	3.575
Totaal mutaties in reserves	**1.505**	**1.026**	**935**	**-**	**-**	**-**	**-125**	**-913**	**-**	**2.428**
Resultaat	**122**	**598**	**-1.499**	**-50**	**-91**	**-**	**430**	**-**	**65**	**-425**
Resultaat ontwikkeling (voortschrijdend)	**122**	**720**	**-779**	**-829**	**-920**	**-920**	**-490**	**-490**	**-425**	

Besluit Gemeenteraad	12-nov-19	12-nov-19	30-jun-20	30-jun-20	ter info	23-jun-20	10-11-2020	22-12-2020	22-12-2020
Besluit college					17-jun-20				

Bijlage 6. Overzicht SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		

					(conform artikel 167 WPO)		
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 89.669	€ 0	€ 29.023	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
Ien W	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	Aanbrengen attentieverhogde markeringen	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
		2	Verharding - verwijderen oneffenheden	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
		3	Verharding - Vullen gaten en scheuren	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
		4	Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
		5	Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
		6	Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen	Nee	0	Uitvoering start in 2021		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.300.675	€ 83.308	€ 271.911	€ 0	€ 76.672	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 124.511	€ 40.340	€ 0	€ 187.176	€ 0	Ja
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfo	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAW**	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ**

			rmatie voor die gemeente invullen						
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*						
		1	061701 Gemeente Westerveld	€ 3.254.620	€ 103.575	€ 232.769	€ 0	€ 55.214	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinfo	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar

			rmatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	061701 Gemeente Westerveld	€ 0	€ 75.780	€ 26.086	€ 0	€ 164.085
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
		1	061701 Gemeente Westerveld	€ 0				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid,

								Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 121.726	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004

		zelfstandigen)_totaal 2019	verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen				(exclusief Rijk)	(exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	061701 Gemeente Westerveld	€ 120.398	€ 0	€ 47.623	€ 9.800	€ 3.287
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/10*		
		1	061701 Gemeente Westerveld	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.044.628	€ 90.312	€ 8.165	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 453.216	€ 0	€ 24.744	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 109.222	€ 0	€ 12.205	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

						welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle R* *Indicator: G4/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	558	0	€ 66.633	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	128	4		Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	105	4		Ja	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	*Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 128.238	€ 50.020				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	803122	€ 78.218	€ 10.367	€ 54.274	€ 13.577	
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	803122	€ 78.218	61%			

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 15.000	€ 10.000	€ 15.000	€ 10.000	Nee	
DRE	**DRE 2C**	**Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)** Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/01*	Welke regeling betreft het *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/02*	Totale besteding (in jaar T) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/03*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/06*

		1	201902943-00871005	2.1 verkeer, wegen en water	€ 197.364	€ 0	€ 197.364	
		2	VVBD2020019	2.1 verkeer, wegen en water	€ 171.199	€ 0	€ 171.199	Vanwege corona zijn er minder projecten uitgevoerd dan normaal.
		3	201902941-00858786	2.1 verkeer, wegen en water	€ 156.328	€ 0	€ 177.142	Regeling nog niet eerder verantwoord via de SiSa verantwoording, echter wel uitgaven in eerdere jaren. Daarom cumulatieve uitgaven hoger dan besteding in jaar T.
		4	201902967-00858779	2.1 verkeer, wegen en water	€ 6.005	€ 0	€ 6.005	Uitvoering zal in 2021 plaatsvinden.
		5	201702491-00891081	2.1 verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 327.412	Regeling nog niet eerder verantwoord via de SiSa verantwoording, echter wel uitgaven in eerdere jaren. Daarom cumulatieve uitgaven hoger dan besteding in jaar T.

		6	201902940-00858780	2.1 verkeer, wegen en water	€ 185.625	€ 0	€ 269.533	Regeling nog niet eerder verantwoord via de SiSa verantwoording, echter wel uitgaven in eerdere jaren. Daarom cumulatieve uitgaven hoger dan besteding in jaar T.
		7	201503138-00608541	2.1 verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 30.876	Eindverantwoording reeds via SiSa 2019 afgelegd. Geen uitgaven 2020.
		8	201503141-00607654	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 789.232	Eindverantwoording reeds via SiSa 2019 afgelegd. Geen uitgaven 2020.
		9	201702452-00806400	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 838.133	Eindverantwoording reeds via SiSa 2019 afgelegd. Geen uitgaven 2020.
		10	VVBD/2018035	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	€ 342.061	Eindverantwoording reeds via SiSa 2019 afgelegd. Geen

								uitgaven 2020.
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/07*	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/08*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/09*	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/11*	
		1	201902943-00871005	€ 98.682	€ 0	€ 98.682	Ja	
		2	VVBD2020019	€ 85.599	€ 0	€ 85.599	Ja	
		3	201902941-00858786	€ 68.080	€ 0	€ 69.192	Ja	
		4	201902967-00858779	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		5	201702491-00891081	€ 0	€ 0	€ 162.930	Ja	
		6	201902940-00858780	€ 86.377	€ 0	€ 128.331	Ja	
		7	201503138-00608541	€ 0	€ 0	€ 15.438	Ja	

		8	201503141-00607654	€ 0	€ 0	€ 489.232	Ja	
		9	201702452-00806400	€ 0	€ 0	€ 69.276	Ja	
		10	VVBD/2018035	€ 0	€ 0	€ 160.242	Ja	

Bijlage 7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VASTSTELLINGSBLAD JAARSTUKKEN 2020

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 6 juli 2021.

De voorzitter, de griffier,

H. Jager R. Weernekers